דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עיתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל

יום שני, ט"ו באב תשמ"ז, 10 באוגוסט 1987 ● גליון 19192

היום 12 עמודים ● המחיר 85 אג', באילת 74 אג'

היום בדבר

● הלביא שלא עלה אגורה / טדי פרויס
● המטוס, החלופות, הצמיחה / אריה ארד
● במלחמה כמו במלחמה / חגי אשד
● ועידה בין־ליבראלית / עליזה ולך
● המשכורת – מרבת־עמון / דני רובינשטיין
● בורסה וכלכלה; עכשיו; על הדשא; ספורט; בידור

מזג האויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים: 22–34, רמת־הגולן: 22–38, נהריה: 24–30, חיפה: 25–34, צפת: 25–34, טבריה: 26–30, עפולה: 25–38, שומרון: 23–34, תל־אביב: 25–31, לוד: 24–34, יריחו: 30–44, עזה: 25–31, באר שבע: 25–38, אילת: 31–44.

הלם ואכזבה במערכת הבטחון נוכח הרוב שה„לביא" קיבל בוועדות החו"ב והכספים

לפני ההצבעה הודיע רבין שאינו מאמין עוד לתעשייה האווירית ואינו מוכן לחתום על המחיר הסופי

מאת טלי זליגר, הכתבת הצבאית של „דבר"

בכירים בצה"ל הגיבו אמש ב„הלם ואכזבה" להכרעת תוצאותיהם לאחר ההצבעה בוועדת החוץ והבטחון ובוועדת הכספים של הכנסת לטובת המשך פרוייקט ה„לביא". עם זאת הביעו תקווה כי למרות הסבירות שכך, תצביע הממשלה אחרת.

לאחר שבועות ארוכים של מתח, שליווה את הדיונים המשותפים שניהלו חברי הכנסת עם ראשי צה"ל ומערכת הבטחון, הגיעה אתמול הדריכות לשיאה סביב שאלת ההצבעה.

אי הוודאות בעניין תוצאות ההצבעה בוועדה המשותפת התפתחה במקביל לשאלת סיכויי (המשך בעמ' 2)

מאת אריה ארד, סופר „דבר"

ועדת הכספים וועדת החוץ והבטחון של הכנסת הצביעו אתמול ברוב גדול בעד המשך פרוייקט ה„לביא", ולהחלטה תיוודע השפעה על הממשלה בבואה להכריע בשאלה ביום א'. שר־הבטחון יצחק רבין אמר שעה קלה לפני ההצבעה, כי אינו מאמין עוד לתעשייה האווירית וכי אינו מוכן לחתום על מחירו הסופי של ה„לביא". „בתקציב הנוכחי אין מערכת הבטחון יכולה לפתח ולייצר את ה„לביא", אמר רבין.

אף־על־פי־כן הצביעו 22 חברי־כנסת בעד המשך הפרוייקט, שישה הצביעו נגדו ושלושה נמנעו. רק 31 מתוך 51 חברי שתי הוועדות (המשך בעמ' 2)

מפקד חיל־האוויר, אלוף עמוס לפידות, בישיבת ועדות החו"ב והכספים. (צילום: אפי שריר)

טילי קטיושה בגבול הצפון; חיל־האוויר תקף ליד תבנין

חייל נפצע קל בשכם ● מחבל נתפס בעזה

מאת שמעון ויים, טלי זליגר, דני רובינשטיין ודני צדוקי, סופרי „דבר"

לאחר כחודש וחצי של הימנעות מירי קטיושות, שבו המחבלים וירו אתמול אחר־הצהרים כמה טילי קטיושה לעבר שטח ישראל. לא היו נפגעים ולא נגרמו נזקים משני צידי הגבול.

סמוך לשעה 17.30 נורו טילי קטיושה בקוטר 122 מ"מ לעבר גבול הצפון. טיל אחד נפל בשטח פתוח באיזור הגליל. טילים אחרים נפלו בגיזרה המערבית של איזור הבטחון בדרום לבנון. הדי ההתפוצצויות נשמעו היטב משני צידי הגבול, אך לא ננקטו כל אמצעי חירום יוצאי דופן.

כוחות צה"ל וצד"ל פתחו בסריקות והתברר כי בכל הנראה נורו הטילים מצפון לאיזור הבטחון. עדיין לא ברור מי אחראי לשיגור.

יצויין כי בפעם האחרונה נורו קטיושות לעבר גבול ישראל בסוף יוני האחרון וגם אז נפלו הקטיושות סמוך לגבול ולא הסבו נזקים. בשבוע שעבר ירו המחבלים מספר קטיושות לעבר מוצבים של צד"ל בגזרה המזרחית של איזור הבטחון, ליד גבולה הצפוני של רצועת הבטחון. בירי זה לא היו נפגעים לצד"ל.

חיל אוויר תקף

מטוסי קרב של חיל האוויר תקפו אמש יעד מחבלים מצפון־מערב לעיירה תבנין שבדרום לבנון. כל המטוסים שבו בשלום לבסיסם והטייסים דיווחו על פגיעות מדוייקות והתפוצצויות במטרה. על כך מסר דובר צה"ל.

היעד שהותקף הוא מבנה ששימש מפקדה של ארגוני מחבלים ששיתפו פעולה עם ארגון חזבאללה בפעילות חבלנית נגד חיילי צה"ל וצד"ל בלבנון. היעד נמצא כקילומטר מצפון מערב לתבנין ו־6 ק"מ מצפון לאיזור הבטחון.

(ע). – חייל צה"ל נפצע באורח קל אמש כאשר בקבוק תבערה הושלך לעבר סיור של צה"ל ברחוב פייסל במרכז שכם.

הבקבוק התנפץ והתלקח. החייל פונה לטיפול רפואי וכוחות הבטחון הטילו עוצר על האיזור ופתחו בסריקות.

בקבוק תבערה

בקבוק תבערה הוטל אתמול על אוטובוס „אגד" סמוך לכפר פונדוקמיה בנפת ג'נין. האוטובוס נסע על הכביש הראשי בין שכם לג'נין. שמשתו נופצה אולם איש לא נפגע. כוחות הבטחון קיימו סריקות באיזור.

מחבל נתפס

מחבל שזרק אתמול בקבוק תבערה על רכב ישראלי נתפס על־ידי כוחות המשטרה. המקרה אירע בשעה 11.00 לפני הצהריים ליד שוק פאאס במרכז עזה. הרכב היה נהוג בידי תושב אשדוד. לנהג ולרכבו לא נגרם כל נזק.

נברח מהחום באתונה להרים טלפנו האחיות והגיסים לארץ

מצפים להטסת גופות ציפורה ויצחק ברוך ורחל ועזרא כהן

מאת יוסף מילמלסקי ויוסי ליבוביץ, סופרי „דבר"

„שוחחתי טלפונית עם איציק, עזרא, ציפי ורחל ביום ו' האחרון. הם שאלו אם חם בארץ, התלוננו קשות על מזג האוויר החם באתונה, הודיעו לנו שבכוונתם לשכור רכב ולברוח להרים, קצת להתרענן. והנה, אור ליום אתמול קיבלתי ידיעה על מותם הטראגי ביוון. נמסר לי שמכוניתם התנגשה חזיתית באוטובוס, והתדרדרה לתהום ועלתה באש. עד היום הזה אני חי בשלילית אולי זו טעות".

כך סיפר אתמול אחיהן של ציפורה ברוך ורחל כהן, אשר נהרגו בשבת עם בעליהן יצחק ברוך ועזרא כהן בתאונת דרכים בהרי יוון.

האח, אליעזר קידאר, מסר ששלטונות יוון הצליחו לזהות תחילה את הגופות של יצחק וציפורה ברוך, וכעבור כמה שעות את הגופות של עזרא ורחל כהן. הזיהוי הוא ודאי. המשפחה מקווה שגופות ההרוגים יוטסו בהקדם לארץ. אתמול, יום א', היו כל המוסדות ביוון סגורים והיה קשה לברר פרטים בעניין.

האח, בעל משפחה, מפעיל נגרייה במגדל אשדוד, קיבל את הידיעה ב־6:30 אתמול בבוקר. הוא מיהר לצאת לטירת הכרמל, מקום מגוריהם של ההורים, שלום קידאר בן 70 ואשתו בת 62. ההורים ידעו על האסון מפי שכניהם ששמעו על כך בהודעות של שידורי ישראל, אך אפשר היה לשוחח עם ההורים. הם התייפחו מרירות, וישבו זה לצד זה, בלא מסוגלים היו להגיב על פגיעת הצרות השבורים.

לזוג ברוך שתי בנות, גלית, חיילת בת 18, ורוויטל בת 12. ילדיהם של עזרא ורחל כהן, מני בן 11 ואיתמר בן 7, ביקשו להיות עם בנות הזוג המבוגרות יותר בזמן טיול ההורים בחו"ל. ההורים הביאו אותם מחיפה לטירת הכרמל כדי להשרד מהסבא והסבתא הסיעו אותם לנהריה, מקום מגוריה של משפחת ברוך.

עשרות שכנים, ידידים, קרובי משפחה, אחים ואחיות, חברים לעבודה, תלמידים ואנשי צבא הגיעו אתמול לבית משפחת ברוך, ברחוב בלפור 31 בנהריה. שני הילדים הקטנים ישבו בחדר ובהו, מסרבים להאמין שלא יוכלו עוד לראות את הוריהם.

הידיעה על האסון הגיעה לנהריה שלשום בסביבות השעה 11 בלילה. צוות רפואי מתוגבר שהופעל על־ידי עיריית נהריה וראש העירייה חיים לבב החליטו כי אין טעם להודיע לילדים על האסון בשעת לילה מאוחרת, והדבר נדחה לאתמול, בשעה 6 בבוקר. רופא ופסיכולוג הודיעו לארבעת הילדים על אובדן הוריהם.

שתי המשפחות הספיקו לשהות ביוון ארבעה ימים בלבד מתוך שבועיים שתוכננו. ביום ד' שעבר עזבו שתי המשפחות (המשך בעמ' 2)

ציפורה ויצחק ברוך. (צילום: פול מלינג)

רחל ועזרא כהן

היל הביא לשמיר שדר משולץ: יבחן נקודות הסכמה על המו"מ עם חוסיין

פרס: אפשרות של הסדר פונקציונאלי בדרך להסדר טריטוריאלי

מאת סופרו המדיני של „דבר"

השליח האמריקאי צ'ארלי היל ינסה למצוא נקודות הסכמה בין ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא־מקומו שמעון פרס בנושא המגעים המדיניים עם ירדן כדי לבחון את הסיכוי להבנה ביניהם.

עיקר המאמצים האמריקאים מרוכזים בראש הממשלה יצחק שמיר, המתנגד לוועידה הבין־לאומית. השליח האמריקאי ייוועד היום עם ראש הממשלה וימסור לו שדר משר החוץ ג'ורג' שולץ וכן פנייה לשמיר לסייע לקידום התהליך המדיני.

מקורות בלשכת ראש הממשלה טוענים שאין כל סיכוי ששמיר ישנה את עמדתו נגד הוועידה הבין־לאומית. היל ינסה לבחון בשיחתו עם שמיר עד כמה יוכל ראש הממשלה להתקדם במסגרת מו"מ עם ירדן.

הממשל האמריקאי בוחן אפשרות למסע של שר החוץ שולץ באיזור בנסיון לקדם התהליך.

פרס: הסדר ביניים

(ע). – מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס חזר ואמר אמש בראיון ל„קול ישראל", כי טרם נאמרה „המילה האחרונה" בקשר להקדמת (המשך בעמ' 2)

קבוצה ראשונה של עולי רגל מוסלמים שהיו במכה חזרה אתמול לארץ דרך גשר אלנבי. (צילום: יצחק הררי)

הסעודים גילו יחס שלילי אבל הירדנים הגנו עלינו

מספרים עולי הרגל החוזרים ממכה שנקלעו למהומות הדמים ליד הכעבה

מאת מוחמד חלילה, סופר „דבר"

ראשוני העולים לרגל מערביי ישראל חזרו אתמול לארץ ממכה. כ־600 איש רובם מהכפרים הערביים במשולש הדרומי, נראו המומים ועייפים, לאחר המאורעות שהתרחשו לפני כעשרה ימים (המשך בעמ' 2)

משפחת ואנונו מכחישה כל קשר לפרסום בעתון בשם האח מאיר

הסניגור פלדמן: מקור הידיעה ב„סאנדיי טיימס" בשופט האיטלקי

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

אחיו של מרדכי ואנונו, אשר, אומר כי הפרסום אודות נסיבות חטיפתו של מרדכי בשבועון הלונדוני „סאנדיי טיימס", היכה בתדהמה את בני המשפחה. „לא יזמנו את פרסום הכתבה ומכיוון שבאחרונה עמדתי בקשר רצוף עם אחי מאיר, השוהה בחו"ל, ידוע לי על סמך שיחות עמו, כי הוא לא עמד לנקוט שום יוזמה בכיוון הזה". אמר האח.

אשר ואנונו אמר אתמול כי, בכל מקרה, הנסיבות המדוייקות של חטיפת אחיו אינן ידועות לבני המשפחה. מרדכי ואנונו נהנה מביקורים סדירים של בני משפחתו במיתקן הכליאה של שירות בתי הסוהר ליד אשקלון, שבו הוא עצור. הביקורים מתבצעים אחת לכמה שבועות, בעיקר על ידי אחיו אשר, אלברט והאחות ברוריה. הוריו

מאיר (משמאל) ואשר ואנונו במסיבת עתונאים שקיימו לפני כמה חודשים בירושלים. (צילום: יצחק הררי)

קיסר ערב פגישתו עם נסים:

אופציית החבילה והסכם שכר לשנתיים – שוב איננה קיימת

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

האופציה של עיסקת חבילה והסכם עבודה לשנתיים, במקום לשנה אחת, איננה קיימת עוד – הבהיר אתמול מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, לקראת פגישתו עם שר האוצר, לקידום המשא־ומתן על השכר.

קיסר, שדיבר בישיבתה השבועית של הוועדה המרכזת, אמר שהסיבה לכך שעסקת החבילה ירדה מהפרק נעוצה בהתנגדותם של המעסיקים הפרטיים להמשך הפיקוח על המחירים. לדבריו, ללא פיקוח על המחירים קיימת סכנה ליציבות המשק.

באשר לקיצור שבוע העבודה בשירות הציבורי גרס קיסר שהמעסיקים מתנגדים לכך, כהקשה שהדבר יאיץ את תהליך קיצור שבוע העבודה במגזר העסקי.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד סבר, כי שר האוצר מנסה לתמרן כך שייחתם הסכם שכר לשנתיים. הסכם לתקופה כזו „ינעל" את העובדים ואת המעסיקים הפרטיים וישאיר את ידי הממשלה חופשיות.

מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו, צידד במעבר לשבוע מקוצר ל־5 ימים תוך שמירת התפוקה, אך ציין כי לא יתכן שבמפעל מסויים יעברו הפקידים לעבוד 5 ימים בשבוע, בעוד שפועלי הייצור ימשיכו לעבוד שישה ימים.

לחזאי אין בשורות: עומס החום יימשך

בצפון הגולן ירד לפתע גשם

מאת אריה אריד ושמעון ויים, סופרי „דבר"

„בארבעת הימים הקרובים לא צפוייה הקלה ממשית בעומס החום", אמרה אמש החזאית התורנית. היום ומחר תחול אמנם „הקלה לא משמעותית", אולם מחרתיים שוב יגבר העומס.

היום עשויות מידות החום לרדת במעלה או שתיים, אולם הלחות היחסית תישאר גבוהה כשהיתה, וזו גורמת את העומס המעיק. בידי השירות המטאורולוגי תחזית לארבעת הימים הקרובים, ועל־פיה ישאר עומס החום גבוה.

במישור החוף היה אתמול שיעור הלחות 75 אחוז, עם חום של 31 מעלות. באילת היתה אמנם לחות נמוכה, 15 אחוז, אך הטמפרטורות הגיעו ל־44 מעלות.

מזג אוויר משונה כזה לא זוכרים אפילו זקני מושב נווה אטי"ב שבצפון הגולן. אך ליום אתמול החל לרדת לפתע גשם שוטף בצפון הגולן. הגשם נמשך כעשרים דקות והיה חזק במיוחד.

שעות ניתוח נוספות הנושא שנותר לקיסר

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

נציגי ההנהלה המרכזית של קופת־חולים הכללית ורופאי בתי־החולים של הקופה, הגיעו אתמול לפתרונות מוסכמים ברוב הנושאים שנדונו במו"מ, אולם הנושא המרכזי, הפעלת חדרי ניתוח מעבר לשעות העבודה הרגילות, נשאר פתוח וההכרעה נמסרה למזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר.

לנציגות הרופאים הובטח שמזכ"ל ההסתדרות ייפגש איתם תוך 24 עד 48 השעות הקרובות. בפסק זמן זה יעבדו הרופאים בבתי־חולים של קופת־חולים כרגיל.

שרת הבריאות שושנה ארבלי אלמוזלינו, זימנה אתמול ללשכתה בתל־אביב את מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר ואת יו"ר ההנהלה המרכזית של קופת־חולים פרופ' חיים דורון. השרה ביקשה לשמוע דיווח על פרטי המו"ם עם רופאי קופת־חולים.

בעת מסירת הידיעה נמשך המו"ם בין הרופאים לבין הנהלת קופת־חולים.

מאיר ואנונו אתמול במסיבת עיתונאים בלונדון. (צילום: א.פ.)

מאיר ואנונו בלונדון:

על בריטניה ואיטליה לתבוע שחרור אחי

מאת דליה שחורי, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – „על ממשלות בריטניה ואיטליה לגנות את החטיפה ולדרוש החזרת מרדכי ואנונו לאיטליה", אמר אתמול במסיבת עתונאים בלונדון מאיר ואנונו. הוא טען, שמאחר שפיתויו של אחיו נעשה בבריטניה, חלה עליה עתה החובה המוסרית לשחררו. לדבריו הקהילייה האירופית אינה עושה מאומה לגינוי החטיפה. „מה היו אומרים בעולם", שאל ואנונו, „אילו היתה בריטניה מנסה לחטוף את פיטר רייט מאוסטראליה?".

ואנונו טען כי ישראל לא היתה דורשת את הסגרתו של אחיו לידיה באורח חוקי, כי אין לה „בייס" נגדו. הוא אמר עוד בשם המשפחה וידידיו של אחיו, כי הם לא היו פועלים עתה נגד החטיפה אילו סברו כי ואנונו יזכה למשפט הוגן בארץ.

המשפט יתקיים בדלתיים סגורות, הוא אמר, והמדינאים בארץ עוסקים מזה זמן ברצח אופי. הוא טען שאך מעטים בארץ ידעו על החטיפה. ואנונו טען עוד כי בארץ קיימת עבדות לסודיות וכי הציבור סומך על ההנהגה, העוסקת בפיתוח נשק גרעיני ובחטיפות כמו זו של אחיו. הציבור בארץ כבר דן, לדבריו, את ואנונו. מייד לאחר התפרסם הפרשה.

ואנונו לא נתן תשובה לשאלה, מדוע פרסם את פרטי החטיפה ותיאור התוספים רק עתה, חודשים כה רבים לאחר שהתרחשה. הוא הוסיף כי אינו חוזר ארצה, שכן צפוי לו בארץ מאסר של 15 שנה. דבריו במסיבת העתונאים באו בעקבות ההכחשה הרשמית של האשמותיו על דפי ה„סנדיי טיימס".

(ראה ידיעה נוספת בעמוד זה).

הגרעון המסחרי גדל מינואר ב־45 אחוזים

מאת אמנון אבור, סופר הכלכלי של „דבר" בירושלים

בשבעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם הגרעון המסחרי של ישראל ב־18 מיליארד דולאר. ב־500 מיליון דולאר יותר מבתקופה המקבילה בשנה שעברה.

העלייה בגרעון בתקופה זו מסתכמת ב־45 אחוז, והיא נובעת מעלייה של 23 אחוז שנרשמה ביבוא ומעלייה קטנה יותר בשיעור 16 אחוז ביצוא.

מנתונים שפירסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה כי העלייה ביצוא הקיפה את כל קבוצות היצוא העיקריות. ביצוא התעשייתי, ללא יהלומים, נרשמה עלייה של 14 אחוז, ייצוא היהלומים עצמו עלה ב־23 אחוז, ביצוא החקלאי, כולל פרי הדר נרשמה עליה של 11.5 אחוז.

مكتبة الأصل

صكزا عن الاصل

התחדשו קרבות צ'אד־לוב: צ'אד כבשה רצועת מריבה

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

העימות הצבאי בין לוב לצ'אד התחדש, לאחר ששלשום עלה בידי צבא צ'אד לכבוש חלקים מרצועת האוזו מידי צבא לוב.

רצועה זו השוכנת בצפון צ'אד והעשירה, כנראה, במרבצי אורניום, סופחה באופן חד־צדדי על־ידי קולונל קדאפי לשטח לוב ב־1973. קדאפי טען בשעתו שהסיפוח נעשה בתוקף הסכם שנחתם בין איטליה, כשלטה בלוב, לבין צרפת ששלטה בצ'אד, ושלפיו הוכרה הריבונות הלובית על רצועת האוזו.

בהודעת מפקדת צבא צ'אד שפורסמה אתמול נאמר שכוחותיו של הנשיא חוסיין חברה הצליחו לפני שעה לכבוש את העיירה אוזו, השוכנת בלב הרצועה השנויה במחלוקת, וכן שטחים נוספים בגבולה הצפוני של רצועת האוזו. בהודעה נאמר עוד כי כיבוש שטחים אלה נעשה בעקבות נסיון נפל של הלובים לכבוש את העיירה ברדאי השוכנת בצפון צ'אד. כזכור הצליח צבא צ'אד בסוף השנה שעברה לכבוש מידי הצבא הלובי את רוב השטחים בצפון צ'אד שהיו תחת שליטתו במשך תקופה.

הלובים הגיבו אתמול בזעם על נפילת העיר אוזו לידי צבא צ'אד. שר החוץ הלובי שיגר שדרים דחופים ליו"ר התורן של מועצת הבטחון וליו"ר הארגון לאחדות אפריקה שבהם נאמר שלוב שומרת לעצמה את הזכות להחזיר לעצמה בכוח את השטחים שנכבשו מידה. כוח משלוח לובי הערוך בגבול סודאן־צ'אד הועמד אתמול – במצב הכן. כמו כן הפציצו מטוסים לובים את חיילי צבא צ'אד, הערוכים עתה בצפון רצועת האוזו.

קולק שוקל חוק־עזר שיתיר הקרנות סרטים בליל שבת

מאת יורם לוי, סופר "דבר"

ראש עיריית ירושלים מרי קולק שוקל לשנות את חוק־העזר העירוני כך שיותרו הקרנות סרטים בשבת. מרי קולק גילה אתמול, כי בכוונתו להביא את ההצעה לשינוי חוק העזר בפני בישיבתה הקרובה של מועצת העירייה.

טדי קולק העיד עם זאת, כי גם אם יאושר שינוי בחוק, יש צורך באישורו של שר הפנים לכך, ויתכן שאישור כזה יתעכב בלחץ החוגים הדתיים, כפי שקורה כיום בקשר לאיצטדיון.

קולק אמר אתמול ל"דבר", כי העירייה התכוונה לתבוע את מפעילי בית אגרון על שום מקרינים סרטים בשבת, אך הוא חזר בו בשל הפגנת האלפים שאירגנו החרדים, משום שאין בדעתו להיכנע ללחצים "מצידי שיגישו נגדי תביעה על שאיני תובע" אמר קולק.

משטרת ירושלים שחררה אתמול את החרדים שנעצרו בסיומה של ההפגנה בעת ההתפרעות ברחוב הנביאים וכנראה שלא יוגש נגדם כתב אישום.

עתונאים דתיים חברי אגודת העיתונאים בירושלים פנו אתמול לאגודה בדרישה לכנס אסיפה כללית של העתונאים בבירה ולדון בהפעלת אולם הקולנוע בבית העתונאים בשבת.

הסעודים גילו יחס שלילי

(המשך מעמ' 1)

במכה.

העולים סיפרו שהתפרעויות הדמים גרמו למותם של יותר מ־400 ופציעתם של יותר מ־2,000 חלקם הגדול של ההרוגים והפצועים מן האיראנים. יתר העולים שנהרגו או נפצעו הודמנו בבקרה לזירת האירועים. לדעתם של העולים הישראלים הצבא הסעודי הצליח להשתלט על המתפרעים האיראנים לאחר שהשתמש בנשק חם.

הם סיפרו שבתחילה ניסו הסעודים להתגבר על האיראנים המתפרעים באלות, בגאז מדמיע ובכדורי גומי, וכשהדבר לא עלה בידם החליטו להשתמש בנשק חם, לאחר שסגרו את כל השטח. "המתפרעים האיראנים הניפו סיסמאות ונראו אלפי תמונות של האיאתוללה חומייני. כוונתם של המתפרעים האיראנים היתה להשתלט על המסגד ועל איזור הכעבה הקדושה ולהכריז על חומייני מנהיג רוחני לעולם המוסלמי ואחראי על הכעבה", סיפרו העולים הישראלים.

עולי הרגל מישראל סיפרו שייחסם של השלטונות הסעודים למתכנסים במכה השתנה, והדבר ניכר בעיקר ביחס לישראלים, אך ראשי המשלחת הירדנית דאגו לשלומם, בהיותם אחראים ישירים לעולי הרגל מישראל.

"היחס הרע התחיל מיד אחרי ההתפרעויות" אמרו העולים, "והוא הורגש בגישת הסעודים אלינו ואפילו בשיחות עם אנשים ברחוב. עם זאת יש לציין לשבח את יחסם של הירדנים, שדאגו לשלום כל אחד מאתנו.

דליקה גדולה בת"א שברה עיצומי הכבאים

(ע). – דליקה גדולה פרצה אתמול אחר הצהריים במחסן ציוד מתחת למחסני אספקה וציוד חקלאי של כימיקלים ברחוב העליה פינת צ'לנוב בתל־אביב.

חוקרי מכבי האש משערים שמדובר בהצתה.

למרות העיצומים שהכבאים נוקטים, הגיעו למקום כוחות גדולים של מכבי האש וכן כוחות גדולים של משטרה וניידת של מד"א. למרבה המזל לא נלכד איש בשריפה ולא היו נפגעים.

נברח מהחום באתונה

(המשך מעמ' 1)

את הארץ ובהתאם לתכנון שכרו מכונית כדי לנסוע ברחבי יוון. היתה זו הפעם הראשונה ששתי המשפחות יצאו יחד לחו"ל. עזרא ורחל כהן חששו מעט מן הנסיעה, והתלבטו ארוכות אם כדאי להשאיר את ארבעת הילדים ללא מבוגר.

הטיול ליוון כמעט בוטל ברגע האחרון לאחר שמגי, בתם של עזרא ורחל, חלתה בדלקת ריאות. היא אף אושפזה וקיבלה טיפול בבית־החולים, אך יממה לפני מועד הנסיעה המתוכנן שבה לקו הבריאות, וההורים יצאו לדרכם.

האח, אליעזר קיראף, סיפר, שיצחק ברוך, אשר התבסס מבחינה כלכלית, ביקר עם אשתו לפני שנתיים באירופה, ואחרי שובם ארצה הבטיח להזמין את עזרא ורחל כהן לטיול משותף בחו"ל. "הקשרים בין שני הזוגות היו חזקים מאוד, היחסים בין שני הגיסים היו כמו של אחים", סיפר.

משפחת האחיות

משפחת קיראף עלתה מתוניס בשנת 1950 והתיישבה בטירת הכרמל. ציפורה, בת 40, נולדה בתוניס אך התחנכה בטירת הכרמל, שם סיימה תיכון דו־שנתי. יצחק, המבוגר ממנה בעשר שנים, שימש מנהל אדמיניסטראטיבי של מרכז "פנורמה" בחיפה. ציפורה עבדה כגראפיקאית במקומון בנהריה. "היא הספיקה לסיים עבודתה לקראת הופעת המקומון ביום ג' אחרי הצהריים וכעבור שעה יצאה עם יצחק לשדה התעופה", סיפר האח.

עזרא כהן, בן 32, ורחל, בת 30, התחתנו בשנת 1976. עזרא שירת בחיל האוויר ולפני חודש התחיל לעבוד בעיריית חיפה. שם שימש אביו של עזרא, כיום פנסיונר, פקח ראשי. רחל עבדה כשכירה.

הלם

(המשך מעמ' 1)

ההצבעה בממשלה. בצה"ל נטו לראות בהצבעה בוועדה מדד לערבון מוגבל להצבעה בממשלה. ההנחה היתה שהמאבק יהיה צמוד. התוצאות אמש של "רוב מוחץ" הפתיעו גם את רואי השחורות בצה"ל, שראשיו קיוו שהבהירו היטב עמדה המתנגדת לפרוייקט הזה.

נוכח האפשרות שההצבעה בוועדה היא גם אינדיקציה וגם זרז להטיית הכף בהצבעה בממשלה, הובע אמש בצה"ל חשש כי נסתם הגולל על הסיכוי לבטל את המשך פיתוח ה"לביא".

ההצבעה

(המשך מעמ' 1)

באו להצבעה. עם המתנגדים נמנו יו"ר ועדת החו"ב אבא אבן, מוטה גור, אליעזר גרנות, שמחה דיניץ, יאיר צבן ודדי צוקר. נמנעו מהצבעה יצחק ארצי, יוסף בורג ומאיר שטרית.

יו"ר ועדת־הכספים אברהם שפירא, חזר בו מהתנגדותו לפרוייקט והצביע אתמול בעד המשכו.

בעקבות ההצבעה כבר פתחו מתנגדי הפרוייקט בקרב־מאסף וח"כ אבן קרא לממשלה "לנהוג ביתר אחריות" משתי הוועדות. הוא רמז, כי היא תיתקל בקשיים בוועדות הכנסת בבואה לבקש אישורים תקציביים לצורך הפרוייקט.

אבן הביע אמש את תמיהתו על החלטת הוועדה המשותפת, בציינו שהיא עומדת בניגוד להגיון, בהיותה סותרת הן את העמדה המשותפת של שרי הבטחון והאוצר והן את עמדתו של הרמטכ"ל.

חייב צוקר: אי אמון

אחריו דיבר ח"כ דדי צוקר, שהסעיר את הרוחות כאשר הזהיר, כי "ההצבעה היום פירושה הבעת אמון או אי־אמון בהמלצות הרמטכ"ל ושרי הבטחון והאוצר". חיים קופמן פנה לצוקר ברוגזה ואמר: "איך אתה מדבר? הרי הרמטכ"ל מפקד על בנינו ויכול מחר לשלוח אותם לקרב. אין פה שום הבעת אי־אמון".

כשנרגעו הרוחות הוסיף ואמר צוקר, כי פירושה של החלטה בעד המשך ה"לביא" הוא מיסוי נוסף וקיצוץ תקציבי הרווחה למימונו של פרוייקט, שאין צה"ל רוצה בו. הוא הדגיש, כי מצדדי ה"לביא" מנתקים אותו מההקשר הכלכלי. "לישראל יחסרו 2 מיליארד דולאר, בשעה שחלופות שמציע הצבא תספקנה תעסוקה רבה יותר וגמישות גדולה יותר בכל הקשור למימונו. "מדובר בחלופות, שלדעת הרמטכ"ל עולה חשיבותן על חשיבות ה"לביא"", הטעים צוקר. הוא גם פסל את תוכנית הקיצוצים של התעשייה האווירית ואמר, ש"היא באה להטעות את מקבלי ההחלטות".

אריק רגב יובא מחר למנוחות בבית־אהרון

ביקש להיקבר ליד אחיו אורי טייץ אך משרד הבטחון לא אישר הבקשה

מאת דינה רייס, כתבת עתיים

(ע). – לוויתו של סא"ל (מיל.) אריק רגב בן 52, שמת ביום ו' בבריסל בניתוח השתלת לב, תתקיים מחר בשעה 5.30 אחר־הצהריים בבית־העלמין בבית־אהרון.

ארונו יובא הערב לישראל. במטוס יגיעו גם אלמנתו רחל ובתו הצעירה רונית, שהיו עמו ליד מיטתו ברגעיו האחרונים.

אריק רגב מת שמונה ימים אחרי אחיו אל"מ אורי טייץ, מפקד הקומנדו הימי, שמת מדום לב בעת שחייה. משאלתו האחרונה, להיקבר ליד אחיו אורי, לא תקויים, כיוון שמשרד הבטחון לא אישר את קבורתו בחלקה הצבאית בגבעתיים.

אל כתבת עתי"ם הגיע תוכנו של מכתב שאריק רגב שלח לידידת המשפחה. המכתב הגיע לארץ שעתיים אחרי מותו. במכתבו כתב אריק רגב:

"שריקה, בקשה לי אליך, להנציח את אורי על האנדרטה ליד מגדל המים יחד עם אבי, שנפל במלחמת השחרור, ויואש שנער, שנפל במלחמת יום הכיפורים. הרי בת הכפר הוא ואת תוכלי להזיז את העניינים כך שכשאחזור שמו יהיה מונצח כבר".

"קשה לקבל את הבשורה בארץ נכר, רחוקים מכולם", כתב אריק רגב במכתבו. "האפשרות היחידה היא להתכנס בתוך עצמנו וכאבנו, במיוחד כשאתה בודד בבית־החולים. בלילה צפים הזכרונות והכאבים... אני מקווה, שלרחל יותר קל כשרונית צמודה אליה".

אריק רגב מת שעתיים לאחר ניתוח השתלת הלב כתוצאה מדימום חזק. חודש ימים המתין לתורם, וביום ה' בלילה נמצא התורם. ביום ו' בבוקר נודע במשק על הניתוח ושעתיים לאחר מכן נודע על מותו.

אבל כבד השתרר בבית אהרון. במושב 30 משפחות בלבד והן כמו משפחה אחת. בביתו של אריק נותרו בנו החייל אריה, הנושא את שם סבו, שנפל במלחמת השחרור לאחר שעלה על מוקש, והבת איילת, אחות העובדת במשק שדות־ים.

בבית־אהרון אמרו אתמול, כי אריק היה "איכפתניק", מעורה בחוי המשק ובעיצוביו. "אי אפשר להאמין שה'פייטר' הזה חולה. הוא היה אופטימי באשר לניתוח, אף גם על המוות לא חשש לדבר", סיפרו.

רעייתו רחל, העובדת כאחות אחראית בבית־החולים "הלל יפה" בחדרה, היתה חרדה למצבו, אך קיוותה שהשתלה תצליח ושאריק יחזור לאיתנו. היא התגוררה בבית־מלון בבריסל, ואת תוצאות הניתוח והשהייה מימן משרד הבטחון. בתו הצעירה רונית, בת 16, הצטרפה אל אמה רחל ונסעה לבריסל כדי לשהות ליד אביה. אחיו דני, טייס בחיל־האויר מתגורר בכפר ידידיה.

מסע התלאות של אריק רגב החל לפני כעשר שנים בעת שירותו הצבאי. הוא לקה בהתקף לב ונותח בבית־החולים "הדסה" בירושלים. לאחר הניתוח חש בטוב וחזר לתפקד. הוא השתחרר מצה"ל בדרגת סא"ל ועבר בחברת "אליאנס" בחדרה, ובשנה האחרונה בחברת "השמידה".

לפני כמה חודשים קיבל התקף לב נוסף ואושפז בבית־החולים "הדסה". הוא נותח שנית, אך מצבו הידרדר במהירות. בבית־אהרון סיפרו, שאף כי שוחרר מבית־החולים, חש ברע וסבל מבצקת ריאות. יום לאחר שהשתחרר מ"הדסה" אושפז ביחידה לטיפול נמרץ בבית־החולים "הלל יפה" בחדרה, ובית החולים יצר את הקשר עם בית־החולים בבלגיה. הוא הוטס לשם במצב אנוש. מאז הוטס, בחודש יולי, שהה ביחידה לטיפול נמרץ והמתין לתורם.

על האנדרטה שהוקמה לזכר האב, אריה רגב, שנפל במלחמת השחרור, ייתוספו עתה שמותיהם של האחים, אורי ואריק, שבחייהם ובמותם לא נפרדו.

משפחת ואנונו מכחישה

(המשך מעמ' 1)

הקשישים כמעט ואינם מגיעים למקום. לדברי אשר ואנונו, כל המפגשים בין בני המשפחה לבין מרדכי מתקיימים בנוכחות איש בטחון, מנהל הכלא וסוהר. "בתנאים שכאלה" אומר אשר "לא היתה כל אפשרות לקבל ממוטי ולו פירור של מידע אודות נסיבות חטיפתו והבאתו לארץ. ברור לי שלמשפחה אין שום קשר לפרסום".

פרקליטו של ואנונו, עו"ד אביגדור פלדמן, אמר אתמול כי ככל הידוע לו, מקור הפרסום ב"סאנדיי טיימס" הוא בשופט־החוקר האיטלקי סיקה, שמינתה ממשלת איטליה לאחר שנודע כי ואנונו נחטף לישראל דרך רומא. "האח מאיר ואנונו הגיע אל סיקה בנסיבות שאינני יודע אותן" אמר פלדמן, אולם ברור כי לסיקה יש סמכויות לכפות עליו למסור לו את המידע הדרוש והוא, ככל הנראה, עשה זאת". עו"ד פלדמן ציין עוד כי מידע מסוג כזה יכול היה ואנונו להעביר לבני משפחתו באמצעות מכתבים, למרות הצנזורה שמכתבים אלה עוברים.

קווי ההגנה

עו"ד פלדמן, הנמצא בימים אלה בעיצומן של ההכנות לקראת המשפט הצפוי לשלוש, התייחס אתמול לקווי ההגנה שהוא עשוי לנקוט במהלך המשפט. "אנסה להכניס את המשפט לקונטקסט הנכון שלו, דבר שלא־נעשה מאז נחשפה הפרשה,

היל הביא לשמיר

(המשך מעמ' 1)

הבהירות, וכי הוא דוחה על הסף את הדיבורים של ראש הממשלה ושל אנשי הליכוד, כאילו יש רוב לאיומיהם לפטר אותו ו/או את שרי המערך.

פרס הטעים כי היום נוצרה אולי הזדמנות להוציא את ישראל ממעגל המלחמה והדבר זה בלבד מניע אותו לנסות לקדם את ענין השלום באומרו. "האם עלי לשבת ולהצטרף למחשבי הקיצין? או אולי להניח תפילין – התריס שר החוץ, בציינו כי כאשר היה ראש ממשלה, תמיד ניסה לשכנע ולהשיג רוב, ואף פעם לא נקט דרך של "לא מענין אותי, שהי דעתי וזהו זה".

אנו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו

יוסף (יוס) יקואל

הלוויה תתקיים בקיבוץ שפיים.
על פרטי הלוויה נא להתקשר לטלפון 052־523459.

המשפחה ובית שפיים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של בעלי, אבינו, אחינו וסבנו

הרב צבי הרשל סטולמן

ההלוויה תיערך היום 10.8.87 בשעה 5.00 אחה"צ בבית הקברות בכפר־סבא
עזרה ויוסף גולן
רחל סטולמן
זלדה יתיר
נח ונעמי סלד ומשפחתו
משפחות קלצל, רוזנמן וסטולמן

לחברנו **אבשלום אברהם**
איתך באבלך על מות
אמך ז"ל
בית הסנה

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו
יהודה גור־אריה ז"ל
נעלה לקברו ביום רביעי י"ז באב תשמ"ז 12.8.87 בשעה 17.30 בבית הקברות בעין חרוד איחוד.
בשעה 18.00 התכנסות במועדון.
המשפחה ובית עין חרוד איחוד

לחברנו **רבקה סימון**
איתך באבלך במות
אביך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף המרכזי
ההנהלה והעובדים.

לחברנו **אריה פלקוב**
איתך באבלך במות
אימך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

למשפחת שמיר
לכל בית גניגר
משתתפים באבלכם הכבד על מותו של
אורי
קבוץ נוה־חריף

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה – מח' חקר שווקים ומכרזים
ת.ד. 10 חיפה – 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה / שירות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
13921	טבעות מתלה – עינבלים
13924	כבל טלפון פלסטי
13928	ברזל זוית שורה שוקיים

המועד האחרון להגשת הצעות למכרזים הנ"ל הינו: 27.8.87.
לקבלת ספסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות החל מהיום בשעות 09.00־13.00 למח' חקר שווקים ומכרזים בתחנת הכח חיפה, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.

להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לעוסק מאגף המכס. – הצעה ללא אישורים ברי תוקף – לא תובא לדיון.

על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצוינים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה. אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

דבר DAVAR دافار
מאוחד עם למרחב

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון בר־נוי

המו"ל – "דבר" בע"מ
נדפס בדפוס דבר בע"מ

המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141 (6 קוים)

מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032

סניפים:
ת"א, בית "דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית מאויה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 642111־2־3, מ. 33104

ועדת משנה לתכנון ובניה חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.

תב. 407

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 37 בגוש 7168 ברח' אוסישקין מס' 6 חולון.
הכוללת מתן הקלה ב: א – אחוזי בניה 6% בשטח המגרש 567 מ"ר בכל 4 הקומות.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ד'.
את התוכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך המועד של 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת. ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

קוליצקי דן ואתי
אוסישקין 6 חולון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים
הודעה על־פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

גוש 6167 חלקה/ות 417.92 רחוב אחדות העבודה 12 תיק בניה מספר חנ/526.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה לאשר תשריט חלוקת קרקע עם סטייה מתכנית ג.ע. 272.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל מיום הפרסום של הודעה זו, באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.

יצחק ירון
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים
אוגוסט 1987

חוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי ירושלים
הודעה בדבר אישור
שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה 1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה, באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מס' 1081 ד', שינוי מס' 1/84 לתכנית מס' 1081 ב'.
ואלה השטחים הכלולים בתכנית: ירושלים, רח' קרן היסוד מס' 39 פינת רח' מאפו מס' 8 גוש 30028 חלקות 117־118 ו־119.
עיקרי הוראות התכנית:
א. שינוי יעוד של שטחים בקומת הבניינים שעפ"י תכנית מס' 1081 ג', שלא נכללו בבנין אחוזי הבניה בתכנית מס' 1081 ב' ו־1081 ג'.
ב. הגדלת אחוזי הבניה בכ־17.6% וללא שינוי במעטפת הבנין, הכל בהתאם לנספח בינוי.
הודעה על הפקדת השינוי האמור, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3327 ביום 1.5.86 עמ' 1950. השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו נמצא במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים וכל המעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל, במח' מהנדס העיר, רח' הלל 23 ירושלים.

אלי סויסה
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים
כ"ה ניסן תשמ"ז
24 אפריל 1987

ועדת משנה לתכנון ובניה חולון
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ת.ב. 4732/210
נותנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 99 בגוש 6760, ברח' צפת 12 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א' אחוזי בניה 6% משטח המגרש. 1258 מ"ר בכל 5 הקומות.
החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ד'.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדות לבקשה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת. ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

גנטמר מאיר ושולמית
צפת 12 חולון

מזג האוויר ביעדי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	9	17	מעונן
אמסטרדם	13	17	גשום
בואנוס איירס	9	14	מעונן
הלסינקי	11	14	מעונן
הונג קונג	27	31	מעונן
וינה	19	26	גשום
ז'נבה	11	25	גשום
טוקיו	30	33	בהיר
טורונטו	18	27	גשום
יוהנסבורג	2	16	בהיר
לונדון	17	26	בהיר
ליסבון	17	26	בהיר
מדריד	14	31	בהיר
מונטריאול	10	26	מעונן
ניו יורק	20	30	מעונן
סאן פאולו – לא נמסר			
פאריס	15	19	מעונן
פרנקפורט	10	22	גשום
ציריך	15	21	גשום
ריו דה ז'נרו – לא נמסר			
שטוקהולם	10	15	גשום
שיקאגו	21	25	בהיר

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל' 5102620
ירושלים: רח' יפו 31, טל' 231373
חיפה: דרך הים 2, טל' 384655
באר שבע: רח' האבות, טל' 35282

swissair

בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

הזמנות בדבר קיום צוואות וירושות ומינוי מנהלי עזבון

להוי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בקשות ליתן צווים לקיום צוואה וירושה, או למינוי מנהל עזבון, או לשלושתם, כמפורט להלן. כל המתנגד לבקשות יגיש תוך ארבעה־עשר יום מפרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

ירושות

מס' התיק	שם המנוח	תאריך הפטירה	שם המבקש
5235/87	סולטנוביץ יחיאל	13.6.54	קיסין שולמית
5236/87	יעקב לביא	29.5.87	עדה לביא
5237/87	ישראל קבורס	16.6.87	יהודית שרה
5238/87	פריור יעקב	9.1.87	פריור רפאל
5239/87	פריור רנמה	15.10.77	פריור רפאל
5240/87	הרשקו שלום	29.5.87	קלרה גולד
5242/87	נתן שמולביץ	22.4.87	ברכה שמולביץ
5243/87	אבנר יניב (שובריה)	14.4.85	עזרא שובריה
5245/87	אליעזר מרדכי פילוסוף	16.8.56	אידה שלזינגר
5246/87	כבוד פילוסוף	14.2.68	אידה שלזינגר
5248/87	מאיר שורצבק	28.6.85	שורצבק ברוניה
5249/87	יחזקאל אמנון	20.6.87	יחזקאל לילית
5251/87	קלינמן יצחק	30.3.87	קלינמן אסתר
5252/87	אהרון ברבע	10.7.86	שלומית ברבע
5253/87	הלה כהן	16.2.83	תקוה כהן
5254/87	עבד איל עזר כהן	27.10.85	יצחק כהן
5255/87	ציון לוי	25.12.70	מרים לוי
5256/87	אריק דוידוביץ	12.10.83	שרה פוגל
5257/87	מריאנקה ארתור	25.2.87	מריאנקה יאיר
5258/87	מריאנקה אננה	26.3.87	מריאנקה יאיר
5259/87	יוסף יקותיאל	15.3.87	נגה יקותיאל
5260/87	אשר וליג פוסק	27.7.87	רבקה פוסק
5261/87	ברגם מרינה (מרים)	5.9.85	ברגם מלכה
5262/87	מלכה חנוכה	17.10.72	חנוכה שמואל
5264/87	וייס חביבה	9.11.86	וייס אליעזר
5267/87	גרוברוביץ דבורה	11.4.66	נתן גוזם
5266/87	מרים רוזנבוים	11.2.87	מרדכי רוזנבוים
5265/87	יהודה ברזקס	20.5.82	צפורה אלקמר
5269/87	סידני וולס	14.5.73	אנט וולס
5271/87	אורי סלמור	22.8.86	דני סלמור
5272/87	חגבי יחיא	17.3.77	חגבי ידידה
5273/87	רחל מוסקוביץ	24.11.80	מוסקוביץ חיים
5274/87	בן יוסף שמיר	4.3.86	רחל בן יוסף
5275/87	רודבי אולקה	14.3.87	רדבי מיקלוש
5277/87	קובקס אבריק סטפן	16.7.87	קובקס לאורה
5278/87	עבוד נעים בן מוחד	22.4.87	עבוד בתיה רוחמה
5279/87	בן דוד שמעון	18.10.83	בן דוד עמוס
5280/87	שלמה הוסקובוביץ	26.4.87	בלה רודיאנו
5281/87	ראדיאן חנה	17.2.87	רודיאני חיים
5284/87	פלורה בסיס	18.1.87	איכון פריד
5287/87	יעקב זמנסקי	14.2.87	שרה זמנסקי
5290/87	לודביג קרץ	3.7.87	אפרת אוולאי
5285/87	מלכה בכר	28.6.87	אורי בכר
5288/87	אידה לייבוהל	1.6.87	אורי להב
5289/87	גילה שטייגר	6.2.67	מרדכי שטייגר
5291/87	מאול טובי	27.9.86	שושנה הרצברג
5292/87	ברוך גידיץ	28.6.87	נחום גידיץ
5294/87	חליפה חליפה	12.8.84	חליפה לולו
5295/87	רבקה נחשון	12.7.87	אהרון נחשון
5296/87	יוסף שגן	26.6.87	שגן יגאל
5299/87	אלוה לופול	15.6.83	מקסימליאן לופול
5300/87	אליס צאיג	11.5.87	שמעון צאיג
5301/87	וייצ'וק גישה (גניה)	20.6.87	גילי רייב
5302/87	יעקב מאידסל	24.8.80	אליין שמחה גלוגנזאהר
5303/87	ברש גיזה	8.12.86	אורבך צביה (הרמה)
5304/87	עובדיה צנעני	1.2.87	רינה צנעני
5306/87	נסים לוי	3.5.85	רבקה לוי
5308/87	כהן אליהו	14.6.82	כהן מרים
5312/87	נתן גלבמן	5.6.87	מרים גלבמן
5318/87	יהודה שמעונוביץ	16.3.87	שלמה שמעונוביץ
5320/87	קרשנבוים זאב ברשון	29.6.87	לינשה פריצה גיטל
1963/87	מריה לוי	26.2.87	ישראל (אדיר) לוי
5316/87	גורמן הדבה רוזה	27.2.79	לין תמר
5319/87	אליאס רוזן	12.2.87	לוטי רוזין
5321/87	קרשנבוים פרומה	17.1.84	לינשה פרידה גיטל
5325/87	וינשטיין יהודה	28.4.87	דבורה וינשטיין
5326/87	ניר ועידי	23.5.87	יהודית ניר
5327/87	שפריר יעקב	13.2.85	שפריר עמנואל
5329/87	ויסברג שיינה	26.6.84	זילברמן ריקה
5330/87	ויסברג אהרון	10.3.85	זילברמן ריקה
5338/87	חנה לנים	20.6.76	ליאון לנים
5339/87	חוה ואלאק	20.10.84	ואלאק יהודה
5340/87	שרה סייקביץ	8.5.87	דוד סייקביץ
5341/87	סייקביץ חיים	13.10.84	סייקביץ דוד
5342/87	מלך היימוביץ	26.12.86	דוד היימוביץ
5345/87	ספקטור דבורה	14.11.86	רוזנברג אלה
5346/87	זסלבסקי משה	4.1.87	זסלבסקי מרכה
5342/87	נבל שרה רחל	11.6.87	ויצמן ענת
5349/87	סוליצר אברהם	18.6.87	סוליצר שושנה
5354/87	הישמן משה	29.7.86	רוברט הישמן
5356/87	מרינה מלכה	26.3.87	מרדכי מרינה
5358/87	לבצינסקי רוזה	12.1.87	רב אורנר

צוואות

מס' התיק	שם המנוח	תאריך פטירה	שם המבקש
5232/87	מרים ליאון	1.6.87	רוסו חיים
5233/87	פנחס גובריין	8.3.85	מיכל (גובריין) ברויס
5234/87	דבורה צסלה	1.6.87	אריה צסלה
5241/87	אברהם אקנר	8.5.87	צילה אקנר
5244/87	זולר יוסף	9.6.87	נעמי זולר
5247/87	יעקב סבול	18.6.87	יצחק סל
5250/87	אביגמיש (שמואלי) בעזו	2.2.87	מזל נבון (לבית שמאלי)
5263/87	בתיה סופר	10.7.87	אקין ברים
5268/87	גרבוביץ זלמן	13.7.77	גונן נחום
5281/87	לוסטגן עדה	21.6.87	לוסטגן מאיר
5270/87	מינציה קסלבונר	18.4.87	ויצו הסתדרות לנשים
5276/87	חיה מושל	27.7.87	עו"ד דוד שילנסקי
5282/87	ירושלמי דבורה	8.12.86	צבי והצברגר
5283/87	יהודה משולם	10.5.87	שושנה משולם
5286/87	אלכסנדר קוסובסקי גורדון	27.7.87	רפאל רוזן
5293/87	הלנדר רודי נחמה	2.3.87	רחל גיל
5297/87	אליהו פלטובסקי	4.6.81	חנה פלטובסקי
5298/87	מאלה שין	4.6.87	אברהם (אלפרון) אונגר
5305/87	טובה ויגבוים	27.5.87	ארגון נכי צה"ל
5307/87	חלבי חביב	24.6.86	חלבי אליהו
5309/87	נסים מנשה	14.7.84	נסימוב אמיר
5310/87	ישראל דרשר	13.11.86	דר טלי דרשר
5311/87	הדיג שורץ	25.7.87	רות לביא
5314/87	פני צירינג	18.6.87	שכטון רוזנברג
5317/87	לובלסקי שלמה	18.6.87	לובלסקי שרה
5324/87	זכי איתן	31.12.84	ברכה איתן
5325/87	בלומה טוקר	15.5.87	זאב טוקר
5328/87	מטקה רזל	27.1.87	דוד ויינר
5331/87	מנחם צבי אילון	21.7.87	יעקב הייכן
5332/87	פנחס יוסף	1.5.86	פנחס לוטי
5333/87	בנין אברהם	22.1.87	רן עמינדב בנין
5334/87	חוה הלפלר	27.12.86	עמותת חברי באבוב
5335/87	שלמה קלגסבורן	4.4.87	אברהם קלגסבורן
5336/87	קרוג חנה	15.10.82	גוליתה מרה
5337/87	קרוג הירש לייב	29.8.86	גוליתה מרה
5343/87	בר עזרא נעימה	30.6.86	הרצל עזרא
5344/87	יגאר איטה	17.3.87	יגאר משה
5348/87	תמרה קסלר	13.2.82	אורי קסלר
5350/87	ביטמן ברוך	27.8.86	ביטמן אליעזר
5351/87	לבבי דוד	19.5.87	מרום לבבי
5352/87	מיכרוזבסקי אלימלך	27.6.87	מיכרוזבסקי לאה
5339/87	רוזנברג משה	11.3.87	עפירם רוזנברג
5360/87	בן ציון שטייקלף	13.5.87	ישראל בביש

השחיינית לין קוקס מקליפורניה חוצה את מיצר ברינג, המפריד בין אלאסקה לסיביר. לקוקס נדרשו קצת יותר משעתיים כדי לחצות את המיצר, שרוחבו כחמישה ק"מ. למעשה היא שחתה כשמונה מייל כדי להתגבר על זרמי הים ועל הגאות. טמפרטורות המים במיצר היתה 4 מעלות בשעת המבצע, ולדברי אנשי משמר החופים באיזור, אדם רגיל היה מת בדרך תוך חצי שעה במים אלה. (צילום: א.פ.)

הצעה שהממשלה תפצה רוכשי קרקעות בבני־סמואל – שרומו

מאת אמנון אבור,
סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

הדיה של עיסקת קרקעות נוספת בשטחים הגיעה אתמול לשולחן הממשלה. שר החקלאות אריק נחמקין הביא לאישור הממשלה הצעה לפצות מאות משפחות שרכשו קרקעות באיזור בני־סמואל ולא קיבלו את המגרשים שקנו.

מדובר בכ־300 משפחות שרכשו קרקע ל„בנה ביתך" מחברה בשם „מורשת בנימין" באיזור בני־סמואל. לפי החשד רכשה החברה את האדמות מסוחר הקרקעות שמואל עינב, שסיפק לה רק חלק מהקרקע. החברה מכרה את מלוא הקרקע שהיתה אמורה לקבל מעינב, ובכלל זה מגרשים שלא היו למעשה בבעלותה. כל אחד מרוכשי המגרשים הפסיד בעיסקה זו כ־20,000 דולאר.

לפני כשנה וחצי מינה שר החקלאות ועדה מקצועית לבחינת הנושא. לפי ההצעה שהסתמכה לפתרון הבעייה התבקשה הממשלה לאשר מתן מגרשים חלופיים לרוכשי הקרקעות בבני־סמואל. מגרשים אלה אמורים היו להילקח משטח סמוך הנמצא בבעלות הקרן קיימת ואשר יועד כבר לפני שנים לשכונת מגורים.

על־פי ההצעה היו הרוכשים צריכים לשלם עבור המגרשים החלופיים רק 51 אחוז מערך הקרקע, וזאת בטענה שלקרקעות ביהודה ובשומרון ניתנה הנחה ניכרת. הצעתו של שר החקלאות עוררה תמיהה רבה בקרב חברי הממשלה שהפנו אליו עשרות שאלות הבהרה.

נוכח מבול השאלות לא נערך דיון בנושא וההצעה תועלה לדיון בישיבה אחרת של הממשלה.

„הנחיות כהנא" ברשות השידור: לא ישודרו דברי הסתה גזעניים

מאת אלי תבור, סופר „דבר" בירושלים

ההנחיה החדשה לרשות השידור, גובשה בעקבות פסיקת בג"צ בעניינו של כהנא על־ידי עו"ד דורית בייניש מפרקליטות המדינה.

מנכ"ל רשות השידור אורי פורת, יו"ר הוועד המנהל מיכה ינון והיועצים המשפטיים של הרשות קובעים שרשות השידור לא תפסול מראש שידור דעות והשקפות מכל סוג שהוא – מסר אתמול מנכ"ל הרשות ב„פורום החדשות". בכל מקרה קונקרטי, כאשר רשות השידור סבורה שהשידור יוצר ודאות קרובה של פגיעה בסדר הציבורי, כלומר במבנה הדמוקראטי, בבטחון הציבור הקיומו וברגשות של הציבור או חלקים ממנו, אין לשדר שידור כזה.

כמו כן נאמר בהנחיה שאין לשדר דברי הסתה על רקע גזעני או לאומי אחר, שיש לגביהם ודאות שיפגעו ברגשות הציבור או חלק ממנו.

בבדיקה קונקרטית יש כאמור, להביא בחשבון – א. כי כל דבר הסתה על רקע גזעני עלול מעצם טבעו לפגוע פגיעה ממשית ברגשות הציבור או חלק ממנו; ב. כי פירסום דבר הסתה כאמור עלול להיות עבירה פלילית; ג. בכל מקרה לא תשדר רשות השידור דבר שיש בו משום ביצוע עבירה פלילית על־ידי עצמה.

בכל נושא שלגביו קיים חשש של פגיעה ברגשות הציבור והסדר הציבורי יש, על־פי ההנחיה החדשה, להמנע משידור חי ולהקפיד על הקלטה בלבד. ההקלטות לא יובאו לשידור אלא באישור מנהל המחלקה, לאחר התייעצות עם מנכ"ל הרשות.

מנכ"ל רשות השידור צירף להנחיה את סעיף 144 לחוק העונשין (תיקון מס' 20) הקובע מהי „גזענות" והקובע, כי „המפרסם דבר מתוך מטרה להסית לגזענות דינו מאסר חמש שנים".

המטאדור ויקטור מנדז מפורטוגל מזנק מעל לקרניו של הפר בסיומו של קרב שנערך בשבת בוויטוריה שבספרד. (צילום: א.פ.)

ירדן במשבר כלכלי קשה בגלל ההפחתה בסיוע ממדינות הנפט

רבת־עמון (ע"צ). – ירדן שרויה עתה במשבר כלכלי חמור, בעיקר בגלל צמצום הסיוע שהוענק לה בעבר על־ידי המדינות הערביות מפיקות הנפט. המשבר מוצא את ביטויו בעיקר בגידול אחוז האבטלה.

על־פי נתונים רשמיים של ממשלת ירדן עומד עתה שיעור האבטלה על 8 אחוזים. פרשנים ברבת־עמון טוענים, לעומת זאת, כי שיעור האבטלה הוא 31 אחוז, ולפי נתוני הבנק העולמי, עלול השיעור להגיע בשנת 1990 ל־30 אחוז.

בין יתר השלכותיו של המשבר הכלכלי בולט הקושי שזה גורם לירדן בבואה לחדש את חיל האוויר שלה. ירדן, הסובלת מגרעון תקציבי גדל והולך ומהידלדלות משמעותית של יתרות מטבע החוץ שלה, אינה יכולה לרכוש מטוסים חדשים כדי להחליף את מטוסי ה„מיראז'" וה„אף 5" המיושנים שלה.

על־פי החלטת ועידת הפסגה הערבית שהתכנסה בבגדאד ב־1978 אמורה היתה ירדן לקבל ממדינות ערב סיוע שנתי בסך 1.25 מיליארד דולאר במסגרת המאבק המשותף נגד ישראל, אלא שסיוע זה לא שולם מעולם במלואו, מאחר שלוב נמנעה מלהעביר לירדן את חלקה בו.

מאז 1981 מעבירות גם מדינות המפרץ הפרסי את הכספים שהתחייבו לשלם באורח לא סדיר, עקב הצטמצמות הכנסות הנפט שלהן. השנה עמדה בהתחייבותה רק סעודיה, שהעבירה לירדן 400 מיליון דולאר.

נוכח קשייה הכספיים מחפשת עתה ירדן מקורות הכנסה נוספים. ירדן מייצאת 6 מיליון טונות פוספאטים בשנה, ובשנה שעברה היא הפיקה יותר מ־14,000 טונות של נפט גולמי. לאחרונה נמסר על גילוי נפט באזור רישה, במרחק כ־300 ק"מ מזרחה לרבת־עמון, בקרבת גבולה של ירדן עם עיראק. ירדן גם מבקשת להגדיל את העברות הכספים של אזרחיה השוהים בחו"ל, שמספרם מגיע לכ־325,000. העברות אלה הסתכמו בשנה שעברה בסכום של 1.1 מיליארד דולאר.

מיליון ילדים עזובים מתגוללים במוסדות וברחובות ערי ברה"מ

מוסקווה (א.פ.). – בברה"מ קרוב למיליון ילדים חיים בלא הורים – הודיע אתמול הסופר אלברט ליחאנוב בהכריזו על הקמת קרן על שמו של לנין בעידוד ממשלתי לשיפור תנאי חייהם של ילדים נטושים ויתומים. לדבריו חיים ילדים אלה ברובם במוסדות של המדינה או נתונים להשגחתם של קרובים ומכרים.

לדברי ליחאנוב חיים רבים מהם בתנאים קשים ונתונים להשגחתם של „נוכלים". לדבריו, מספרם של ילדים אלה גדול היום פי שלושה מזה שהיה בשנת 1946, מיד לאחר מלחמת העולם השנייה. הוא האשים את הוריהם של ילדים אלה בבגידה בנוער של ברה"מ.

בין הגורמים לתופעה כזאת הוא מציין ליחאנוב „גידול בשיעור האנוכיות והאטימות המוסרית הפושה בחברה הסובייטית". בנוסף על כמיליון ילדים אלה ציין ליחאנוב, כי ישנם עוד כ־100,000 החיים במסגרת משפחתית, שכן הראוי היה להוציאם ממנה עקב היחס שלו הם זוכים בבית.

ליחאנוב קבל גם על כך ש„בתי־יתומים רבים ממוקמים בבניינים בלתי מתאימים להלוטין, ולא פעם ללא תנאים היגייניים בסיסיים וללא מגרשי משחקים".

כאמור, אמר ליחאנוב דברים אלה לרגל הקמתה של קרן חדשה. קרן זו זוכה אמנם לתמיכה ולעידוד ממשלתיים, אך היא יוזמה פרטית מעיקרה. „לא הכל יכול להיות מוטל על כתפי המדינה", סיכם אתמול ליחאנוב את הודעתו. בצרפו את מספר חשבון הבנק שבאמצעותו ניתן לאזרחי ברה"מ הרוצים בכך לתרום לקרן.

רפסנג'אני: המפרץ ייפתח לשיט אם גם ספינותינו יוכלו לשוט בו

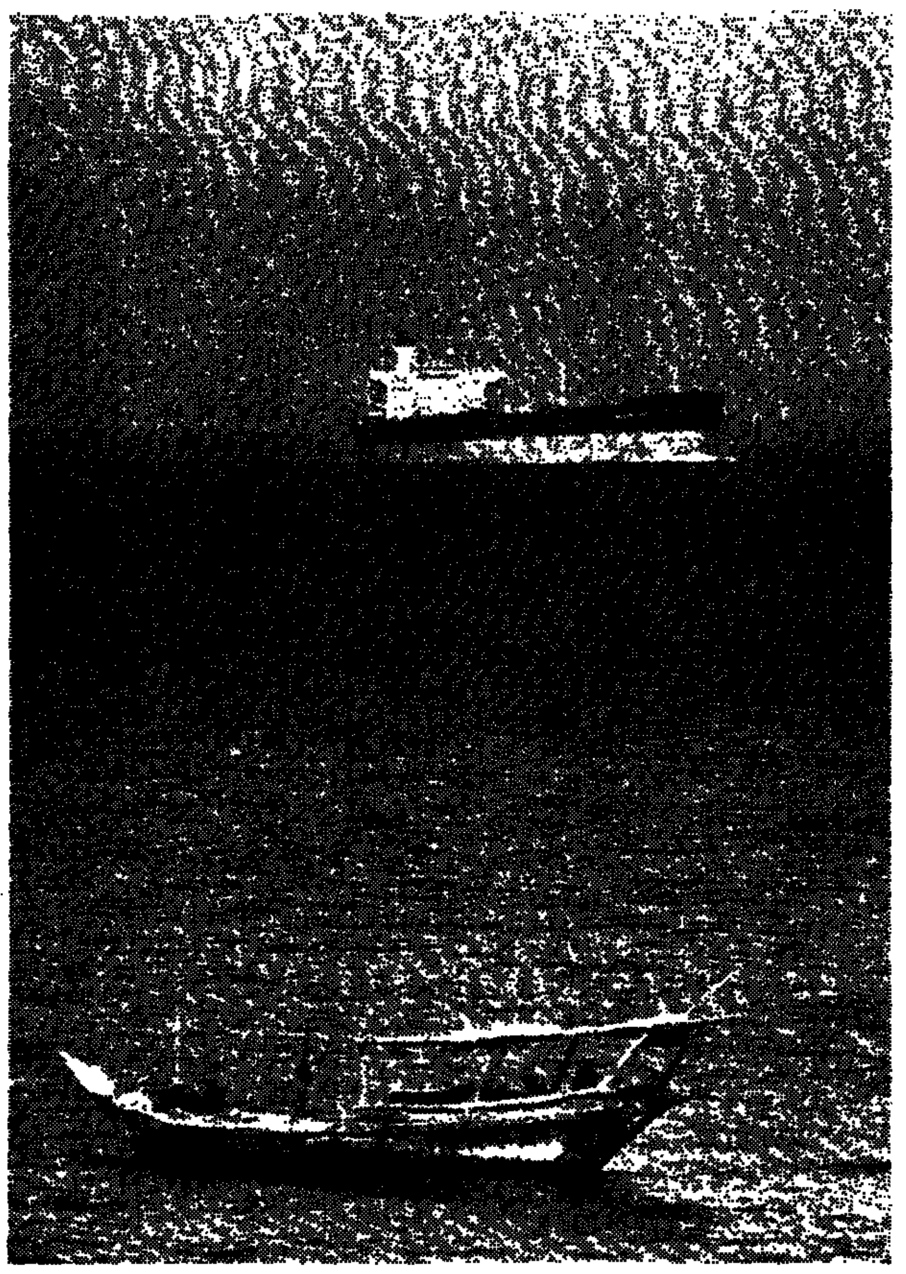

המיכלית הכוויתית נושאת הדגל האמריקאי „סי איל סיטי" חולפת על פני ספינת דיג מקומית מול חופי דובאי שבאיחוד נסיכויות המפרץ. המיכלית חצתה שלשום את מיצרי הורמוז בחשאי בשיירה עם עוד שתי מיכליות כוויתיות וארבע ספינות ליווי אמריקאיות. היום היא אמורה להגיע לכוויית. (צילום: א.פ.)

בון (א.פ.). – יו"ר הפרלמנט האיראני האשמי רפסנג'אני הכהיר אתמול בראיון שהעניק לעתון המערב־גרמני „די ולט", כי ארצו מעוניינת בשמירת מיצרי הורמוז פתוחים לשיט, כל עוד ניתן לספינותיה לעבור בו בלא פגע. רפסנג'אני איים עם זאת, כי איראן לא תהסס לסגור את המיצרים, אם יימנע המעבר מספינותיה על־ידי הכוחות הזרים השוהים במפרץ.

„עמדתנו בעניין פשוטה", צוטט רפסנג'אני. „אם לא ניתן לנו להשתמש במעבר לשם יצוא הנפט שלנו, אז למה שלא נסגור אותו גם לכל הגורמים האחרים? אנו גורסים: או שיהיה פתוח לכולם או שלא יהיה פתוח לאיש".

אתמול הוסיפו שלוש המיכליות הכוויתיות להתקדם במעלה המפרץ בדרכן צפונה לעבר כוויית, שאליה היו אמורות להגיע היום בבוקר. את המיכליות מלוות ארבע אניות מלחמה אמריקאיות.

דיפלומאטים מערביים, פקידים כוויתיים וקציני צי אמריקאיים כאחד הביעו אתמול את הדעה שהשיירה תנסה להימנע מלעבור בנתיב המים העמוקים העובר ליד האי פארסייה, שבו נפגעה המיכלית הכוויתית „בריג'טון" ממוקש ימי. הן למיכליות שבשיירה, שאינן נושאות במסע זה נפט במיכליהן, הן לספינות הליווי אין הכרח לעבור בו, שכן גחוניהן אינן שקועים עמוק במים.

משקיפים שראו את השיירה עושה דרכה בשבת סיפרו, כי היא מפליגה בסדר עורפי תוך נקיטת שיטה המיועדת לצמצם למינימום את סכנת הפגיעה בה ממוקשים. בראשה שטה המיכלית הגדולה ביותר „סי איל סיטי", ככל הנראה כדי לספוג את פגיעתם של מוקשים, אם ימצאו כאלה בדרך השיירה. אחריה שטות, כאמור, שאר הספינות בטור, כשספינות הליווי מפרידות בין המיכליות.

ראש ממשלת איראן חוסיין מוסאווי הזהיר אתמול בראיון משודר ברדיו טהראן, כי בפני השיט במפרץ ניצבים עוד סיכונים נוספים, לרבות מוקשים, כל עוד מקיימות המעצמות את נוכחותן הצבאית.

אקינו מכריזה על שורת צעדי חירום לבלום גל האלימות המסכן שלטונה

מאנילה (א.פ.). – נשיאת הפיליפינים קוראזון אקינו הודיעה אתמול על נקיטת צעדים חדשים על־ידי ממשלתה במגמה לבלום את הגל הגואה של האלימות במדינה, שממדיו מציבים איום של ממש על שלטונה. בנאום שנשאה לפני קציני משטרה במאנילה היא הודיעה, כי יוגברו במידה ניכרת האמצעים שנוקטת המשטרה למניעת הברחת נשק למדינה, יוקמו נקודות ביקורת ומחסומים חדשים ויפושטו הליכי הוצאת צווי מעצר על־ידי בתי־המשפט.

אקינו הדגישה עם זאת, כי „לא ייעשו כל קיצורי דרך מעקשים כדי להשיג את בטחון הציבור", ויינקטו רק צעדים שאין בהם משום פגיעה בחירויות היסוד של האזרחים. „אפילו יאפשרו צעדים אלה לאשמים להימלט מעונש באותה מידה שיאפשרו הגנה על החפים מפשע".

יותר מ־50 שוטרים, חיילים ופקידי ממשלה נהרגו בשנה שחלפה באזור מאנילה, בהם השר לענייני הרשויות המקומיות חיימה פרר, שנורה למוות ב־2 באוגוסט. הדבר מעורר ביקורת רבה כלפי אקינו וחברי ממשלתה, שלא הצליחו עד כה להביא לפני שופט אפילו חשוד אחד ברצח השר פרר.

רוב מקרי הרצח מיוחסים לאנשי המחתרת הקומוניסטית. „רוצחיו של פרר עדיין מהלכים חפשים, וזוהי עובדה", אמרה אתמול אקינו בנאומה. „זוהי עובדה שבה נופפו מבקרינו מאז יום א' שעבר בפנינו, בפני ובפניכם".

מס לקומוניסטים

אתמול הוזו מנהיגי המורדים הקומוניסטיים בכך שהם גובים „מס מהפכני" מאנשי עסקים למימון פעולותיהם. יחד עם זאת הם הזהירו מפני התופעה של התחזות חיילי הממשלה לאנשי מחתרת כדי להוציא במירמה כספים מאזרחים הסבורים שמדובר במס לקומוניסטים.

דובר „צבא העם החדש" רוג'ר נארסייה אמר בהודעה שמסר אתמול לעתונאים בקבו־סיטי, כי גביית המס נעשית על־ידי „תנועה מהפכנית המפעילה סמכויות שלטון". הוא לא היה מוכן לומר כמה כסף גבתה המחתרת הקומוניסטית עד כה בדרך זו למימון מלחמה בת 18 השנים בשלטון המרכזי.

16 נהרגו על־ידי המוסלמים

חברי שלושה ארגוני מחתרת מוסלמיים שיתפו, ככל הנראה, פעולה בהסיפתם של 16 איש מקמפוס אוניברסיטת מינדנאו ביום ו' – אמר אתמול מפקד המשטרה באזור, קולונל קארלוס פנה.

לדברי פנה חילקו אנשי המחתרות את ה־16, 13 סטודנטים, ושלושה מרצים, בין שלוש המחתרות, והם מוחזקים עתה בשלוש ערים שונות במחוז לנאו דל סור. פנה לא היה מוכן למסור כל פרטים נוספים, כמו אם הציבו החוטפים דרישות כלשהן. הוא אמר כי שתי יחידות משטרה ובטליון של הצבא שוגרו בעקבות החוטפים כדי לשחרר את קרבנותיהם.

קוראסון אקינו וגנראל רנאטו דה־וייה, מפקד המשטרה וסגן הרמטכ"ל, סוקרים משמר כבוד של קציני משטרה ביום השנה לייסוד החיל. (צילום: א.פ.)

נערת הסיפון ב„לידו" של טבריה אמירה מלבנון – שעברה לישראל

אמירה – הפליטה ממארג'־עיון

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

פליטה לבנונית, בת 23, ילידת העיירה מרג'־עיון באיזור הבטחון של דרום לבנון, מצאה באחרונה מקלט בטבריה. המדובר הוא באמירה, מוסלמית יתומה מהורים, המשמשת כנערת סיפון ומלצרית ספינת „לידו 4" של חוף „לידו" בטבריה.

הצעירה נאת המראה, הגיעה לטבריה לפני כשלושה שבועות לאחר ששהתה קודם לכן אצל קרובי משפחה בנצרת. בשובה לעיירתה הלבנונית החליטה לנסות ולבקש אישור מעבר לישראל לחצות את הגבול ולחיות בארץ.

בעזרת ידידים, ולאחר שקיבלה אישור משלטונות צה"ל והמינהל האזרחי בדרום לבנון, עברה לישראל ובאה לטבריה. תוך כדי הביקור הגיעה גם לחוף „לידו" וסיפרה את סיפורה.

התברר כי אמה של אמירה מתה סמוך ללידתה ואביה נהרג מהתפוצצות טיל קטיושה בחצר ביתם לפני מספר שנים. אמירה שהיתה בת יחידה, נותרה בודדה. גם קרובים לא היו לה בעיירה. היא דוברת ערבית, אנגלית וצרפתית. עברית היא מקווה ללמוד בקרוב. כבר עתה היא יודעת לומר מילים ספורות ובסיסיות.

אנשי חוף „לידו" החליטו לאמץ אותה. כיום היא מתגוררת בטבריה, ולדבריה היא רוצה ללמוד באוניברסיטה בישראל ולהקים משפחה בארץ. „מצאתי כאן את ביתי ואני לא מתכוונת לחזור לדרום לבנון כי שם אתה לא יודע מה יקרה לך ביום המחרת ושם אין לי עתיד" אמרה.

סין מספקת נשק לעיראק ולאיראן

בון (ע"צ). – סין מספקת נשק לעיראק ולאיראן כאחד – נכתב בשבועון המערב־גרמני „שפיגל" בגליונו המתפרסם היום.

לעיראק, מציין העיתון, שולחת סין דרך נמל עקבה שבירדן טנקים מדגם „טי־55" משופר מצויידים בתותח בקוטר 125 מ"מ וכן תותחים ומטוסים מדגם „ג'יי־7", גירסה סינית של המטוס הסובייטי „מיג־19".

לאיראן מספקת סין תחמושת, תותחים ומשגרי טילים מסוג „עוגבו של סטאלין".

לאסד די ב„קשר מצומצם":
אם הבריטים רוצים יחסים שיגישו בקשה

דמשק (ע"מ). – נשיא סוריה חאפז אסד אמר באחרונה כי דמשק אינה שוקלת עתה לחדש את קשריה הדיפלומטיים עם בריטניה והיא מעדיפה לקיים קשר מצומצם עם לונדון.

העתון „אל־שרק אל־ג'דיד" המביא את דברי אסד בשם מקורות סוריים מהימנים, מוסר כי נשיא סוריה אמר עוד: „אין לנו אינטרסים פוליטיים או מסחריים בבריטניה. אם לאחרונה יש אינטרסים אצלנו היא יכולה להגיש בקשה לחדש את הקשרים ומשרד החוץ שלנו ידון בדבר ויחליט לפי טובתה של סוריה".

לדברי המקורות עודד את הנושא שליחו של רייגן, וולטרס, בפגישתו עם שר החוץ הסורי פארוק אל־שרע בסוף יולי הוא הציג את העניין כהתחייבות אמריקאית לשפר את קשרי בריטניה־סוריה.

בנייה ב־7.4 מיליון ד' לתעשייה – באריאל

מאת אמנון אבור, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

מינהלת מרכז ההשקעות של משרד התעשייה אישרה אתמול תוספת של 20,000 מטרים רבועים של מבני תעשיה באריאל. עלות הבניה תסתכם ב־7.4 מיליון דולאר והיא חלק מהשקעה כוללת של 18.6 מיליון דולאר שבמסגרתה ייבנו באריאל 52,000 מטרים רבועים.

בנוסף לתוכנית זו מוקמים באריאל מבני תעשיה בשטח של 15,000 מטרים רבועים בקריה נפרדת לתעשיות עתירות ידע.

מנכ"ל משרד התעשייה משה דברת, שהוא חבר במינהלת מרכז ההשקעות, התנגד אתמול לאישור תוספת הבנייה. לטענתו הכסף שיושקע באריאל יכול היה לסייע בפתרון בעיות של ארבע עיירות פיתוח לפחות, שבהן יש בעיית אבטלה, הגירה שלילית ומחסור במבני תעשיה.

שמיר וקולק שוקלים אישוריהם לאיצטדיון

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

ראש הממשלה יצחק שמיר לא התחייב לחתום על תוכנית האיצטדיון של ירושלים ומסר כי עליו לשקול עדיין את העניין.

קולק ביקש להיפגש בעניין עם שמיר, לאחר שבסוף השבוע פנו אליו מספר אהדים שהודיעו כי בכוונתם לעתור לבג"צ.

שמיר שאל את קולק אם יוכל להתחייב שלא ישחקו באיצטדיון בשבת. „אמרתי לו שזה לא ביכולתי", סיפר קולק בתום הפגישה, „אבל אני מוכן להתחייב לשני דברים: לבנות איצטדיון שאפשר לשחק בו גם בלילה ולפנות לארגוני הספורט שישמרו על שלום בית בירושלים אבל זה בידי ארגוני הספורט. זה לא איצטדיון עירוני".

לשאלה אם יחתום על התוכנית השיב קולק כי הוא ישקול זאת. קולק הוסיף כי תנועת „רצ" מתכוונת לעתור לבג"צ נגד שמיר ויש להם סיכוי לזכות בו.

טרמפיסטית הותקפה והוטלה מרכב בפרדס

(ע). – אשה בת 40 מלוד, שנחבלה קשה בראשה ואושפזה בבית־החולים „קפלן" ברחובות, סיפרה לחוקרי המשטרה כי היא הותקפה על־ידי נהג שאסף אותה בדרך.

לדברי האשה, אסף אותה הנהג בטרמפ בכביש שבין נס־ציונה לבית עובד. לפתע סטה מהכביש לדרך עפר, לכיוון כפר־אהרן, שם עצר את הרכב בין עצי הפרדס והכה בראשה באבן שהיתה במכוניתו. לאחר מכן השליכה מהרכב והסתלק מהמקום.

האשה הגיעה בכוחות עצמה לכביש, שם נאספה והובאה לבית־החולים. מצבה אינו מעורר דאגה.

המשטרה במצוד.

בקו הבריאות
לשכת דובר קופת חולים הכללית והמוקד לחינוך לבריאות עורכים:
קו פתוח לבריאות הציבור
תרופות
נטילה ואספקה
מתי לקחת, לפני או אחרי האוכל, מתי אסור להשתמש יותר, הסכנה שבמינון יתר או הפסקת טיפול, כיצד מאחסנים תרופות ועוד.
צוות רוקחים מומחים ישיב טלפונית לפניות השואלים במבצע מיוחד, שיערך, ביום שלישי, 11.8.87, בין השעות 16.00-19.00.
מגיסטר נמט שבתאי - מרכז קופ"ח
מגיסטר נקש פרנציס - מרכז קופ"ח
מגיסטר מגל אורי - מרכז קופ"ח
מגיסטר אייזנברג נורמן - מנהל אספקה
מגיסטר גריטולד ציפורה - בי"ח בילינסון
טלפון 03-433500 (5 שלוחות)
קופת חולים ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
לשכת הדובר / פלג

נמשכת מגמה חיובית איטית במניות

מאת שמואל רוזנבלום*

מגמת מסחר חיובית מאופקת נמשכה גם אתמול בבורסה והשלימה שבוע פעילות שלם בעל אופי חיובי במניות. העדר מוכרים גדולים, רמת שערים אטרקטיבית, חוסר איזון בין אפיקי ההשקעה הסולידיים למניות, רגיעה פוליטית ומנית, אפשרות לעיסקת חבילה מחודשת במשק וגורמים נוספים שיפרו את התחושה הכללית והביאו לפעילות חיובית במניות. מבנה השוק הנוכחי הינו שביר ביותר, חידוש מכירות ולחץ על השוק מצד גורם בורסאי בינוני או גדול יכול להפוך את הקערה במהירות מרובה. פריחת האינטרסים בבורסה הנוכחית מלמדת על רצון כמעט מאהור לשוק חיובי במהותו. להוציא את במוחה שסיבותיה אינן ברורות אין בנמצא גורם המעוניין בירידת שערי המניות דווקא. קרנות הנאמנות מלאות כמעט עד 80% לערך מפורטפוליו תיק השקעתן, גיוסי הון מתאפשרים בעיקר בתנאי שוק חיובי, המאזנים האחרונים מצביעים על שיפור ניכר ברווחיות, לכאורה מצב כמעט אידיאלי לבורסה עולה. אם האיזון העדין בפעילות הבורסאית לא יופרע אנו עשויים לחזות בהתגברות המגמה החיובית באופן הדרגתי. זאת למרות העובדה שלשוק הנוכחי עדיין אין מנהיג חיובי בולט והחשש מפני „משחלים" גדולים עדיין קיים ושריר. אם המגמה החיובית תימשך גם היום עשוי השבוע שלפנינו ללמד על יציבות ורגיעה בשוק תוך שיפור כולל בתחושת הפעילים בבורסה.

שינויי שער במסחר – נטייה לעליות

עליות שערים שנעו בין 2% ו־3% נרשמו במניות פ.ב.י., משכן, פיתוח משכנתאות, דיבק, דלתא גליל, אי.פי, גבים ונוספות. במניות אלקטרה נרשמה עליה חדה, אלקטרה 1 +10% ואלקטרה 5 +7.5%, הפעילות באלקטרה באה עקב ציפיות לפירסום מאזן חיובי ומשופר בחברה בימים הקרובים. מניות בנק הספנות 5 שירדו באחרונה ביום ה' שעבר (-8.7%) עלו אתמול ב־5% תוך ביקוש נאה. תנודות שערים חדות כלפי מעלה נרשמו במניות ציקלון 1 +10%, כבלי ציון 5 +6.4%, קיסריה 5 +6.2%, ת.א.ת 1 +10%. פעילות ערה תוך יציבות בשערים או בנטיה לעליות לעיתים נאות הופיעה במניות אגדין 5, רים, גני הדר, לודזיה 4, כלל סחר אג"ח, מאיר עזרא, פריקלאס ונוספות. ירידות חדות נרשמו במניות פולק -10%, קבנשטיין -10%, מלס -10% ונוספות. תנודות שערים חדות לשני הכיוונים היו ביצהר אופציה, סופר, סחר החזקות וקלילות נוספות. ביקושים ועליות שערים היו בסקטור הבנקאיות שבהסדר, מזרחי +0.7%, בל"ל +0.5%, פועלים +0.6%. באג"ח צמודות המדד והמט"ח נרשמה מגמה מעורבת. האווירה החיובית והשקטה במהלך המסחר הרגיל אתמול הוסיפה מעט תקוות להמשך פעילות סביר בזמן הקרוב. המסחר במניות הנפט ובמניות נוספות הופסק אתמול עקב העברתן למסחר במסגרת הרשימה המקבילה בבורסה.

המסחר במשתנים – פעילות מעודדת +0.79%

אווירת מסחר חיובית מאופקת תוך המשך עליות שערים מתונות נרשמה גם אתמול במניות המשתנים כהמשך לפעילות החיובית הנמשכת זה שבוע רצוף. נפח הפעילות הכספית עדיין בינוני לתלוש, העדר מוכרים גדולים בשוק מכתיב בשלב זה אופי חיובי. ברור שאם יופיע גורם גדול (כבטוחה) בעמדת מוכרים אגרסיבית עשויה המגמה החיובית להבלם לגמרי. פעילות דלה מהרגיל הכספי נרשמה במניות מובילות כמבטע, ים המלח ופטרוכימיים ששערן עלה 0.5%. עליות נאות יחסית בלטו בהכשרת הישוב +1.75% בנפח כספי של 30 ע.נ. מניות בלבד. מניות כלל ישראל 10 עלו ב־1.5% בנפח מניות בינוני של כ־6000 ע.נ. הבינלאומי עלה 1.25%, ונפח המחזורים היה מעט בולט בבינלאומי בהשוואה למניות אחרות, 2640 ע.נ. עליה בת אחוז נרשמה בכלל תעשיות תוך 64000 ע.נ. מחזור מניות. מניות דיסקונט השקעות ירדו במחצית האחוז 4080 ע.נ. מחזור, זו היתה הירידה היחידה במשתנים. הפעילות המתונה אופיינה בעליות קלות בין ארבעת סיבובי המשתנים אתמול, 0.20% בסיבוב הראשון ועד ל־0.79% בסיבוב הרביעי. פעילות מתונה ומאופקת תוך עליות קלות והנפה כספי בינוני למדי. במסחר הרב צדדי בשעות הצהריים נרשמה מגמת ביקושים למרבית מניות המשתנים, היצע מפתיע הופיע שוב במניות דיסקונט השקעות, נראה שגורם כלשהוא החליט „לרכוש" את המניה בכוח. בסיכום כללי נרשמה במר"צ עליה נוספת ושיפור קל בשערי מרבית המניות בהשוואה למשתנים.

פעילות ספקולטיבית – יעסור, קונסורטיום

בנק המשכנתאות הקטנטן יעסור זוכה לעדנה בורסאית מעניינת ומהירה. לאחר שהשליטה בבנק עברה מבנק הספנות לידיו של הקבלן יצחק תשובה מנתניה נרשמו למניות יעסור ביקושי עתק, אתמול הופיע ביקוש של כ־8250 ע.נ. לערך במניות יעסור 5. בבורסה נפוצו שמועות על אפשרות הפיכת הבנק לבנק מסחרי והדבר משמעות רצינית ביותר. יחד עם זאת הבנק שמעסיק פקידה בודדת בשלב זה הינו מוסד פיננסי קטנטן ולפיכך התגברות בשערי מניותיו נראות ספקולטיביות. מניות קונסורטיום עולות אף הן באחרונה באורח חד, מצבה של החברה אינו בדיוק נהיר וקשה לנתחו באמת. החברה עומדת לפני הנפקה ומצבה העגום מחייב תשלום עמלות להנפקה בשיעור מרהים שנע בין 25% ל־32%. גם במניות קונסורטיום נראית הפעילות כבסיס לספקולציה מסויימת.

רשימה מקבילה – שינויים קרובים

ככל הידוע מתעתדת הבורסה להעביר בקרוב חברות נסחרות במסחר הרגיל למסגרת הרשימה המקבילה. הקריטריונים שיקבעו בעיקר את סיבת העברת המניות עשויים להתבסס על נתוני ההון העצמי והסיכון. נראה שהרשימה שפורסמה אתמול בעיתונות אינה ברורה די הצורך, אף שייתכן כי מדובר בהעברת חברות רבות (כ־20 לערך) לרשימה המקבילה, הדיונים בנושא זה נמשכים וספק אם נתקבלו הכרעות סופיות.

פיקדונות שקליים – הירידים

מתחילת השבוע בוטלו פיקדונות התפ"ס ובמקומם הגיעו פיקדונות הפק"ק, אותה גברת בשינוי אדרת. במסגרת הפק"ק מוענקת ריבית יומית בפיקדונות הער"ש. בבנקים מנוהים כי בעקבות ההחלטה להעניק ריבית יומית צפוי גידול בכספים שהציבור יחזיק בפיקדונות הרושים. במקביל לירידת שערי הריבית במשק קיימות הערכות שכספים כבדים יופנו כתוצאה להשקעה, שכן הריבית למפקידים נמוכה משיעור האינפלאציה הצפוי. בסכומים בין 1000 ש"ח ו־10,000 ש"ח משלמים בבנקים ריבית בגובה 11% עד 12%. בסכומים שבין 10,000 ש"ח ו־50,000 ש"ח מקבלים המפקידים ריבית נומינלית שנתית בגובה 12% ועד 12.5%. בסכומים שמעל 50,000 ש"ח יזכו המפקידים בריבית שנתית בשיעור עד 13% לערך.

חברות מובילות – שיפור ניכר ברווחיות

לאחר פירסום מאזנים נאים שהצביעו על גידול נאה ברווחיות בחברות כבינלאומי, גבים ופטרוכימיים, פירסמה בסוף השבוע חברת אפריקה ישראל מאזן נאה במיוחד. הרווח הנקי המאוחד של אפריקה גדל במחצית הראשונה של השנה שעברה ב־380% והסתכם ב־5.3 מיליון ש"ח. שלמה גרופמן יו"ר מועצת המנהלים של החברה מסר, שהגידול ברווח נובע משיפור בכל תחומי פעילות החברה. בעקבות הדו"חות המעודדים האחרונים ניתן לצפות בשיפור ניכר ברווחיות חברות נוספות בבורסה. סביר להניח שהדו"חות הכספיים של חברות כאלקטרה, חברה לישראל, פריון, דיסקונט השקעות, כלל תעשיות, כלל ישראל, כלל נדל"ן, אזורים, אי.די.בי. פיתוח, פלגת, קפסאות פח ורבות נוספות יהיו סבירים עד טובים מאוד.

דולר שחור – 1.69 – 1.70

התעוררות קלה הורגשה באחרונה בשער הדולר השחור. משער קניה של 1.66 טיפס שער הדולר ל־1.69 לערך. הסיבה העיקרית לעליה בשער השחור היא עונת הנסיעות הבוערת ורכישת דולרים לצורך טיול בחו"ל ע"י תיירים ישראליים. כידוע קיים הפרש ניכר של כ־12% לערך יותר בין השחור לרשמי. מהראוי להדגיש שהחששות לפיחות במשק שככו לחלוטין ובתחום זה קיימת רגיעה מוחלטת.

שוק המניות – ראו מכבי

חרף ההסתגות הבולטת בפעילות הבורסאית הנוכחית שורדת מגמה חיובית בנטיה לעליות שערים בשוק המניות. מגמה זו מתבססת בעיקרה על קניות מצד אופק של קבוצת בגל"ל בשיתוף ברוקרים ומנהלי תיקים. קונצרן כלל ובתוות אינם מפריעים בשלב זה למתרחש בשוק אף שדעתם שלילית לגבי עתידה של הבורסה בחודשים הקרובים. מגבר מצויות קרנות לאומי פ"א דיסקונט בפעילות חיובית בשוק, גם קרנות בנק הפועלים פועלות באופן חיובי מתון ובריא לשוק. אם לא תתרחשנה הפרעות חיצוניות (משבר ביחסי עבודה וכדומה), עשוי מדד המניות החופשיות לעלות בעוד כ־10% ועד 15% במהלך חודש אוגוסט.

* הכותב מנהל תיקי השקעות

שערי המניות

(העמודות: שם המניה | השער | המחזור | השינוי בנקודות | השינוי ב־% | ביקוש/היצע)

בנקים מסחריים

מאזנים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
א.ה.ה. ש	— הפסקת מסחר —				
הפועלים 0.1	1906	1507	+1	+1	+71.0
הפועלים א 0.5	1220 תב	1311	+60	+5.2	+8074
כללי לא בהסדר 1	19800	155			-209
בנק צפ' אמרק 1.	— הפסקת מסחר —				
בנק צפ' אמרק 5.	— הפסקת מסחר —				
פ.ב.י. 0.5	9080	1792	+180	+2.0	+3125
הבינלאומי 5.0	8049	657	+159	+2.0	+1222

כלולים בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
אידיבי רג 100.0	103150	384			-239
אידיבי ב 100.0	104200	18.0	+1500	+1.5	+41.0
אידיבי בב א 2.0	620200	2.0			+1.0
אגוד 1שח	77602	133	+1000	+1.3	+612
דיסקונט ב	134500	7.0	+2000	+1.5	+28.0
דיסקונט א	132200	105	+700	+.5	+599
דיסקונט שה ב	15400		-70	-.5	-139
המזרחי ש	42510	755			-886
המזרחי ב	42600	105	+300	+.7	+199
הפועלים מבב	94500	.6	-1500	-1.6	-.6
הפועלים ש	70400	1292	+400	+.6	+1884
הפועלים ב	70080	133	+80	+.1	+53.0
כלל א ו ש"ח	179450	61.0	+1500	+.8	+139
כלל שה ז	8585	21.0			+135
בלל מסחר 100.0	— הפסקת מסחר —				
בלל שה 11	— הפסקת מסחר —				
ביחוד ובחד 1.0	59368	2.0	+368	+.6	+84.0
ביחוד ובחד 5.0	30199		-1		-295

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
אדנים 0.1	27000	63.0	+800	+3.1	+59.0
לאומי למשכנתא' ש	10080	168	-20	-.2	-124
לאומי למשכנתא' ב	10070	134	+400	+4.1	+304
טפחות ש	6060	178	+140	+2.4	+206
טפחות שה 1	4023				+75.0
בנין ב 5.0	— הפסקת מסחר —				
פיתוח ומשכנ' 1שח	— הפסקת מסחר —				
משכן ב ש	3840	280	+110	+3.0	+582
עצמאות 0.1	21900	5.0	+500	+2.3	+10.0
משכנת בנבנ ש	23300	7.0			
כפחות רג ש	23400	155	-100	-.4	-201
כפחות שה 1	10070	6.0	+20	+.2	+44.0
כפחות שה 2	5222	28.0	+12	+.2	+422
יעסור 1.0	3894	310	+156	+4.2	+582
יעסור 5.0	2518	1670	+118	+4.9	+8139
בירב 1.0	8217	57.0	-83	-1.0	-45.0

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
שלמן א 1שח	825	4357			-1141
הלוואות בבנב א	— לא נסחר —				
הלוואות בבנב ב	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	12740	136			+79.0
פתוח תעשיה בבב	— לא נסחר —				
פת תעש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	1000	730	+6	+.6	+857
תיירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	20500	24.0	+600	+3.0	+75.0
כלל ליסינג 0.5ב	18250	30.0			-30.0
כלל ליסינג אג"ח	17750	1.0	-450	-2.5	-54.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
איתן ביטוח 1שח	151.5	11568	+6.5	+4.5	+38162
אררט 0.1	1170				
אררט א 0.5	730	907	-40	-5.2	-1027
בטוח משנה 1ש"ח	471*	2224	-5	-1.1	-639
* ביצוע חלקי 90.30%					
בטוח משנה 5ש"ח	216	3953			-677
הדר 1שח	245	3704	+6	+2.5	+4063
הדר 5שח	208	6081	+6	+3.0	+12931
הדר אופ 2	257	6920	+7	+2.8	+2330
הפניקס 0.1	762	1906	+7	+.9	+2707
הפניקס 0.5	700	1434	-13	-1.8	-1592
המגשר-הראל 1.0	5560	30.0	+60	+1.1	+60.0
המגשר-הראל 5.0	4320	245			+55.0
מנורה 1.0	2170	158	-100	-4.4	-158
מנורה 5.0	1490 תב	70.0	+100	+7.2	+1070
שחר פיתוח ג	413	5024	+7	+1.7	+5645
סקיורטס 1שח	1165	212	-10	-.9	-451
צור ש	297	4188	-2	-.7	-6015
ציון כ"ד 1ש"ח	6620	95.0	+320	+5.1	+266
ציון כ"ד 5ש"ח	2100				
הסנה 1שח	296	13790	+3	+1.0	-13820

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
אינטרגאמא 1.0	3201	30.0	+152	+5.0	+80.0
אינטרגאמא 5.0	1010	500	-30	-2.9	-1393
מאיר עזרא 1.0	1000	4220	+45	+4.7	+5789
מאיר עזרא אופ 2	670	1108	-10	-1.5	-1785
כלל סחר אופ ד	319	11216	+8	+2.6	+22862
כלל סחר אגח 2	147.0	18810	+3.0	+2.1	+68690
קרסטל 1.0	900	1426	+20	+2.3	+3621
רפק 0.1	20002		+2		+4.4
רפק 0.5	12251	55.0	-249	-2.0	-45.0
כלל סחר 1שח	406	10516	+7	+1.8	+6946
שופרסל א 2.0	14391	131	+271	+1.9	+117
שופרסל ב 10.0	10600	173	+198	+1.9	+114

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
אבותא 1שח	342	10145	+3	+.9	+1014
הראל 1.0	— הפסקת מסחר —				
מבנות הספקה 1שח	665	1143	+22	+3.4	+9191
מבנות הספקה 5שח	266	3543	+8	+3.1	+4473
קרור 0.1	1210	1437	+35	+3.0	+2022
קרור 1.0	298	12959	+6	+2.1	+8829
מובילי עזרה 1שח	2163	176			-176
מובילי עזרה 5שח	1180	1541	+20	+1.9	+306
קונסורטיום 0.1	— הפסקת מסחר —				
קונסורטיום 0.5	— הפסקת מסחר —				
קשל 1שח	— הפסקת מסחר —				
רליק ב 0.1שח	2630	1421	+7	+.3	-349

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
גלי זוהר 1.0	— לא נסחר —				
גלי זוהר 5.0	— לא נסחר —				
מלונות דן 1.0	1775	260	+25	+1.4	+161
מלונות דן 5.0	1609	272	-1	-.1	-146
חוף האלמוג 0.1	7326	78.0	-74	-1.0	-78.0
כנס 1שח	3111	200	+250	+8.0	+994
מלונות ירדן 1.0	2950	107	-5	-.2	-107

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
איכות 1שח	901	855	-49	-5.2	-1641
דשה מיכון 1.0	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ל. 1	4600	1195	-150	-5.2	-1567
יעבץ 1.0	4848*	84.0	+48	+1.0	+29.0
* ביצוע חלקי 93.10%					
כלל מחשבים 1.0					
מ.ל.ל. 0.1ש"ח	13000				-15.0
מ.ל.ל. 0.5ש"ח	4150	195	+110	+2.7	+119
משוב 1.0	— הפסקת מסחר —				
משוב אופ 1	— הפסקת מסחר —				
ביקוב 1שח	1582	217	+16	+1.0	+55.0
ביקוב 5שח	880 תב	485	+50	+6.0	+3395
ביקוב אופ 2	3710	52.0			-73.0
תים מחשבים 1.0	759	945			-527

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
ארץ מבנים 1.0	— הפסקת מסחר —				
ארץ מבנים 5.0	— הפסקת מסחר —				
אזורים אופ 1	810	1748	+10	+1.3	+1817
אזורים אגח 3	149.0	15015	+3.0	+2.1	+12961
אילון 1.0	407*	4741	+7	+1.8	+6128
* ביצוע חלקי 98.40%					
אל-רחב 1.0	379 תב	4842	+19	+5.3	+5490
אפריקה 0.1שח	— הפסקת מסחר —				
אפריקה 1שח	— הפסקת מסחר —				
אפריקה אופ 5	— הפסקת מסחר —				
ארגים 1.0	4400	150	-90	-2.0	-207
אילדן 1שח	3700 תב	388	+300	+8.8	+776
אילדן 5שח	2630	1292	+10	+.4	+1380
בן-יקר גת 1.0	— הפסקת מסחר —				
ברנוביץ 1שח	3000	36.0			-59.8
ברנוביץ 5שח	2350	210	+45	+2.0	+110
דנקנר 1.0	6280	270	+180	+3.0	+100
דרוקר 1.0	— הפסקת מסחר —				
דרוקר 5.0	— הפסקת מסחר —				
דרעד 1שח	170.0	627			+2036
דרעד 5שח	125.0	1000	-5.0	-3.9	-1500
המגדלל 1.0	1059 תב	388	+70	+7.1	+534
המגדלל 5.0	780	100			-23.0
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית י-ם 1שח	294	7210			-3642
כלכלית ים אופ 1	151.0	12838	+4.0	+2.7	+18703
גב-ים 0.1	4660	1400	+145	+3.2	+2376
גב-ים 0.5	3876	1350	+50	+1.3	+827
ישפרו 1שח	3640	304			-82.0
ישראלום 1.0	1188	2027			-1568
ישרס 1ש"ח	19177	125			-35.0
קק פיתוח 1.0	12000	22.0	+549	+4.8	+23.0
לוסיד 1.0	— הפסקת מסחר —				
לוסיד 5.0	— הפסקת מסחר —				
מ.ת.ב. 1.0	— לא נסחר —				
מ.ת.ב. אופ 2	— לא נסחר —				
מ.ת.ב. אגח א	— לא נסחר —				
מבני בניה 1.0	— לא נסחר —				
מישגב 5שח	330	400	+15	+4.8	+3187
מישגב אופ 1	145.0	8336			-1927
מרב 5.0	2030	153	+90	+4.6	+413
מר-לד 1.0	750 תב	2100	+63	+9.2	+2200
לוינשטין 1.0	447 תב	2120	+57	+9.0	+1593
לוינשטין 5.0	211	5368	+6	+2.9	+1232
ליפשיץ 1שח	441	4525	+6	+1.4	+2367
ליפשיץ 5שח	289	2762	+9	+3.2	+1510
ליפשיץ אופ 2	157.0	12880			-8240
נאות אביב 0.5	5249	393	+99	+1.9	+172
נכסי אזורים 1שח	310	4085			-2511
סחר החזקות 1.0	900	25.0	+30	+3.5	+575
סחר החזקות 5.0	815 תב	717	-70	-7.9	-1417
עזר 1.0	7211	415			-201
עזר 5.0	6250				
עפר הסלע 1.0	410	300	+17	+4.3	+1070
עדר 5.0	— הפסקת מסחר —				
קיסריה 0.1	3999	13.0	+149	+3.9	+13.0
קיסריה 0.5	1710 תב	1817	+100	+6.2	+1987
רובינ 1שח	480	3365	+20	+4.4	+1570
רובינ 5שח	227	5435			-4461
רובינ אופ 2	1327	943			-521
רובינ אגח א	128.0	800	+1.5	+1.2	+7101
רסקו מבנב	— הפסקת מסחר —				
רסקו רג	— הפסקת מסחר —				
אזורים 1שח	1105	2689	+11	+1.0	+544
נכסים ובנין 1.0	3286	809	+54	+1.7	+705
הכשרת הישוב 1.0	65037	101	+1799	+2.8	+2108
כלל נדלן 0.1	702	3340	+14	+2.0	+2711

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
מטעי הדר 0.1	3240*	278	+50	+1.6	+513
* ביצוע חלקי 95.70%					
מטעי הדר 0.5	3069	67.0	-31	-1.0	-132
מהדרין 1שח	6450	746	+80	+1.3	+1084
מהדרין אופ 1	3940	100			-100
נכסי הדרים 1.0	1717	1000	+50	+3.0	+1100
פריאור 5שח	2470	122			+78.0
שב-זר 0.1שח	— הפסקת מסחר —				
שב-זר אופ א	— הפסקת מסחר —				

תעשייה

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
אסמ 1.0	1541	120			-195
גולדפרוסט 1שח	3150	250	+150	+5.0	+160
גולדפרוסט 5שח	1952	130	+47	+2.5	+235
דובק מב ש	6010	373	+60	+1.0	+497
דובק מב מ	6000	350	+50	+.8	+510
תבלל 1.0	760 תב	160	-59	-7.2	-160
תבלל 5.0	655	573	+20	+3.2	+523
טמפו בירה 1.0	37900	17.0			-12.0
טמפו בירה 5.0	31330	104	-300	-1.0	-28.0
יצהר 1שח	1226	72.0	-54	-4.2	-72.0
יצהר א 5שח	650	553			-653
יצהר אופ 2	627 תב	510	+97	+18.3	+921
מן 1שח	660 תב	989	+46	+7.5	+2078
מן 5שח	420	114	-20	-4.6	-1514
סנפרוסט 1ש"ח	15050	50.0	+150	+1.0	+32.0
עסיס ב 5שח	417	2750	+17	+4.3	+4501
שלמה אגבל 1.0	3090	164	-60	-1.9	-357
שמן מבכר א' ש	2100	845	-40	-1.9	-367
עלית 0.1	18231	119	+181	+1.0	-118

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
ארגמן 1ש"ח	598	1645	+16	+2.8	+3655
ארגמן אופ 2	357	1300	+10	+2.9	+200
ארגמן אגח 1	111.0	1800			-3846
אופים 1.0	860	344	-12	-1.4	-544
אופנת ברוך 1 שח	530	470			-182
אופנת ברוך 5 שח	375	600	-16	-4.1	-541
אופנת ברוך אופא	398	1000	-4	-1.0	-739
אריגמן רג ש	14391 תב	472	-1599	-10.0	-855
דלתא-גליל 1.0	2310	788	+40	+1.8	+920
דלתא-גליל א 5.0	1941	643	+70	+3.7	+1301
מגווית במסחר 1.	1650	55.0	-70	-4.1	-175
מגווית במסחר 5.	963	250	-13	-1.3	-300
ויטלגי 1.0	368	4057	+14	+4.0	+4892
ויטלגי 5.0	292	4000	-3	-1.0	-2985
ודיגון 1.0	6650	6.0	+160	+2.5	+6.0
זיקית 1שח	2220	255	-10	-.5	-52.8
זיקית 5שח	1652	2329			-949
זיקית אופ ב	1020	344	+1	+.1	+2676
קופר 1שח	376	5572	-8	-2.1	-8352
קופר אופ 1	232	1566	-7	-2.9	-2563
קורדיה 0.1	3300	445			-122
קורדיה 0.4	2700	1100	+55	+2.1	+565
ליבת 1שח	294	3210			+1756
בית גלליק 1.0	— הפסקת מסחר —				
מקס 0.1	5700	480	+230	+4.2	+595
מקס 0.5	3830 תב	465	+150	+5.2	+300
עיט 1.0	529	1969	+15	+3.0	+1113
עיט 5.0	262	2913	+3	+1.2	+1247
עיט אופ 2	250	11990	+10	+4.2	+11254
עיט אגח 1	115.0	34105			+65.0
עמק 1.0	331	6639	+7	+2.2	+4061
עמק אופ 1	191.0	5200			-280
פולגת א 1שח	1580	345	+20	+1.3	+149
פולימר א 0.5	10600	30.0	+50	+.5	+30.0
פרנר 1שח	732				
ביבור-סבריבה	12000	80.0	+300	+2.6	+75.0
תעש והנדין 1.0	2660	60.0	+20	+.8	+20.0
פולגת ב 5שח	982	1196	+22	+2.3	+950

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
אקסטבר 5.0	— הפסקת מסחר —				
אורדן 10.0	8400	174	+19	+.2	+53.0
אורדן 50.0	7760	71.0			+429
אלומית 1.0	6270 תב	705	-830	-5.0	-425
אלומית 5.0	5250	18.0			+33.0
בכלים ש	450	20736	-10	-2.2	-88294
התכוף 1.0 בבה	780 תב	19.8	+45	+6.1	+20.0
התכוף 5.0 בבה	469	3033	+19	+4.2	+2074
התכוף אופ (5+5)	4140				+58.0
דיקה 1.0	3950	38.8	+77	+2.0	+69.2
דיקה 5.0	1752	55.0	+8	+.5	+99.5
קפסאות פח 1ש"ח	4590	2045	+91	+2.0	+3128
קפסאות פח 5ש"ח	4380	434	+200	+4.8	+1494
מתכת פרופ 1.0	— הפסקת מסחר —				
כבלי ציון 1.0	2620	1318	-107	-3.9	-1853
כבלי ציון 5.0	1340 תב	1081	+80	+6.4	+1756
כבלי ציון אופ 3	650	1484	+10	+1.6	+1259
מדרג 1.0	— לא נסחר —				
מתכת קרמבי 1 שח	321	4874			+1246
מתכת קרמבי 5 שח	191.0	2263	-8.0	-1.6	-745
גושטן 0.1	36000 תב	10.0	-2000	-5.3	-18.0
גושטן 0.5	15151		+1		+2.0
סקר פלדה 1.0	2925	769	-30	-1.0	-1494
קינג 1.0	957	179	-1	-.1	-221
קינג 5.0	611	661	+6	+1.0	+1080
קליל 1.0	2515	1856			-136
קליל 5.0	2080	75.0	-40	-1.9	-75.0
קליל אופ	1118	1290			-410
קליל אגח	120.0				
שלדות 5.0	10000	82.0			-53.0
תעשיות לכ"ש 1.0	1070	125			-125
תעשיות לכ"ש 5.0	681	890			-450

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
אלקו 0.1	8550	50.8	-410	-4.6	-38.0
אלקו 0.25 ש	4960	21.0	+200	+4.2	+21.0
אלקו 0.25 מ	4716	15.0	-24	-.5	-32.0
אלקטרה 0.1שח	2345 תב	2223	+213	+10.0	+2353
אלקטרה א 0.5שח	1720 תב	3453	+120	+7.5	+6732
אלקטרה אופ 5	1291	1202			-116
אלקטרה אגח 3	170.0 תב	23550	+12.5	+7.9	+58050
אורד 0.02שח	25250	139			-159
כלל תעש אלקטר'	2370	1639	+28	+.9	+127
ספקטרוניקס 1.0	1501	426	+1	+.1	+74.0
ספקטרוניקס 5.0	1208	3271			+1927
פיכטנגר 1שח	692	504	+7	+1.0	+377
פיכטנגר 5שח	502	1270			-977
ציקלון 1שח	2261 תב	119	+206	+10.0	+409
ציקלון 5שח	1180 תב	215	+70	+6.3	+419
קבנשטיין אלק 1.	6291 תב	7.0	-699	-10.0	-52.0
קבנשטיין אלק 5.	3600 תב		-330	-8.4	-184
ת.א.ת. 1שח	1601 תב	700	+146	+10.0	+583
ת.א.ת. 5שח	760	4957			-1786
ת.א.ת. אופ 1	20300	10.0	+800	+4.1	+10.0
תדיראן 1שח	880 תב	4179	+80	+10.0	+8107
אלבית 3.0	446527	3.0	+6202	+1.4	+6.0
אלרון 3.0	375000	5.0	+7148	+1.9	+5.0

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
א.ב.כללבנין 1שח	210	5188	+5	+2.4	+9431
א.ב. בנין אופ א	791	2924	+50	+6.8	+3290
א.ב.בנין אגח א	136.0	19520			+6818
אקרשטיין 1שח	686	747	+7	+1.0	+1017
אקרשטיין 5שח	445	2400			-1859
אקרשטיין אופ א	633				
אקרשטיין אג"ח 1	139.5	22146	+1.5	+1.1	+17712
בר-סון 1.0	1456	1002	-4	-.3	-1002
בר-סון 5.0	780	1542			-112
טרמוקבוס 1.0	9350	3.7	+50	+.5	+3.7
טרמוקבוס 5.0	4410		-3	-.1	-100
מ.ל.ם. 1.0	967 תב	1685	-107	-10.0	-1938
מ.ל.ם. 5.0	745				
מודול השק 1שח	629	638			+1330
מוזאיקה ולפמן 1	— לא נסחר —				
מוזאיקה ולפמן 5	14700				

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
אבן 5.0	1700	1426	+38	+2.3	+2302
אי.אמ.ב 200.0	— הפסקת מסחר —				
גל תעשיות 1.0	885	997	-5	-.6	-997
גל תעשיות 5.0	711	500	-3	-.4	-500
דקסטר 1.0	— הפסקת מסחר —				
רשפים 0.1	4089	20.0			-20.0
רשפים 0.5	1760	1167			-1167
חיפה כמיקל 10.0	950	8057			-1697
ליפסקי 1.0	2950	125	+10	+.3	+31.0
מקסימה 1.0	8049				
מקסימה 5.0	5980	101	-58	-1.0	-101
נקה 1שח	— הפסקת מסחר —				
סנו 1.0	25700	44.0	+800	+5.2	+22.0
סנו 5.0	21615	8.0			-8.0

(המשך תעשייה)

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
פריקלאס 1שח	575	8861	+16	+2.9	+12840
פריקלאס אופ 1	198.0	8707	+3.8	+1.5	+6233
קרים 1שח	4939	60.0	+139	+2.9	+30.0
ת.ב.ל. 1.0	— הפסקת מסחר —				
ת.ב.ל. 5.0	— הפסקת מסחר —				
תיא 5ש"ח	4910	136	+120	+2.5	+239
פרוטארום 10.0	38750	74.0			-31.0
חרד א 5.0	9098	6.0			-4.0
טבע 0.01 ש"ח	14782	373	+117	+.8	+295
ים המלח 1שח	2825	1020	+21	+.8	-457
פטרוכימיים 10.0	773	7691	+13	+1.7	+8484

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
כתר 1שח	270	7131	+2	+.8	+4125
רפרן 1.0	9790	66.0	+246	+2.6	+45.0
רפרן 5.0	6050 תב	108	+300	+5.2	+108
ת.מ.ב. 1.0	9850	338	+439	+4.7	+437
יאה 1שח	1550	177			-167
לבידי אשקלון 1.	651	1458	+13	+2.0	+1549
מולס ב 0.5	52800	20.0	+1800	+3.5	+49.0
סקאניה 1.0	3180	50.0	-20	-.6	-50.0
רים 0.1	539 תב	2009	+40	+8.0	+2221
רים 0.4	304	1765	+5	+1.7	+2237
תעל ב 0.2	— הפסקת מסחר —				
מפעלי נייר 10.0	403016	6.8	+3998	+1.0	+12.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
אגדין 1.0	415	5733	-10	-2.4	-1733
אגדין 5.0	208	5060			-4868
הנדסה יד 1שח	3240	125	-80	-2.4	-195
ה.ג.פולק 1שח	1485 תב	37.0	-165	-10.0	-137
ה.ג.פולק 5שח	1160	159			+59.0

השקעות-תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
כור בב 1.0	10940	323			+363
מרכזית ב 0.1	11393	60.0	+28	+.5	-51.0
כלל תעשיות 1 שח	220	38230	+2	+.9	+22066

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
אמיסר ש	8000	237			-110
איסקבה 1שח	68.5	93691	+2.0	+3.0	+70277
אלגר ע"ש 1ש"ח	1590*	451	+120	+8.2	+1618
* ביצוע חלקי 96.40%					
אמישר בב 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	— לא נסחר —				
אפיק 5.0	— לא נסחר —				
גולת השקעות 1שח	1125	210	-20	-1.8	-890
גולת אופ א	810	336			+440
גולת אגח 1	102.0	10000			+8650
רנבאר 1ש"ח	725	2646	-35	-4.6	-1541
רנבאר 5ש"ח	380	2342			-642
חברה לישראל 1שח	4750	3813			-95.0
חברה לישראל 5שח	4690	1631			+829
הלפסון 0.1	118500				
הלפסון 1.0 ש	23750	18.0	+1000	+4.4	+20.0
אמפא 0.5 א	23999	30.0	-1		-34.0
פועלים השק 1ש"ח	950*	5943	+14	+1.5	+10546
* ביצוע חלקי 90.90%					
מסחר השק ש	31300	45.0	-380	-1.2	-67.0
מגר השק אגח 124	13195				-10.0
זירון 1שח	2295	48.0	+45	+2.0	+96.0
זירון 5שח	1365	150			-343
ישום 1ש"ח	— הפסקת מסחר —				
יצוא ש	13000	61.0			-61.0
ירדן א 0.1	1782*	700	-18	-1.0	-826
* ביצוע חלקי 85.40%					
כלל ישראל 50.0	1265	200	+50	+4.1	+991
לבקוף 1שח	— הפסקת מסחר —				
לבקוף 5שח	— הפסקת מסחר —				
מגור 1שח	528	2208			-2129
מגור א 5שח	424				
מגור אופ ב	238				
מגור אג"ח 1	124.0				
עוז השק ב 0.1	— הפסקת מסחר —				
עוז השק ב 0.5	— הפסקת מסחר —				
ממה א 0.1	7128 תב	52.0	-792	-10.0	-60.0
ממה 0.5	5890	320	-10	-.2	-214
פריון ב 0.2שח	15110	120	+310	+2.1	+202
קרדן 1שח	105.0 תב	28105	+8.0	+8.3	+41759
קרדן 5שח	78.0	15138	+3.0	+4.0	+712
קרדן אופ 2	57.0	44540			-61610
קרדן אגח 1	97.5	30950			+6950
אידיבי פתוח 2.0	10894	197	+194	+2.0	+171
אלרן ע"ש 1ש"ח	1118	2398	+33	+3.0	+2375
דיסקונט השק 1שח	2444	1832	-6	-.2	-534
כלל ישראל 10.0	1500	3505	+31	+2.4	+2945
פז השק ש	3308	645	+57	+1.8	-551

נסחרות במט"ח

ביולים — הפסקת מסחר

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
דלק חיפושים 1.0	— הפסקת מסחר —				
דלק חיפושים 5.0	— הפסקת מסחר —				
דלק נפט אופ 2	— הפסקת מסחר —				
פז חיפושי נפט	— הפסקת מסחר —				
י.ו.א.ל. 5.0	— הפסקת מסחר —				
מ.ג.ן. 1.0	— הפסקת מסחר —				
מ.ג.ן. 5.0	— הפסקת מסחר —				
פראיל ב 0.05ש	— הפסקת מסחר —				
נפטא ש	— הפסקת מסחר —				

רשימה מקבילה

מסחר ושרותים, מלונאות ומחשבים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
בני הדר 1ש"ח	189.0	62215	+7.5	+4.1	+100582
בני הדר אופ 1	136.0	47395	+7.0	+5.4	+16958
רשף 1שח	840	1115	-5	-4	-1945
תבל 1שח	390	5063	+10	+2.6	+2467

נדל"ן בינוי וחקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
אמגנים 1ש"ח	5950 תב	490	+460	+8.4	+661

תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי היחסי	ביקוש/היצע
אלקול 1שח	209 תב	16263	+19	+10.0	+29288
אלקול אופ 2	85.0	22500	+6.0	+6.3	+46151
בולן 1ש"ח	657	550			-150
מאורי טכנולוגיה	141.0 תב	13997	+13.0	+10.2	+14376
פז-תן 1ש"ח	499	1780	-11	-2.2	-1880

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5619.64	5599.90
אבוקה	548.53	537.74
אבגן	256.44	251.54
אגיד	1703.84	1670.59
אודם	2801.66	2747.38
אופיר	1966.67	1928.67
אור	451.7	442.59
אוריון	151.68	148.68
אחדות	279.19	277.15
אורן	821.90	805.86
אייל	3968.22	3887.85
אירים	5655.64	5538.52
איתן	764.00	748.85
אלון	613.88	601.28
אלמוג	685.91	672.35
אליצור	104.72	102.36
ארז	379.17	371.84
אש	184.16	188.14
אשל	184.57	180.99
אתגר	255.59	253.17
בדולח	2710.82	2659.15
ברוש	570.61	559.66
ברק	565.87	554.98
ברקת	517.10	510.97
בריש	1600.70	1569.72
גבע	1115.49	1099.32
גורן	446.56	438.14
גיא	10212.53	10061.07
גיל	3423.18	3360.82
גלית	633.70	625.99
דורבן	420.23	416.11
דוכיפת	519.22	509.11
דולב	249.18	244.05
דורון	1534.89	1507.30
דנון	271.15	265.93
דליה	595.06	584.55
דרור	377.87	371.21
דקל	464.40	455.62
הדס	430.90	427.00
הוד	544.84	535.56
הדקה	2810.82	2747.94
הזהב	21026.91	20718.75
הזז	19521.20	19238.49
המר	556.34	545.52
החוות	165.48	161.86
הלימן	136.50	135.91
הלמיש	217.59	213.38
חן	145.95	145.55
חמן	1490.38	1458.51
טל	6184.37	6146.07
יובל	447.46	438.95
יהלום	2554.64	2515.34
יסודות	416.31	412.64
יערה	438.15	428.79
כוכב	375.11	367.89
כחל	141.84	138.28
כלנית	654.12	642.55
כמנית	266.40	263.81
כרמל	153.31	158.23
כתר	1251.51	1207.87
להב	4899.53	4808.31
למשקיע	123398.58	121296.83
לביא	448.88	440.85
לקט	1876.93	1839.18
לשם	359.53	352.57
מבטח	1298.92	1274.06
מבטחים	3889.69	3774.76
מגד	263.42	259.60
מגן	3747.49	3712.86
מגל	404.86	408.58
מדר	2055.75	2026.46
מרן	948.34	959.48
מוזה	27164.34	26729.62
מיטב	1018.41	990.96
מעוף	4826.79	4735.55
מעיין	770.53	755.64
מקשה	358.90	355.46
מרגלית	1544.46	1514.38
מרום	119.70	119.31
מרום	1302.29	1277.27
נוגה	29098.08	28684.60
נחשון	542.82	540.47
נטע	524.16	515.63
ניל	6860.97	6763.73
סביון	682.90	670.65
סגולה	148.16	137.39
סלע	553.09	546.22
סנפירית	518.42	508.32
ספיר	412.09	404.56
סמדר	188.53	187.58
עדיף	398.55	391.17
עידית	870.42	853.85
עידן	493.54	486.45
עבר	1301.89	1275.13
עמית	2642.20	2621.27
עתיד	485.65	474.99
עשן	189.79	137.20
פיא	1764.45	1758.49
פאר	593.28	581.61
פסגות	511.08	501.09
צוק	123.86	125.37
צמיד	1094.59	1072.10
צמרת	563.84	555.81
צפרית	1916.82	1880.00
קלע	2428.01	2415.88
קרנית	19503.85	19344.55
רימון	128.88	128.62
רקמה	823.75	810.30
רשף	422.20	413.41
שביט	437.94	429.54
שגיא	347.16	339.23
שיאה	467.42	464.13
שמיר	394.75	387.09
שנהב	900.28	887.64
שסק	984.79	961.15
שקד	186.58	182.95
תאנה	265.44	263.10
תדהר	603.51	600.50
תדירים	532.56	526.12
תמר	232.93	228.57
תפוח	193.98	192.63
תרשיש	1506.09	1476.85
תשרי	516.52	514.60

לומיר אחזקות בע"מ

החברה מודיעה בזאת על:

כינוס אסיפה כללית שלא מן המניין של בעלי מניות

שתתקיים במשרדי החברה, ברח' אבן גבירול 66 תל־אביב, ביום 1 בספטמבר 1987 בשעה 9.00 בבוקר.

על סדר יומה של האסיפה הכללית לדון ואם ימצא לנכון לקבל עם או בלי שינויים את ההחלטות הבאות כהחלטות מיוחדות:

א. לאחד 110,000,000 מניות רגילות בנות 0.001 ש"ח ע.נ. כל אחת בהון החברה ל־110,000 מניות רגילות, רשומות על שם בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת בהון החברה.

ב. לאחד 24,000,000 מניות רגילות בנות 0.005 ש"ח ע.נ. כל אחת בהון הבחברה ל־24,000 מניות רגילות, רשומות על שם בנות 5 ש"ח ע.נ. כל אחת בהון החברה.

ג. לתקן את תקנה 4 לתקנון ההתאגדות של החברה בהתאם להחלטות דלעיל.

ד. לתקן את סעיף 4 בתזכיר ההתאגדות של החברה בהתאם להחלטות דלעיל.

אם תבקש/י למנות מיופה כח להשתתף באסיפה במקומך עליך להמציא טופס יפוי כח ולהעבירו למשרדי החברה 48 שעות לפני השעה היעודה לכינוס האסיפה.

בשם הדירקטוריון
שחור ישראל
מזכיר החברה

קיסריה מקרקעין ונופש בע"מ

החברה מודיעה בזאת על:

כינוס אסיפה כללית שלא מן המניין של בעלי מניות

שתתקיים במשרדי החברה, ברח' אבן־גבירול 66 תל־אביב, ביום 1 בספטמבר 1987, בשעה 9.30 בבוקר.

על סדר יומה של האסיפה הכללית לדון ואם ימצא לנכון לקבל עם או בלי שינויים את ההחלטות הבאות כהחלטות מיוחדות:

א. לאחד 1,500,000,000 מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח ע.נ. כל אחת בהון החברה ל־150,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ע.נ. כל אחת בהון החברה.

ב. לאחד 300,000,000 מניות רגילות בנות 0.0005 ש"ח ע.נ. כל אחת בהון החברה ל־30,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 5 ש"ח ע.נ. כל אחת בהון החברה.

ג. לתקן את תקנה 4 לתקנון ההתאגדות של החברה בהתאם להחלטות דלעיל.

ד. לתקן את סעיף 4 בתזכיר ההתאגדות של החברה בהתאם להחלטות דלעיל.

אם תבקש/י למנות מיופה כח להשתתף באסיפה במקומך עליך להמציא טופס יפוי כח ולהעבירו למשרדי החברה 48 שעות לפני השעה היעודה לכינוס האסיפה.

בשם הדירקטוריון
שחור ישראל
מזכיר החברה

מרכז משען מודיע:

MISHAN משען

במודעתנו מיום 7.8.87 נפלה טעות:
במחלקת האיכלוס (הרשמה לבתי אבות)
של מרכז „משען", ברח' בלוך 27 תל־אביב
לא תתקיים קבלת קהל עד
יום שלישי 15.9.87
לרגל שיפוצים – ולא כפי שפורסם.
עם קהל הפונים הסליחה.

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 199, בגוש 8267, רחוב התשמונאים מס' 74, מדיניות מבוקשות בהקלה: 1.4% בקק. בלבד, 1.8 מ' בקו בניין אחורי בקוו אטום ת.ב. 3213.

את התכנית מס' 211/87 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש בתוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלוזאי – יו"ר הוועדה המקומית

הזמנה לדיון במשפט

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו
ת.א. 2244/81
בפני כב' השופטת בר־עיתון
אל: מר גיק ולוד

מען אחרון ידוע: רחוב יהודה המכבי 2, תל־אביב.

להוי ידוע לך שהדיון במסגרת ת.א. 2244/81, בענין קומפני פרידין דה פרטיסיפסיון נגד פלאטו שרון, ג'ק ולוד, הוא נקבע להוכחות לימים 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15, 16, 17 בספטמבר 1987, 25, 26, 27, 28, 29 באוקטובר 1987, 1, 2, 3, 4, 5 בנובמבר 1987, לשעה 08.30 ולגבי כל אחד מימי הדיון.

מזכירות בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

רכוש ספר ספרית דבר

מינהל מקרקעי ישראל

מינהל מקרקעי ישראל | עיריית באר שבע | חברי שיכון ופיתוח לישראל בע"מ | משרד הבינוי והשיכון מחוז הנגב

"בנה ביתך" - בשכ' ד' באר-שבע

מינהל מקרקעי ישראל בשתוף עם חברי שיכון ופיתוח לישראל בע"מ ומשרד הבינוי והשיכון, מציעים בזה 36 מגרשים לבניית 36 יחיד.
ההרשמה לתוכנית תתקיים בסניף שיכון ופיתוח לישראל בע"מ, מרכז הנגב, באר שבע, בימים א-ה, בין השעות 08.00-12.00. ההרשמה תחל ביום ב' 10.8.87 ותסתיים ביום א' 30.8.87 שעה 12.00.
פרטים נוספים, ופרוספקט מפורט ניתן לקבל בסניף שיכון ופיתוח בבאר שבע, בכתובת הנ"ל.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה מקו בנין אחוריים הצדדיים ב־10% ברחוב בורוכוב מס' 8 גוש 6932 חלקה 6. תיק בנין 0075־008 בקשה מס' 1.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בססי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
51294

רשתות השיווק אלמקס

יעילה פי 3 במניעת עששת

תל־אביב
לב העיר – אחד העם 69 – 613862
השל"ה – קופ"ח מכבי – השל"ה 7 – 468371
ירושלים
מרפאת חוממה – המג' 28 – 523191
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
אסותא – ז'בוטינסקי 41 רמת־גן – 7511874
בת־ים
מחר – חביבה רייק 20 בת־ים – 585360
רחובות
כללית – בני משה – 452381
רעננה – באר־סבא – הוד השרון
קופת חולים כללית – הרשות – הוד השרון

אלמקס

עיריית רמת-גן

הודעה על משרה פנויה

תואר המשרה: מנהל מחלקת התחבורה המוסך
מסלול קידום לפי הכישורים

תאור התפקיד
1. אחריות לניהול מערך התחבורה של העיריה.
2. אחריות לניהול תקין של המוסך, מקצועית ואדמיניסטרטיבית.
3. הפעלת המערכות התפעוליות בצורה היעילה ביותר.
4. איתור עבודות חוץ לפי הצורך ובהתאם למדיניות.
5. קשר עם גופי חוץ בנושאים הנוגעים להפעלתו התקינה של המוסך.

דרישות המשרה
1. השכלה טכנית בתחום הרכב מהנדסאות רכב.
2. בעל הסמכה לנהל מוסך בהתאם לצו הפיקוח על מוסכים ומפעלים לכלי רכב או אסמכתא מקבילה.
3. נסיון של 5 שנים בתחום הרכב.
4. כושר הבעה בכתב ובעל פה.
5. כושר ונסיון בניהול צוות עובדים.
6. כושר ניהול מו"מ עם גורמי עבודה וחוץ.
7. ידיעת השפה העברית על בוריה והשפה האנגלית ברמה טובה לקריאת חומר טכני.

על המעונינים להגיש את מועמדותם למנהל כח אדם בעיריה עד לתאריך 16.8.87.

אורי עמית, ראש העיר

יוזמה גליל, חברה להובלה בע"מ

דרושים:

נהגי סמיטריילר

בעלי נסיון
רצוי על D.M. 800

לפנות לטלפונים
04־233641 04־220186

מכרז

לניהול בי"ס תיכון מקיף ערבי רמלה – לוד

איגוד ערים לחנוך על־יסודי רמלה – לוד מכריז בזה על משרה פנויה לניהול בי"ס תיכון מקיף ערבי רמלה – לוד.

תאור התפקידים העיקריים:
1. ייזום, תכנון, ביצוע ופיקוח על כל הפעולות החינוכיות והמינהליות של המוסד.
2. אחריות לכח האדם ונהולו.
3. אחריות למבנה המוסד, לציוד המקצועי המשק ותקינות תחזוקתם.
4. אחריות לביצוע התקציב בהתאם לחוקים ולנהלים.

תנאי המשרה:
1. השכלה אקדמאית ברמת B.A או B.Sc. רצוי M.A או M.Sc.
2. רצוי בוגר הקורס האקדמאי הדו־שנתי להכשרת מנהלים או בוגר או בעל רקע בתחום מינהל החנוך כחלק מההשכלה האקדמאית.
3. רשיון הוראה קבוע לכל כיתות ביה"ס על־יסודי.
4. ידיעת עקרונות המינהל החינוכי וידיעת חוקי החנוך ותקנותיו.
5. נסיון בניהול החנוך או המינהל הכללי, כגון: ניהול מוסד חינוכי, נסיון בהדרכה פדגוגית, ריכוז מקצוע, ניהול קורס להשתלמות.
6. כושר הבעה בכתב ובעל־פה בעברית ובערבית.
7. כושר לקיום מגעים בכתב ובעל־פה עם גורמים ממשלתיים, מוניציפליים ומוסדות אחרים.
8. כושר ניהול צוות עובדים וקיום יחסי עבודה תקינים.

המועמדים יוזמנו לפי הצורך לשיחה עם ועדת בוחנים. זכות קדימה תינתן לתושבי לוד־רמלה.

המעוניינים להציג את מועמדותם מתבקשים למלא טופס בקשה למשרת ניהול בהיים.

את הטופס אפשר לקבל בלשכת מנכ"ל איגוד ערים לוד.

הטופס ימולא בשלושה עותקים:
עותק אחד ישלח אל מנהלת מחוז המרכז של משרד החינוך והתרבות – רחוב דליה מעוז.
עותק שני ישלח אל המנהל הכללי של ביה"ס המקיף הער־בי – מר עדנאן עמשה, ת.ד. 24 כפר סירקה מיקוד 40400.
עותק שלישי בצירוף תולדות חיים, העתקים של כל התעודות והמסמכים המעידים על השכלה ושאר דרישות המכרז יש לשלוח ליו"ר האיגוד לחינוך על יסודי בלוד־רמלה – מר מקסים לוי – ראש העיר לוד.
המועד האחרון להגשת ההצעות הוא כ"ד באב תשמ"ז, 19.8.1987.

מקסים לוי
ראש העיר לוד
ויו"ר איגוד ערים לחינוך
לוד – רמלה

לחברת רם

שרותי טלקס ופקסימיליה בינלאומיים

דרושים:

★ **איש/אשת מכירות** ★

יכולת טובה בניהול מו"מ
בעלי רכב פרטי והופעה נאה.
לעבודה מעניינת בכל מיגזרי המשק.
למתאימים תנתן הכשרה בחברה.

טלפון 03־233558 03־241888.

דרוש מחסנאי

בתחום המזון
נסיון 5 שנים
רצוי המלצות

טלפון
03־251864

הלוח הנפוץ ביותר

דבר של היום הוא דבר חדש

בינו מציג תוצאות חצי שנתיות:

בל"ל הרויח 64.4 מיליון שקל נטו – תשואה להון 9.7%

הריווחיות הגבוהה ביותר מזה שנים הושגה הודות להרחבת עסקים סלקטיבית ולגידול בהון הפעיל של הבנק

מאת סופרת „דבר"

בנק לאומי הציג אתמול רווח נקי של 64.4 מיליון שקל (40 מיליון דולר) למחצית הראשונה של 1987, המהווה תשואה נטו להון עצמי של 9.4%.

תוצאות אלה טובות במידה ניכרת מאלו שהציג הבנק בשנים האחרונות, גבוהות פי 3 ויותר מהרווח בתקופה המקבילה אשתקד (20 מיליון שקל).

הרווח לפני מס מפעולות רגילות הגיע ל־168.3 מיליון שקל (104.6 מיליון דולר) – תשואה ברוטו של 25.6%.

הרבעון השני תרם 70% מסך רווחי הבנק במחצית השנה, אם כי המירווחים הפיננסיים היו נמוכים יותר ברבעון השני, לאחר ירידת הריבית בראשית מאי השנה. התשואה נטו על ההון ברבעון השני היתה 14% לעומת 6% ברבעון הראשון ו־9.7 בכל התקופה.

נטל המיסים על ההכנסה היווה בתקופה זו 55% בהשוואה ל־68% אשתקד.

לריווחיות הגבוהה תרמה מדיניות סלקטיביות של הבנק בהרחבת עסקים: התרחבות במיגזרים שתרומתם לריווחיות גבוהה וצמצום פעילויות פחות ריווחיות. עוד תרמה לריווחיות היציאה מעסקים לא – בנקאים, מכירת נכסי נדל"ן והשקעות לא בנקאיות אחרות, מימוש השקעות בניירות ערך בחברות קרגל, ארגמן, אפריקה ישראל והכשרת הישוב ועליית הערך של החברה להשקעות של בנק לאומי.

בנק לאומי הצליח לצאת מאחזקותיו באפריקה – ישראל, למשל, במחירי שיא, בתקופת הגאות של הבורסה.

סך מימוש הנכסים, לרבות זקיפת ירידת ערך כל נכסי הנדל"ן המוצעים למכירה, כולל אלו שטרם נמכרו, תרם להפסד נטו של 4 מיליון שקל שנרשמו בסעיף פעולות בלתי רגילות.

מכירת הנכסים הגדילה את ההון הפעיל של הבנק ב־ 160 מיליון שקל, כאשר הון הבנק המרותק בבניינים וציוד פחת מ־ 785 מיליון שקל בסוף 1986 ל־ 778 מיליון שקל בסוף מרץ 1987 ול־ 765 מיליון שקל בסוף יוני 1986.

ההפרשה לחובות מסופקים הגיעה ל־150 מיליון שקל. בנק לאומי ציין את היקף ההפרשה אף שהחוק אינו מחייב לעשות כן במאזן החצי שנתי.

לראשונה ברבעון זה חתומים על הדוחות הכספיים החצי שנתיים המנכ"ל, צדיק בינו, יו"ר הדירקטוריון, ד"ר מאיר חת וראש חטיבת הכספים, שלמה פיוטרקובסקי.

הדו"חות שהוגשו אתמול כוללים הוצאות רבעון ראשון שכולו „של בינו", אשר נכנס לתפקידו בפברואר השנה.

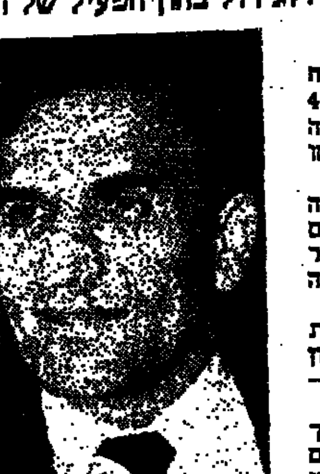

צדיק בינו: מתרכז בבנקאות

נדל"ן/ דני גוב

בנק הפועלים מציע למכירה כ־20 נכסי מקרקעין

נמכרו נכסים ב־ 3.35 מיליון שקל

בנק הפועלים מציע למכירה קרוב ל־20 נכסים בכל רחבי הארץ, במסגרת מדיניותו למכירת נכסים שאינם דרושים לפעילותו השוטפת.

מאז תחילת השנה כבר מכר הבנק 13 נכסים בהיקף כספי כולל של 3.35 מיליון ש"ח.

מרבית הנכסים המוצעים עתה למכירה הם מבנים של סניפים לשעבר, או מבנים שתוכננו לשמש כסניפים, אולם הוחלט להימנע מהפעלת הסניף כחלק מצעדי הייעול שננקטו על ידי הבנק.

להלן הנכסים העיקריים המוצעים למכירה:

★ חיפה, מגדל הנביאים – שטח של 1,000 מ"ר בשני אולמות.

★ נצרת, דרך נצרת חיפה – שטח של 1,028 מ"ר, מזה 541 מ"ר במפלס הקרקע, 343 מ"ר ביציע ו־144 מ"ר במרתף.

★ גבעתיים, רח' עמישב, שטח של 694 מ"ר, מזה 102 מ"ר, במפלס הקרקע ו־592 מ"ר בקומה ראשונה (השטח מושכר).

★ קרית מוצקין, רח' בן גוריון – שטח של 680 מ"ר, מזה 512 מ"ר במפלס הקרקע ו־168 מ"ר בקומת המרתף (השטח מושכר).

★ קרית שמונה, מרכז מסחרי שני נכסים, האחד בשטח של 464 מ"ר, והשני בשטח של 212 מ"ר (השטחים מושכרים).

★ רמת השרון, רח' סוקולב – שטח של 289 מ"ר (השטח מושכר).

★ ירושלים, גבעת זאב – שטח של 377 מ"ר.

★ רחובות, שכונת דניה – שטח של 224 מ"ר (במפלס הקרקע.

★ יקנעם, מרכז מסחרי – שטח של 180 מ"ר (השטח מושכר).

★ תל־אביב, נוה חן – שטח של 162 מ"ר (השטח מושכר).

★ טבריה, רח' יוחנן בן זכאי – שטח של 160 מ"ר בקומה ראשונה (השטח מושכר).

דיסקונט – בסניף הבנק בקרית אתא פועל מתנ"ס

בנק דיסקונט לא מכר ולא השכיר את הקומה העליונה של סניף בנק דיסקונט בקרית אתא, אלא הפכו למועדון תרבותי מיוחד והעמידו לרשות המתנ"ס המקומי.

במקום מתקיימות תערוכות ניידות, סדנאות יצירה וסביב שולחנות וכיבוד קל מתקיימות הצגות תאטרון ומופעים קהילתיים, ו„מפעלות דיסקונט" גם מסבסדות חלק מהתוכנית האמנותית.

בל"ל מכר בשבוע שעבר נכסי נדל"ן בכ־5 מיליון שקל

בנק לאומי מכר בשבוע החולף נכסי נדל"ן נוספים בשווי כולל של כ־5 מיליון שקל. הנכסים נמכרו במסגרת מדיניות הבנק להסתלק מאחזקת נכסים לא נחוצים ישירות לפעילות הבנק.

הנכסים שנמכרו הם מבנה בקרית ביאליק שהיה מיועד לשמש כסניף בנק בשטח של 1,227 מ"ר. המבנה חולק כך: 382 מ"ר בקומת הקרקע, 587 מ"ר בקומה א', 328 מ"ר בקומת המרתף. הנכס הזה נמכר במחיר של 2 מיליון שקל.

הבנק מכר כמו כן שטח של 523 מ"ר בקומה ב' ב"לב דיזנגוף" בתל אביב הצמוד לקומה ב' של הסניף הקיים כיום במקום. הנכס הזה נמכר במחיר של 1.3 מיליון שקל.

הבנק מכר גם נכס ברחוב סוקולוב 68 בהרצליה. נכס זה היה מיועד לפתיחת סניף בשטח של 1,144 מ"ר. בחלוקה כזו: 547 מ"ר בקומת הקרקע, 553 מ"ר בקומה א' ו־44 מ"ר בקומת המרתף. נכס זה נמכר במחיר של 1.5 מיליון שקל.

16 יחידות דיור יוקמו ברמת החיל בתל־אביב

ברמת החייל בתל אביב מציע מינהל מקרקעי ישראל מגרש של 1,758 מ"ר עליו יוקמו 16 יחידות דיור. שטח כל דירה 95 מ"ר. מחיר המינימום הוא 612,090 שקל (לא כולל מע"מ).

הוכפלו הכנסות מינהל מקרקעי ישראל

הכנסות מינהל מקרקעי ישראל הוכפלו בחודשים הראשונים של שנת התקציב הנוכחית. בחודשים אפריל־מאי 1987 הוכפלו ועמדו ההכנסות על 23 מיליון דולר לעומת כ־10 מיליון דולר אשתקד.

מהמינהל נמסר כי 76% מהכנסות אלה באו מעיסקות באזור תל אביב, ירושלים והמרכז.

בוטל המיכרז לשטח 9 בגבעתיים

מינהל מקרקעי ישראל ביטל את המכרז שבו זכתה עמותת "תושבות" בגבעתיים. המינהל ביטל את המכרז מאחר והעמותה לא שילמה עד המועד בפסק דין את התמורה עבור השטח בו זכתה. התמורה הינה בסך 7 מיליון דולר.

המגרש ישווק בשנית בקרוב.

פורסם מכרז לקניון בבת"ים

מנהל מקרקעי ישראל פירסם בימים אלה מכרז חוזר להקמת קניון בבת־ים. הקניון יוקם בדרום העיר וישתרע על שטח של 16,3000 מ"ר. 11 אלף מטר מיועדים לשטחי מסחר גדולים כגון סופרמרקט, 3,420 חנויות במסגרת "מול" ו־2,000 מ"ר למחסנים. מחיר המינימום שנקבע הוא 6,013,915 שקל (לא כולל מע"מ).

מרכז מסחרי יוקם בעתלית

המינהל פרסם בימים אלה מכרז להקמת מרכז מסחרי ב"גבעת כליף" בעתלית. המרכז יוקם על שטח של 1,702 מ"ר ומחיר המינימום המבוקש 265 אלף שקל (כולל הוצאות פיתוח ובלי מע"מ).

אזורי חן לקראת איכלוס

שכונת אזורי חן בצפון תל אביב עומדת בפני איכלוס כך מודיעה חברת אזורים. 68 המשפחות הראשונות מתוך 400 שרכשו דירות בשכונה ייכנסו לדירות כבר באוגוסט בשנה הבאה, עם השלמת עבודות הפיתוח הסביבתי.

טרי סגל מנהל השיווק של אזורים אומר כי במסגרת הפיתוח נבנה עתה כביש "טבעת" שיקיף את השכונה. כן מוקמת סוללת צמחיה שתפריד בין השכונה לכביש. החברה בונה גם מרכז מסחרי ו"קאנטרי קלאב" עלשטח של כ־12 דונם המיועד רק לתושבי השכונה.

בשכונה ייסללו רחובות הולנדיים (מדרחוב) אליהם לא תהיה כניסה לכלי רכב.

במקביל מקימה החברה מסוף דרומית למרכז החינוך הסמוך ממנו יצאו אוטובוסים שינועו על כביש הטבעת ויסיעו במאורגן את ילדי השכונה לבית הספר.

המינהל פירסם מכרז להקמת מרכז הקניות הגדול בחיפה

מינהל מקרקעי ישראל פירסם בימים אלה מכרז להקמת מרכז קניות ומשרדים הגדול ביותר בחיפה. המרכז יוקם באזור שבין שדרות פל־ים ושיבת ציון (מכיכר פריז ועד כיכר פייסל) בעיר התחתית בחיפה.

המרכז הידוע בשם מרכז שיקמונה ישתרע על שטח של 11,157 מ"ר. שטח הבנייה המותר 33,636 מ"ר. מתוכו מיועדים 15,000 מ"ר להקמת מ"ר להקמת מרכז קניות. מחיר המינימום הוא 9,100,000 שקל (לא כולל מע"מ).

סערת רוחות ביובל־גד עקב פרסום מוקדם של תכנית ההבראה שמתכנן קונצרן כור

מאת מוריה אבנימלך

פרסום מוקדם של תכנית ההבראה לחברת יובל גד מקבוצת המתכת של קונצרן כור הביא לסערת רוחות בין עובדי החברה.

במסמך שהוגש אתמול להנהלת הקונצרן נכללת הצעה לפטר 285 מתוך 500 עובדי החברה, להסב את המפעל מבנייה טרומית לקבלנות בבנייה קונבנציונלית.

בשנה האחרונה נסגרו שלושה מפעלים לבנייה טרומית: מהדול בטון של כלל, מבט של רסקו ועוד של סולל בונה, בעקבות ירידת הביקוש למבנים טרומיים.

הנהלת כור מחפשת זה זמן מה פתרונות למפעל ואף נסתה להכניסו תחת חברת הגג לסולל בונה ולשיכון עובדים. הפתרון המוצע הוא פניה ליזמות בנייה רגילה, תוך חיפוש פלחי שוק מתאימים, ככל הנראה שוק דירות היוקרה הגואה.

כאמור הפרסום המוקדם עורר תסיסה בקרב העובדים ועורר גם את מועצות הפועלים. מ„כור" נמסר כי תכנית ההבראה עברה רק דיון ראשוני בהנהלת החברה, אך, ככל הנראה, תהיה ההחלטה הסופית קרובה לנוסח המסמך שהוגש לציון ההנהלה.

„כור" אינו מתכוון לבקש סיוע ממשלתי לביצוע תכנית ההבראה.

"עייט" חתמה עיסקה עם צבא גרמניה

מאת דני גוב

צבא גרמניה המערבית והחברה הישראלית "עייט" לייצור טקסטיל צבאי, חתמו באחרונה על הסכם אספקה. החברה המקומית קיבלה בימים אלה הזמנה מהצבא הגרמני לאספקת מוצרים צבאיים בתחום המיגון האישי בהיקף של 3.3 מיליון מרק. המוצרים שיסופקו מיועדים להגנת חיילים מפני כדורים ורסיסים.

עייט מחזיקה במעמד של ספק מוכר של מוצרי טקסטיל צבאי גם לצבאות אחרים במערב אירופה. וגם בעבר סיפקה כבר לצבא מערב גרמניה אפודי מגן וציוד צבאי אחר.

נודע, כי את האספקה בחוזה הנוכחי תשלים החברה עד סוף שנה זו.

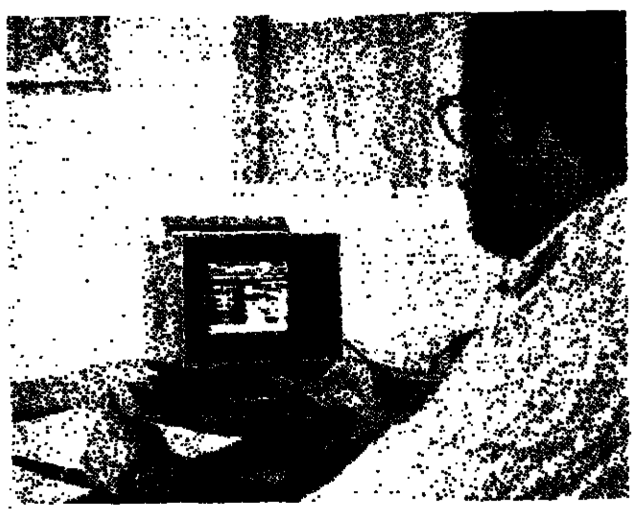

לקוחות בנק דיסקונט המנויים על שירות „מטאור דיסקונט" יוכלו לקבל מידע על יתרות ותנועות בחשבונותיהם. בשירות החדש יוכלו בעלי תפקידים בחברות לקבל מידע סלקטיבי על פי קביעה מראש. כך לדוגמא יוכל מנכ"ל החברה או החשב לקבל מידע על כל חשבונות החברה, בעוד ממלאי תפקידים אחרים יוכלו לקבל מידע רק על חשבונות מסוימים.

מזג האויר „מוכר" בירה

"טמפו תעשיות" שוקלת הקמת מפעל ליצור אריזות זכוכית נוכח המחסור

מאת דני גוב

מזג האויר הקשה בשבועות האחרונים מסייע מאוד למאמץ המכירות של חברת "טמפו תעשיות". מסתבר כי החום הכבד מעלה את צריכת הבירה בישראל בצורה חדה ביותר.

מחקר שעשתה החברה באחרונה מלמד, כי שינוי במעלה אחת של טמפרטורה יומית ממוצעת מעלה את מכירות הבירה בשוק המקומי ב־9,000 ליטר בירה ליממה.

כעת ממתינים בחברה לחודש אוגוסט חם מהרגיל, כדי להשיג גידול נוסף בהיקף המכירות.

סופר "דבר" מציין, כי אשתקד הגיע מחזור המכירות של החברה ל־109 מיליון שקל לעומת 78 מיליון שקל בשנת 1985. בשנת הכספים 68/87 הגיעו רווחי החברה ל־6 מיליון שקל לעומת הפסד בסך 2.8 מיליון דולר בשנה קודמת.

הנהלת החברה מוסרת, כי הגידול במכירות נובע בעיקר מאיחוד קוי יצור ומערכות שיווק וכן מצעדי התיעלות שונים, שנקטה החברה כגון איחוד מוקדי שיווק, הפעלת שיטת מכירה חדשה, מכירה מוקדמת וצמצום צי רכב ההפצה.

החבה שוקלת עתה הקמת מפעל חדש ליצור אריזות זכוכית וזאת נוכח המחסור הקיים באספקת אריזות זכוכית לשוק המקומי. המחסור, לדברי הנהלת החברה, מונע מכירות בהיקף גדול יותר.

סוחר אמריקאי רוכש מטבעות זהב ישראליות

מאת אמנון אטד

בארץ שהה בימים אלה סוחר מטבעות אמריקאי המציע לציבור למכור לו מטבעות ומדליות ממלכתיות מזהב שהונפקו מאז קום המדינה.

הסוחר האמריקאי הוא יעקב ואן־גרובר, נשיא חברת "G.G" ולדבריו מוכנה חברתו להוציא עד מליון דולר לשם רכישת המטבעות.

את התעניינות החברה האמריקאית במטבעות זהב מישראל מסביר ואן־גרובר בכמות המוגבלת שבידי הציבור. ההנפקות המוגבלות שמבצעת החברה הממשלתית למדליות ומטבעות בשנים האחרונות הופכות את המטבעות הישראלים לבעלי ערך רב בעולם.

לדברי ואן־גרובר הוא מוכן לשלם עבור המטבעות סכומים גבוהים ממחיר השוק שלהם. המטבעות המבוקשים ביותר על ידו הם נחל קידרון, אחות ישראל, מרע, הגבורה ובנק ישראל קישט. ואן גרובר ישהה בארץ עד אמצע החודש במלון שרתון תל־אביב.

העלאת דמי ביטוח חובה התקבלה בעקבות המלצת פרופ' כהנא

מאת מאיר תרמור

החלטת האוצר להגיש לועדת הכספים של הכנסת לאישור, העלאת תעריפי ביטוח החובה לרכב, נתקבלה על סמך חוות דעת של פרופ' יהודה כהנא מאוניברסיטת תל־אביב שהוגשה למפקח על הביטוח יהודה דרורי.

המפקח המליץ בפני ועדת הכספים לאשר העלאת תעריפי ביטוח החובה בשיעור של 24% בתוקף מיד עם האישור.

בחוות הדעת שהגיש פרופ' כהנא המתמחה בנושאי ביטוח נאמר, כי לא ניתן להגיע לאומדן סביר של אומדני תשלומי התביעות בעתיד לפי ניסיון העבר, מאחר והשינויים שחלו ב־1985, ב־1986 ובמחצית הראשונה של '87 הם חריגים ביחס ליציבות שהיתה עד 1984, ולכן הקונצפציה הבסיסית שהיתה מבוססת על שנה תקנית אינה טובה עוד.

על סמך חישוביו ביקש אבנר התאגיד לביטוח רכב חובה, העלאת תעריפים של 32%, אולם לאחר בדיקה מזורזת הוחלט להמליץ על 24%, שיעור המתחייב לדעת האוצר מהרעת התנאים בהם פועל אבנר, והם הגידול במספר התאונות והתביעות, גידול בהיקף התשלומים לעומת התקבולים הגרעון כתוצאה מהגידול בפרמיות עקב עצירת האינפלציה.

על פי שיטת החישוב הקודמת, התקנית, הוקטנו בעבר פרמיות ביטוח החובה שלוש פעמים, ב־20% באוקטובר 1985, ב־5.2% בסוף 1986 ושוב בתחילת 1987 ב־4%. סך ההקטנה המצטברת כדי לחזור לרמה הבסיסית מחייבת על פי החישוב תוספת פרמיה של 32%.

אפריקה־ישראל להשקעות– גידול פי 5 ברווח הנקי

הרויחה 5.2 מיליון שקל מפעולות בנייה ויזמות לפני מס לעומת 781 אלף שקל אשתקד

מאת דני גוב

הרווח הנקי המאוחד של חברת "אפריקה־ישראל להשקעות" ליום 30.6.87 הסתכם ב־5.3 מיליון שקל לעומת 1.1 מיליון שקל בדוחו"ת חצי שנתיים אשתקד, גידול פי 5 כמעט.

הרווח מפעולות בנייה ויזמות לפני מס בששת החדשים הנסקרים הסתכם ב־5.2 מיליון שקל לעומת 781 אלף שקל בדוחו"ת החצי שנתיים אשתקד.

הרווח מפעולות לאחר מיסים בתקופה הנסקרת היה 3.2 מיליון שקל לעומת 179 אלף שקל בדוחו"ת החצי שנתיים אשתקד.

חלק החברה ברווחי חברות בנות ומסונפות נטו הסתכם במחצית השנה ב־2.6 מיליון שקל לעומת 1.2 מיליון שקל לעומת מחצית השנה הקודמת.

שלמה גרופמן, יו"ר הדירקטוריון אומר, כי במחצית הראשונה השנה חל שיפור בתוצאות העסקיות בכל תחומי הפעילות של הקבוצה. יזמות וקבלנות - חל גידול ניכר במספר הדירות שבנייתן הסתיימה הגידול של 14% במספר הדירות שנמכרו.

נכסים מניבים - כמות הנכסים המניבים של החברה גדלה ב־20 אלף מ"ר כתוצאה מסיום הקמת מרכז המחשבים בלוד. כן הושכרו 500 מ"ר חנויות במרכז המסחרי ברמת אביב ג'. במחצית השנה הנסקרת הגיעו דמי השכירות שקיבלה אפריקה ישראל ליותר מ־6 מיליון שקל.

מפעלי תעשייה קיבוצית המשווקים ע"י „תכן" הגדילו מכירות עד 70%

מאת דני גוב

גידול של עד 70% נרשם בחצי הראשון של השנה במחזורי המכירות של מפעלים קיבוציים המשווקים באמצעות חברת "מוצרי תכן" לשוק המקומי. ההברה הגבירה באחרונה את מאמצי השיווק בשוק המקומי ועברה לשיטת תמריצים לסוכנים. נראה, כך נמסר מ"תכן", כי השינוי במערך התגמולים לסוכנים הביא להגדלה בהיקף המכירות.

הקיבוצים שהצליחו להגדיל את מחזורי המכירות בשעורים של עד 70% הם "טרפלקס" (רשפים), "תעמל" (מיזרע), "פוליאון" (ברקאי), "זהר דליה" (דליה), "גל און" (גל און), "ניר לט" (ניר עוז), "סילורה" (כפר מסריק) ו"העוגנפלסט" (העוגן).

את שנת 1986 סיימה חברת "מוצרי תכן" במחזור מכירות, שהיקפו 105 מיליון שקל. חיים להס, מנכ"ל החברה, צופה גידול של 10% במכירות החברה בשנת 1987. במחצית הראשונה של 1987 הגיע מחזור המכירות לסך של 59.3 מיליון שקל - עליה של 9% לעומת המחצית המקבילה בשנת 1986.

אליאנס – עלייה במכירות ושיפור בריווחיות

מאת סופרת „דבר"

מפעלי אליאנס מקונצרן „כור" הקטינו את ההפסדים שלהם בצורה ניכרת ברבעון הראשון של 1987: ההפסד נטו ברבעון זה הסתכם ב־725 אלף שקל, פחות ממחצית ההפסד המקביל אשתקד (1.6 מיליון שקל). בשנת 1986 הסתכמו הפסדי אליאנס ב־ 6.3 מיליון שקל.

השיפור בריווחיות הושג הודות לגידול המכירות לשוק המקומי ב־15%, גידול הריווחיות במכירות לשוקי אירופה והכנסות מימון כתוצאה משחיקת עודף התחייבויות שקליות בעקבות הפיחות בינואר 1987.

כן הצליחה החברה להקטין רמת מלאי והוצאות מימון.

מפעלי אליאנס עברו תכנית הבראה מלווה בצימצומי עובדים בשנה האחרונה.

„ישראכרט" מציעה לחברות כרטיסי דלק לשימוש בתחנות „דלק" ו„סונול"

חברת ישראכרט בשתוף חברות סונול ודלק מציעה לחברות שימוש כרטיסי תדלוק.

כרטיס התדלוק עליו יוטבע שם החברה, מספר הרכב ושם הנהג יאפשר לעובדי החברות לתדלק בתחנות הדלק של חברות סונול ודלק ברחבי הארץ, כשחשבון החברה בגין רכישות הדלק יחוייב אחת לחודש.

השימוש בכרטיסי תדלוק נועד לשפר את מערכת הדיווח והמעקב אודות צריכת סוגי הדלקים ועלותם בכל מכוניות החברה. לחברה תונפק חשבונית מס חודשית שתשמש לניכוי מס תשומות עפ"י אישור מע"מ על כל צריכת הדלק החודשית.

מנהל שיווק חדש בדיסקונט

שאול שחם (45) התמנה למנהל השיווק של בנק דיסקונט עם פרישתו מהבנק של ישככר קאופמן.

שחם הינו בוגר כלכלה, מדעי המדינה והפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים וכן בוגר סמינר מקיף לבנקאות בינלאומית שנערך בקנדה ע"י איגוד הבנקים של קנדה.

במהלך 19 שנות עבודתו בבנק מילא תפקידי ניהול בכירים וניהל את מחלקת תוכניות החסכון וזאת לאחר מילוי תפקידים בשרות הציבורי – בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ובמשרד האוצר אגף שוק ההון והחסכון.

שחל לא השיב למכתב חברות הדלק – ישיב לבג"צ

מאת סופרת „דבר"

המלחמה המלולית של שר האנרגיה משה שחל נגד חברות הדלק לא שככה ועתה הוא מאשים אותם ב„הדו־פרצופיות". לדבריו, החברות עתרו כנגדו לבג"צ בשעה שהמועצה הלאומית לאנרגיה דנה ברפורמה במשק הדלק, עלפי תביעת החברות.

חברות „דלק" ו„סונול" („פז" שהיא חברה ממשלתית לא יכולה לעתור כנגד שר) אכן לא המתינו לסיום דיוני המועצה. בעתירתן הן אומרות, שהן חוששות „כי השר שחל יקבע מהיום למחר את החלטתו ואנו ניוותר ככלי ריק ללא יכולת לבקש סעד מבית המשפט".

החברות מבקשות מבג"צ להורות לשחל לתת להן התראה של חודש ימים לפני הפעלת הרפורמה במשק הדלק. מתברר, כי ב־19 ביולי פנה עו"ד מישאל חשין לשר שחל בשם החברות וביקש להבטיח להן שהות של 15 יום להיערך לרפורמה טרם הפעלתה.

שחל לא השיב למכתב. החברות המתינו 18 יום, וביום ה' האחרון עתרו לבג"צ. הדיון בעתירה יהיה בפני הרכב של שלושה שופטים.

שחל: דו פרצופיות

אגמון: ביקש 15 יום

התנצחות באמצעי התקשורת

אהבה בטוחה 24 שעות ביממה בקונדומט קואופ

בעולם מתקנים אוטומטיים למכירת קונדומים כבר אינם חידוש. בארצנו עדיין נדרשים לשירותי בתי המרקחת, והמובן לשעות הפתיחה שלהם כדי להצטייד במוצר החיוני לאהבה בטוחה.

עכשיו בא גם הקואופ לעזרת הביישנים או השכחנים, ומציע להם לקנות קסטה של קונדומים בקונדומט – אוטומט למכירתם.

30 קונדומטים כאלו יוצבו בחנויות הקואופ והיפרקואופ. בהיפר קואופ ברמת אביב אפשר יהיה להצטייד בהם בכל שעות היממה.

שערי מטבע חוץ ביום 9.8.87

המטבע	השימי	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב		1.57	1.64	1.57	1.65	1.57	1.64	1.6075	1.6275	1.6080	1.6280	1.6080	1.6282	1.6178
1 מארק גרמני		0.83	0.87	0.84	0.88	0.84	0.88	0.8535	0.8641	0.8530	0.8637	0.8543	0.8650	0.8594
1 לישט"ש		2.46	2.57	2.48	2.60	2.49	2.60	2.5286	2.5601	2.5248	2.5563	2.5317	2.5635	2.5464
1 פרנק צרפתי		0.25	0.26	0.25	0.26	0.25	0.26	0.2563	0.2594	0.2557	0.2589	0.2558	0.2590	0.2577
100 ינים יפאניים		1.04	1.09	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0635	1.0767	1.0614	1.0746	1.0638	1.0772	1.0694
1 גולדן הולנדי		0.74	0.77	0.75	0.78	0.74	0.78	0.7579	0.7673	0.7596	0.7690	0.7582	0.7678	0.7636
1 פרנק שוויצרי		1.01	1.05	1.01	1.06	1.01	1.06	1.0298	1.0426	1.0294	1.0423	1.0307	1.0437	1.0357
1 כתר שוודי		0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2451	0.2482	0.2451	0.2481	0.2451	0.2482	0.2466
1 כתר נורבגי		0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.24	0.2339	0.2368	0.2339	0.2368	0.2338	0.2367	0.2353
1 כתר דני		0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2246	0.2274	0.2246	0.2274	0.2247	0.2275	0.2261
1 מארק פיני		0.34	0.36	0.34	0.36	0.34	0.37	0.3524	0.3568	0.3529	0.3573	0.3526	0.3570	0.3550
1 דולר קנדי		1.18	1.24	1.19	1.25	1.19	1.25	1.2127	1.2278	1.2159	1.2310	1.2131	1.2283	1.2218
1 דולר אוסטרלי		1.05	1.16	1.09	1.17	1.09	1.17	1.1253	1.1393	1.1256	1.1396	1.1255	1.1397	1.1332
1 ראנד דרא"פ		0.50	0.60	0.47	0.78	0.49	0.69	0.7758	0.7854	0.7751	0.7848	0.7760	0.7857	0.7799
10 פרנקים בלגיים		0.40	0.42	0.40	0.42	0.40	0.42	0.4096	0.4146	0.4118	0.4169	0.4112	0.4164	0.4142
10 שילינגים אוסטריים		1.19	1.24	1.19	1.25	1.19	1.25	1.2140	1.2291	1.2152	1.2303	1.2167	1.2320	1.2226
1000 לירטות איטלקיות		1.15	1.21	1.16	1.23	1.16	1.24	1.1798	1.1945	1.1792	1.1940	1.1805	1.1954	1.1867
1 „סל" (ECU)		—	—	—	—	—	—	—	—	1.7688	1.7908	—	—	1.7831
1 דינר ירדני		4.46	4.73	4.55	4.85	4.58	4.98	—	—	—	—	—	—	4.6269
10 לירות לבנוניות		—	—	0.09	0.10	0.07	0.10	—	—	—	—	—	—	0.0919
1 לירה מצרית		0.65	0.69	0.67	0.71	0.67	0.72	—	—	—	—	—	—	0.7199

مكان الأصل

„אין אבטלה יש בטלה" • עלול להיווצר צורך בהבאת 10,000 עובדים מחו"ל

מנכ"ל חברה להפניית כוח אדם זמני למפעלים מוציא 60,000 דולר בחודש על מודעות „דרושים" – לשווא • אוריאל לין מציע לקצב לשקול צמצום דראסטי במספר הפועלים מהשטחים

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

במשק הישראלי חסרים כיום 8־10 אלפים עובדים ואין אפשרות להשיגם – אמר אתמול גבי סבג', מנכ"ל חברה „או.אר.אס", העוסקת בהפניית כוח אדם זמני למפעלים.

לדבריו, זו הוכחה לכך ש„אין אבטלה במשק אלא בטלה". סבג' ציין כי חברתו מפרסמת כל חודש מודעות „דרושים" בהשקעה של 60 אלף דולר אך מספר הנענים למודעות שולי.

עוד אמר כי שני מפעלים בלבד – „ארגמן" ו„פולגת" – הגיעו למצב שעליהם להזמין ארצה 300 עובדי טכסטיל בפורטוגל, באישורו של משרד העבודה. אם לא יחול שיפור בשוק העבודה ומספר מובטלי העבודה לא יפחת, אמר סבג', יווצר צורך להביא לארץ את אותם 10 אלפים עובדים שהתעשיה אינה מצליחה להשיג בישראל.

מנכ"ל „או.אר.אס." סיפר, כי בעת שירותחם שבתה ליום אחד במחאה על האבטלה, הגיע למקום עם אוטובוס ממוזג והציע לצעירים שהתגודדו שם להסיעם למפעלי ים המלח כדי שיעבדו בהם בתפקידים שונים. „מתוך עשרות רבות של צעירים משוחררי צה"ל רק 11 ניאותו לעלות לאוטובוס", אמר.

סבג' הטעים כי נפגש עם שר העבודה והרווחה משה קצב והציע לו כי יבוטלו דמי האבטלה עד גיל 40, מפני שדמי האבטלה הם „תמריץ לאי עבודה".

בינתיים פנה ח"כ אוריאל לין (ליכוד) לשר העבודה והרווחה בהצעה לשקול צמצום דרסטי של העסקת ערבים מהשטחים בתחומי הקו הירוק. לין טוען, כי 110 אלף העובדים מהשטחים, המועסקים בחקלאות, בבנייה, במלונאות ועוד „הם אחד הגורמים העיקריים לאבטלה בארץ, המגיעה לשיעור של 7.2 אחוזים".

לדבריו, כל תוספת כוח העבודה בשטחים מגיעה לישראל, מאחר שבשטחים אין מוקמת תעשייה. עוד אומר לין שמעסיקים רבים בישראל מעדיפים להעסיקם מאחר שהשכר המשולם להם אינו עולה, בדרך כלל, על 500 ש"ח.

מכון וולקני יפתח רובוטים לקטיף פירות

מאת דויד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

מכון וולקני לחקר החקלאות בבית דגן עומד לפתח ידע לייצור רובוטים המורכבים על טרקטורים לשם יעול קטיף פירות. הידע הבסיסי לפיתוח הרובוטים המיוחדים לחקלאות סופק למכון על ידי המרכז הלאומי למידע טכנולוגי ומדעי הפועל ליד משרד האנרגיה והתשתית.

מנהל המרכז, יעקב לב, שמסר על כך לשר האנרגיה והתשתית משה שחל, אמר שעד כה נכשלו הנסיונות בישראל לפתח רובוטים, אשר יתחרו ברובוטים מחו"ל מבחינה כלכלית. אשר לרובוט המיוחד לחקלאות, המומחים מעריכים שיש סיכוי רב שיהיה אטרקטיבי בגלל הידע הרב שהצטבר בישראל בנושאי חקלאות ומיכון.

5,500 יורדים בגיל מילואים רוצים להדק קשר עם הארץ

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

5566 חיילי מילואים המתגוררים בחו"ל תקופות ארוכות ואשר ביקרו באחרונה בארץ, הביעו רצון להדק את הקשר עם מדינת ישראל. כרבע מהם – 1437 איש – שוהים מחוץ למדינת ישראל עשר שנים ומעלה ויותר ממחציתם – 3058 איש הם אקדמאים.

אלו הם ממצאים ראשונים העולים מניתוח שאלונים שמולאו בשנה האחרונה על־ידי אלפי חיילי מילואים המתגוררים בחו"ל ואשר ביקרו באחרונה בארץ. המידע שנאסף בשאלונים ובו פרטים על מקום מגוריהם של חיילי המילואים, תעסוקתם ומספר שנות שהותם בחו"ל, נשלח לקונסוליות הישראליות ברחבי העולם לשם יצירת קשר הדוק יותר עם חיילי המילואים ובני משפחותיהם.

משרד הקליטה מפעיל זה שנה ומחזיק יחידת מידע סמוך ליחידת ר"ב 70, אליה באים חיילי המילואים השוהים בחו"ל לצורך קבלת אישורי יציאה מצה"ל. היחידה מספקת מידע מקיף לכל חייל מילואים השוהה בחו"ל ומבקר בישראל בדבר אפשרויות השיבה לישראל. יוסי קציק, הממונה על הפעולות להחזרת ישראלים ומניעת ירידה במשרד הקליטה אמר, כי יצירת קשר ישיר בין הנציגויות הרשמיות של ישראל בחו"ל ליורדים אינה מטרה בפני עצמה אלא אמצעי העשוי להוביל, בסופו של דבר, להחזרת רבים מהם ארצה.

הוסטל נוסף לשיקום אסירים יוקם במבנה משופץ ביפו

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

הנהלת עיריית תל־אביב נתבקשה בישיבתה האחרונה לאשר העברת מבנה בשדרות בן צבי 40 ביפו לשימוש כהוסטל לשיקום אסירים שרובם תושבי תל־אביב.

אגף הרווחה בעירייה, בשיתוף עם העמותה הארצית לשיקום האסיר בראשותו של אברהם הופמן, והמועצה לשיקום האסיר בראשותו של שלמה להט החליטו על הקמת ההוסטל לאסיר המשוקם על פי קריטריונים של העמותות הפעולות בנושא זה דוגמת הוסטל „עמיקם".

הוחלט על שיקום המבנה בשדרות בן צבי 40 ביפו וחברת „חלמיש" נתנה הסכמתה לכך. השיפוצים ייעשו על חשבון תרומות שתאסוף עמותת „גגון" בראשותו של עו"ד גיל חריש, בנו של היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש.

המבנה כולל שתי קומות והוא יועבר לעמותה פרט לדירה שבה יש עסק מוגן. השיפוצים ייעשו בשלב ראשון רק בקומה השניה.

הפעלת ההוסטל וכוח האדם יהיו על פי קריטריונים שיקבעו על ידי משרד העבודה והרווחה. משרד השיכון הכיר במסגרת זו וישתתף בשכר דירה על פי הקריטריונים לזכאים. העירייה נתבקשה לאשר העברת הנכס, ללא תשלום, לידי העמותה ולאשר השתתפות חד־פעמית של 20,000 דולר.

להוסטל לא יתקבלו נוטלי סמים שלא עברו גמילה, חולי מין וחולי נפש, אלא בעלי מוטיבאציה לעבודה ובעלי הרגלי עבודה ראשוניים, וכן כאלה שהיו בכלא פעם אחת בלבד.

היועץ המשפטי של ועדת הפנים מגבש הצעת חוק לשיט בכינרת

מותו של אבי רן דירבן את קודפו להורות על הקמת מינהלה משותפת למשרדי ממשלה רלוואנטיים ולמועצות אזוריות סביב הכינרת

מאת שמעון וייס, סופר „דבר" בצפון

היועץ המשפטי של ועדת הפנים מגבש בימים אלה הצעת חוק שיטפל בנושא השיט בכינרת שהתגלה כפרוץ בעקבות אסון מותו של הכדורגלן אבי רן ממכבי חיפה.

מתברר כי כל השיט לסוגיו והפעילות התחבורתית בכינרת אינם מעוגנים בחוק, אלא רק בתקנות ובנהלים ומשום כך קל להפר אותם ולגרום אסונות וכמעט־תאונות, כפי שאירע בתקופה האחרונה.

לפני יציאת הכנסת לפגרה, דנה ועדת הפנים מספר פעמים בנושא ואף זימנה את אנשי מינהלת הכינרת וראשי רשויות באיזור, אך היא טרם הגיעה לסיכום המלצות. אנשי הוועדה הטילו על יועצה המשפטי לגבש את החוק בנושא ונמסר כי הוא יוגש לה לדיון מיד עם תום הפגרה ותעלה אותו לדיון במליאת הכנסת כחוק.

בינתיים נודע כי שר התחבורה, חיים קודפו, נענה לפנייתם המשותפת של ראש עיריית טבריה, יגאל ביבי, ראש המועצה האזורית עמק הירדן, זאב שור, וראש מינהלת הכינרת, צבי אורטנברג, והורה לטפל לאלתר בהקמת מינהלה משותפת של כל משרדי הממשלה הנוגעים בנושא הרשויות המקומיות האזוריות סביב הכינרת.

כזכור, דרשו ראשי הרשויות לשלבם בכל נושאי הטיפול בכינרת ובעיקר בנושא אכיפת חוקי השיט והרחצה בימה. שר התחבורה, שנמנע עד כה מהקמת הרשות המיוחדת, נענה לבסוף, בעקבות מותו של השוער הלאומי לפני חודש.

מרכז אריזה והפצה לפרי מעולה בגרמניה

מאת דויד מרשיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

מרכז אריזה והפצה לפרי הדר מעולה מיוחד, הנמכר במערב אירופה תחת השם המסחרי „ג'אפה רויאל", הוקם לאחרונה בגרמניה על ידי המועצה לשיווק פרי הדר.

אמנון עומר, מאנשי המועצה, מסר כי המרכז פעל לניסיון בעונה האחרונה ונוכח ההצלחה הרבה הוחלט להרחיבו ולהאריך את תקופת שיווק פרי ההדר המעולה בעונת 1987/88. פרי זה שווק ל־65 סיטונאים בשש ארצות מערב אירופה.

מסין – במחול

לראשונה בישראל יוערכו, המוזיאון ישראל, שני מופעים מקוריים של מחול סיני מסורתי מסין העממית בביצוע הרקדנית יין מאי לרגל הצגת התערוכה „3500 שנות אמנות סינית". התוכנית תכלול מגוון של ריקודים קלאסיים מהאופרה הסינית, ריקודי חצר מלכותיים וריקודי פולקלור. המופעים יהיו ב־10 וב־11 החודש באודיטוריום במחיר 12 ש"ח. למנויים 10. יין מאי היתה בין השאר רקדנית ראשית בלהקת השיר והמחול של מחוז הונאן. ב־1984 הציגה את להקת המחול שלה בפסטיבל המחול האמריקאי. לאחר שתסיים את לימודיה בניו יורק, מתכוונת מאי לחזור לסין.

חרדים רוצים לקיים שבוע אבל בשדרות על ספרי לימוד שנשרפו

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

חרדים ופעילים של „כך" פועלים להכרזת שבוע־אבל בשדרות בגלל שריפתם של ספרי לימוד, שעמדו להישלח לגריסה במפעלי הנייר בחדרה.

הדבר אירע בשבוע שעבר. מישהו, בזדון, או ילדים במשחקם, הציתו חבילות ספרי לימוד ישנים שהוצאו באותו יום מבית הספר המקיף בעיירה לקראת בואה של משאית שהיתה צריכה להוביל אותם לגריסה במפעלי הנייר בחדרה. בין הספרים לא נכללו ספרי קודש ולא ברור מה דינם של ספרי התנ"ך בהוצאת המיסיון הכוללים את הברית החדשה, שהיו בין הספרים שעלו באש. רב העיירה גורס שאם מופיע במקראות, שהיו את מרבית הספרים שעלו באש, פסוק אחד בשלמותו, הרי שמדובר בספר קודש.

ראש המועצה אמיר פרץ, שיצא עם הרב למקום שבו העלו הספרים באש, הורה שכל נייר שרוף, אפר או דף שניצל מאש, שעליו יצביע הרב כקדוש, ייאסף בשקית ניילון וייקבר כראוי.

באשר להסתת גורמים דתיים נגדו בעקבות השריפה, הנחקרת על ידי המשטרה, אמר פרץ שהוא מטיל ספק בדתיותו של כל דתי הסבור שהילדים מסוגלים לשרוף ספרים קדושים בכוונה תחילה. הוא גם הביע תמיהה על המהירות שבה נודע על המקרה לאנשי כהנא ולחרדים וכינה את הניסיון לנצל את המקרה כדי להפיק ממנו רווחים פוליטיים „מעשה נבלה", והביע תקווה כי ניצולו ברורך שהדבר נעשה לא תביא להדרדרות בין דתיים וחילוניים בעיירה.

בג"צ: עונש מאסר אינו שולל הזכות לקיום חיי אישות

(ע). – בג"צ פסק כי עונש מאסר אינו שולל את זכות האדם לקיים חיי אישות, יהיה זה אדם נשוי או פנוי. עצם הזכות לקיים יחסי אישות סדירים המצויה בידי כל אדם, מצויה גם בידי אסיר, קבע בג"צ.

בג"צ קרא גם לנציבות שירות בתי הסוהר להתקין נהלים ולהשלים נהלים קיימים כדי להסדיר את זכותו של אסיר להתיחד עם בת זוגתו.

„זכותו של אסיר להתיחדות עם בת זוגתו ולקיים יחסי אישות היא מהותית ויסודית בתפיסת עולמנו החברתית ובעולמה של היהדות וחשיבות מיוחדת נודעת בכך לשם שיקומו של האסיר, שמירת התא המשפחתי שהקים ולשם תיקונה ושלמותה של החברה עליה הוא ממשיך להימנות", אמר בפסק הדין.

פסק הדין ניתן בעתירתו של אסיר בן 50, חיים לואיס וייל, אב לששה ילדים וסב ל־20 נכדים, המרצה עונש מאסר של שלוש שנים. האיש טען בעתירתו כי אשתו בת ה־50 עדיין בתקופת פוריותה ויש לאפשר לו, כל חודש, לקיים מצוות פרו ורבו אם בחופשה אם בין כותלי הכלא.

השופט מנחם אילון, שכתב את פסק הדין, קובע: שלילת האפשרות מאדם בוגר לקיים יחסי אישות לתקופת זמן שאינה קצרה, פגיעה קשה יש בה באדם ממנו היא נשללת. יצר המין הוא יצר טבעי ואנושי והדיכוי של יצר זה נוגד את טבע האדם וצרכיו.

השופט אילון מותח ביקורת על צורת הענישה הקיימת היום ופוסק: עונש המאסר כפי שהוא קבוע ומבוצע כיום אין בו משום שלילת החרות בלבד. באות עימו ומתלוות אליו רעות רבות וחולות שיש בהן משום ביזוי האדם, רמיסת כבודו והשחתת צלמו.

בפסק הדין נטען כי שלילת זכות האסיר לקיים יחסי אישות מביאה את תופעת ההומוסקסואליות בין כותלי הכלא אשר לה נופלים קורבן חלושי האופי שבין האסירים. בנוסף על שלילת החרות שהוטלה עליהם כדין, נתונים הם בעל כורחם ושלא לרצונם למשיסת כבודם האנושי ולביזוי צלם האדם שבהם, קבע השופט אילון ומוסיף כי מניעת האפשרות להתיחד עם בת זוג גורמת לעיתים קרובות הרס התא המשפחתי.

השופט קבע עוד כי כשם ששונו הנהלים בכל אשר נוגע לזכות הצבעה של אסירים בעקבות פסיקת בית המשפט העליון, כן מן הראוי שנשנה גישתנו הנקוטה בידינו כיום לענין קיום זכות האסיר ליחסי אישות על ידי קביעת הוראות מתאימות בהנחיות הקובעות את נוהלי מתן החופשה לאסירים.

אשר לעתירה עצמה קבע השופט כי עם כל הרצון והאומץ, קצרה ידו של בית המשפט להושיע. זאת מאחר שהוא כבול בגזירת החוק המצוי. על כן בשל המצב החוקי הקיים, שאינו מקנה לאסיר זכות לקיים יחסי אישות, נדחתה עתירתו של וייל.

השופטים אהרון ברק ודב לוין הצטרפו לפסיקת השופט אילון. השופט ברק קבע עם זאת כי יש לאפשר לכלל אוכלוסיית האסירים לקיים יחסי אישות בין אם האסיר נשוי בין אם לאו.

תוכנית המבוססת על גיוס בגיל 19 ושינוי לימודים – לשומרון ולנבון

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

הרמטכ"ל, רב אלוף דן שומרון, שר החינוך יצחק נבון ויו"ר ועדת החינוך של הכנסת ח"כ נחמן רז קיבלו בימים אלה תוכנית לשנוי הליכי הגיוס לצה"ל לרבות דחיית הגיוס בשנה אחת, בגיל 19.

התוכנית הונחה על שולחן הרמטכ"ל ושר החינוך על־ידי תושב נווה מונסון, אלי מיזוליס, הטוען כי טובת המדינה דורשת להתחיל השירות בצה"ל בגיל 19 תוך שינוי במבנה בית הספר, ביטול גן חובה והצטרפות התלמידים לבית הספר היסודי בגיל חמש ולחילופין ביטול כיתה י"ב והעתקת תוכנית הלימודים של כיתה א' לגן חובה וסיום הלימודים בגיל 17 בעקבות כך.

מיזוליס מציין כי על פי התוכנית יוכל כל אחד מתלמידים, בגיל 17, להצטרף למכללות (קולג'ים) דו־שנתיים עם תוכניות הלימודים מוגברות שבסיומן יוענקו למסיימים תארי ב.א. המכללות יהיו בעלות אופי קדם צבאי ויתקבלו בהן רק אלה המקבלים צווי גיוס. לא יתקבלו תלמידים שאין להם זיקה לצה"ל או שהם משוחררים משירות. תוכניות הלימודים ישאו ברובן אופי מדעי, טכנולוגי, הנדסי ומחקרי. כן יילמדו מקצועות צבאיים ספציפיים.

בדרך זו, אומר מיזוליס, יחסכו לצה"ל כל הקורסים בנושאי המכשירים, המחשבים, האלקטרוניקה, מכ"ם, קשר, חשמל, מכונות ועוד. צה"ל יקבל טירון מבוגר יותר, משכיל יותר ומיומן יותר.

מלחים מצריים מהאניה „סורפין" מבריחים סיגריות ונתפסים

מאת יוסי לבוביץ, סופר „דבר"

הפעולות שנוקטים שוטרי נמל חיפה בשבועיים האחרונים לסיכול הברחות של ימאים מצריים נושאות פירות: שלשום נתפסו שלושה מהם בעת שניסו להבריח סיגריות. כרטיסי הירידה שלהם לחוף הוחרמו. בכך מגיע מספר הימאים המצריים שכרטיסי הירידה שלהם הוחרמו עקב הברחות ל־22. זאת, מתוך 40 ימאים של האניה המצרית „סורפין". אניה זו מגיעה לנמל חיפה שלוש פעמים בשבוע ומביאה עימה מטענים שונים.

משטרת הנמל סבורה כי נגע ההברחות פשה בכל הימאים המצריים המגיעים לארץ. „זו שאלה של זמן עד שנתפוס את כולם", אמר אתמול קצין משטרה לסופר „דבר".

לפני שבועיים נתפסו 14 ימאים שהבריחו סיגריות בכמויות גדולות. בחקירתם הודו ש„ההברחות משמשות אותם כשוחד חליפין לסחורות בארץ". כעבור יממה נתפסו עוד חמישה ימאים מצריים בעת שניסו להבריח לחוף משקאות וסיגריות. עתה, כאמור, 22 מהימאים המצריים אינם יכולים לרדת לחוף עד שתסתיים החקירה בעניינם.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הפנסיונר
דהן מסעוד ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
בית פניציה

במלאות שנה לפטירתה של חברתנו
חנה קופרשטיין
נעלה לקבורה ביום ג' 11.8.87 ט"ז באב תשמ"ז בשעה 16.00.
המשפחה ובית עין כרמל

למרדכי סגל ובני משפחתו
משתתפים באבלכם הכבד עם מותו הטראגי של
הנכד
בית גבעת חיים מאוחד

למשפחת אברהם
אתכם באבלכם הכבד על מותו של
מיכאל אברהם ז"ל
אחראי על סניף הקרן בבאר־שבע
ראובן אבל
מנהל נתיב קרן הפנסיה

לנועם
למשפחה בגבעת ברנר
למשפחת שמיר בגניגר
משתתפים בצערכם על מות האב
אורי שמיר
בית גבעת ברנר

הננו מודיעים בצער רב על פטירת חברנו
אורי שמיר
ההלויה תערך היום, יום שני ט"ו באב תשמ"ז בשעה 5.00 אחה"צ ממועדון לחבר
המשפחה וקבוץ גניגר

לחברנו **אבינועם קסלר**
איתך באבלך על מות
אמך ז"ל
בית הסנה

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של חברנו
יעקב שפיבק
ההלויה תתקיים היום יום שני ט"ו באב תשמ"ז 10.8.87 משעה 17.00
המשפחה ובין עין חרוד מאוחד

המבחר העצום שלנו והבחירה היא שלכם

חבילות שי מכל הסוגים הגדולים והמהודרים, הכל לפי בחירתכם, מתוך המבחר העצום של הדברים הטובים שלנו בקו־אופ.

קו־אופ רשת הריבוע הכחול - הבחירה שלכם!

אלפי מוצרים, אין סוף של צירופים, מתנות מכל הסוגים, תוי קניה בערכים שונים, ב־200 סניפי קו־אופ רחבי הארץ. הכל בו של המשביר לצרכן בכל הארץ.

מבצע הגרלות "שנה טובה בריבוע"
השנה אנו חוגגים יחד אתכם את יובל ה־50. השנה כדאי יותר מתמיד לקבל שי לחג של קו־אופ, כי לכל שי מצורף כרטיס הגרלה המאפשר לזכות בפרס כספי מיידי, ובנוסף להשתתף בהגרלה הגדולה ולזכות באחד מהפרסים הבאים:
• מערכת קומפקט־דיסק • מיקרוגל • מדיח כלים • טיסה לאירופה • מכשירי רדיו טייפ מיידים • טרנזיסטורים ועוד.

צלצלו עכשיו ליוסי סומך טל.
03-7551111 , 03-7551321

רינת ואלדד
נשואים
זהבה ואברהם גלבוע | דינה ולזר ברקוביץ

לחברינו
זהבה ואברהם גלבוע
ברכות מזל טוב לנישואי הבת רינת עם בח"ל אלדד
בית „דבר"

למר **יעקב ונה**
יו"ר ארגון יוצאי תימן ועדן
לרגל בחירתך לועד הפועל של ההסתדרות
אנו מברכים אותך בהמשך פעילות ברוכה למען החברה.
מפעלי אחים טסה
שכונת התקוה

תיקון טעות
בהודעה להזמנת הצעות לרכישת נכסים של חב' ברמי תעשיות בע"מ (להלן „החברה") נפלה טעות וצריך להיות בסעיף 1 זכויות חכירה (בהחכרות 91%) על מגרש בגודל כ־86 דונם הנמצא באיזור התעשיה בעיר כרמיאל, כפוף לאישור מינהל מקרקעי ישראל.
גוש 19145 חלק מחלקות 38־43, 45 וחלקה 44 בשלמות, גוש 19146 חלק מחלקות 1־14, 48־51, 46, 70 וחלקה 45 בשלמות. חלק מהשטח מפותח מיתוח כלא. ולא כפי שפורסם.
משה אגרסט, עו"ד כונס נכסים ומנהל ברמי תעשיות בע"מ
ש"ד רחוב המלך 30, תל־אביב טל: 265286, 268760

דבר היום

דרך ההתנגדות הקלה

גם אמצעי־הלחימה הטוב והמשוכלל ביותר אינו יותר מאמצעי להשגת מטרה כלשהי. קודם להחלטה על אמצעי זה או אחר, מן הדין לקבוע את המטרה – ורק אז לגזור ממנה את האמצעים. פעמים רבות מדי נגררה מדינת ישראל למטרות שגויות, או מופרזות, רק משום שהיו בידיה אמצעים שנראו כמשוועים לשימוש ולהפעלה.

ה„לביא", גם אם יתגלה כגדול מטוסי־הקרב עלי־אדמות ובעיקר מעל שדות־המערכה, אינו יעד לעצמו. ממשלת ישראל צריכה לגבש לעצמה מדיניות־על – חתירה לשלום, או החזקה „בכל מחיר" בשטחים, או הסדר־ביניים כלשהו במסגרת תהליך – ולאחר שתקבע גג זה, לרדת ממנו לקומה הבאה, של תורת־הבטחון. הקומה הנמוכה עוד יותר, של תורת־הלחימה ושל בניין הרכיבים השונים בצה"ל, צריכה להיבנות רק לאחר שהשלד הראשי נטוע במקומו והקומות העליונות בנויות לתלפיות.

בטוב שבכל העולמות אפשר לאמץ מדיניות כל־בו: גם שטחים וגם שלום, גם מיליוני ערבים וגם דמוקרטיה, גם שמיר וגם פרס. במציאות אין זו יותר מאשליה, כי במוקדם או במאוחר נכפית ברירה – והאיזור מתגלה בדרך כלל כיקר מאוד. כך גם בבטחון: אין די משאבים גם למערכות־הנשק שבהן מעוניין המטה הכללי וגם ל„לביא", שהוזמן על־ידי שרי הבטחון הקודמים. אסור לחברי הממשלה בבואם להכריע ללכת בדרך נוחה ולהצביע בעד נוסח שקוף, התומך הן בהמשך ה„לביא" והן בתחליפיו, שכן תהיה זו בריחה מהאחריות למבחן המעשה האפשרי, אחריות המוטלת על הממשלה.

שר הבטחון, המשתף הפעם פעולה באורח נדיר עם שר האוצר בהתנגדותם ל„לביא", הביא לפני כארבעה חודשים לאישור הממשלה את מינוי הרמטכ"ל. אין לראות בכך הגשת שטר חלק לרב־אלוף דן שומרון, אבל אסור להתעלם מהמסר ששודר לצבא ולציבור באותו מינוי, לאחר שנים קשות, ובחלקן שדופות, בכהונה הצבאית הבכירה ביותר. התמורות שמבקש שומרון להכניס בצה"ל, בתמיכת השר רבין, ממתינות להחלטה על ה„לביא". ההחלטה אתמול בוועדה הפרלמנטארית המשותפת של חברים בוועדת החוץ והבטחון ובוועדת הכספים היא בגדר המלצה, בעלת משקל כשלעצמה, המבטאת משאלת לב של רבים וכן שלמים. למרבה הראבון היא איננה מבטאת את האפשרויות הכלכליות ולמעשה תוסמת מאליה את הדרך לחלופות החיוניות שצה"ל זקוק להן. אולי זו היא פריווילגיה של מי שאינם אחראים לביצוע, אך פריווילגיה זו איננה עומדת לממשלה.

המשכורת מרבת־עמון

מאת דני רובינשטיין

שכבה חדשה של אישים תומכי חוסיין מתגבשת והולכת בשטחים, בעוד ירדן מהדקת את קשריה לא רק עם הגדה אלא גם עם הרצועה

חלפה יותר משנה מאז ההכרזה הדרמטית של ממשלת ירדן על תוכניות פיתוח גראנדיוזיות לגדה המערבית ולרצועת עזה, והפעילות הירדנית בשטחים מתנהלת באיטיות ובשקט יחסי. ההכרזה הירדנית באה, כזכור, בעקבות הקרע בין אש"ף וירדן (הקפאת הסכם ערפאת־חוסיין). הירדנים ניהלו אז מסע הסברה בקנה־מידה רחב. כמעט יום־יום הובאו ברדיו ובטלוויזיה הירדנית דברי אישים מהגדה ומעזה, שביקרו ברבת־עמון והביעו תמיכתם בתכניות הפיתוח הירדניות.

קשה לומר שהירדנים חוללו שינויים מרחיקי־לכת בשטחים מאז אביב 1986, אבל משהו בכל־זאת התרחש שם. די היה להציץ בגליונות העתון המזרח־ירושלמי „אל־נהאר" משבוע שעבר, כדי לעמוד על כך. „אל־נהאר" היה שבועון, שהוצא לאור בתמיכת הירדנים, כאשר העתון הגדול בשטחים, „אל־קדס", שינה את מגמתו הפוליטית ועבר לתמוך באש"ף. לפני כמה חודשים היה „אל־נהאר" לעתון יומי ובשבוע שעבר הוצאה לאור מהדורה חגיגית שלו לכבוד „החג הגדול" (חג הקורבן) המוסלמי. היו במהדורה זו ובכמה גליונות אחרים של העתון מאות מודעות־ברכה למלך חוסיין, מלוות באין־סוף תמונות של המלך.

אינני זוכר שתושבי השטחים נתנו אי־פעם פומבי לביטויי אהדה כה רחבים כלפי המשטר הירדני כמו אלה שפורסמו בשבוע שעבר „באל נהאר". אידגנו זאת שני עורכי העתון – עותמן אל־חלאק, מהנדס ואיש עסקים ממזרח־ירושלים, ועורך־הדין עיצאם אל־ענאני. שניהם, בולטים באחרונה בפעילותם הפוליטית בשטחים, לאחר שירדה קרנו של עו"ד אנואור אל־חטיב, מושל ירושלים לשעבר, שנחשב כל השנים לאיש הראשון במעלה של תומכי ירדן בגדה.

בולטים בקשריהם עם רבת־עמון גם האישים החזקים של הואקף (ההקדש) המוסלמי בירושלים, האשם אל־שאיר וראש עיריית בית־לחם, אליאס פרייג'. פרייג' יצא בסוף השבוע שעבר לרבת־עמון, לפגישה עם המלך, ומשם הוא ממשיך לפגישה עם נשיא רומניה בבוקרשט. כיוון שפרייג' נפגש, ערב נסיעתו, לשיחה עם שמעון פרס, לא צריך להתאמץ הרבה כדי לנחש מה התפקיד המסוים שהוא ממלא עתה במהלכים הפוליטיים באיזור. האשם אל־שאיר סייע לחזק את הממסד הדתי (המוסלמי) בשטחים, שהיה מאז ומתמיד עמדת כוח ירדנית בגדה. השייח עכרמה אל־צברי, האימאם של אל־אקצה, שהופיע בשנה שעברה בוועידה באלג'יר יחד עם משלחת אש"ף, הוצא לפנסיה והורחק מעמדות השפעה. כמוהו נענשו עוד כמה פקידי ואקף, שנאמנותם לרבת־עמון היתה מפוקפקת. אחד מהם, למשל, הועבר ממשרתו בירושלים להיות מורה בבית־ספר נידח באיזור טול־כרם.

הירדנים מטפחים גם את הערים של יריחו (גמיל חלף), של חברון (ד"ר א־זיר) ושל רמאללה ואל־בירה, שהתמנו לתפקידיהם בעצה אחת עם הממשל הישראלי. הם מעבירים אליהם תקציבים שהוקפאו בעבר ומסייעים להם בתכניות פיתוח עירוניות.

השינוי המשמעותי ביותר ביחס הירדנים לגדה ולרצועה מתבטא ביוזמת תשלום המשכורות ליותר מ־120,000 המורים בשטחים. מורים אלה באלצו עד כה להסתפק במשכורת נמוכה של הממשל הישראלי ורק יחידים מתוכם, אלה שלימדו בבתי־הספר עוד לפני 1967, קיבלו גם משכורת ירדנית חלקית. בהדרגה, החל בראשית שנה זו, משלמת ממשלת ירדן משכורת שנעה בין 200 ל־300 ש"ח בחודש לכל המורים בגדה ומה שחשוב יותר, גם לאלפי המורים ברצועת עזה. בעבר גילו הירדנים עניין מועט יחסית בעזה, הם עשו זאת רק באמצעות הוועדה המשותפת להם ולאש"ף ובאמצעות המשרד לתעודות־מעבר הירדניות של רשאד א־שווא. היום הם רואים את עצמם אחראים לעזה, ממש כמו לשכם ולחברון. ביטוי סמלי לכך הוא תחזית מזג־האוויר בטלוויזיה הירדנית, הבוללת לאחרונה לא רק את כל שכחי ירדן והגדה אלא גם את עזה.

הכסף למורים בעזה ובגדה עובר דרך בנק „קאהיר־רבת־עמון", שהוא בנק ירדני. לבנק יש סניף אחד בשכם ובקרוב הוא עומד לפתוח סניפים ברמאללה ובחברון.

הלביא שלא עלה אגורה

מאת טדי פרויס

אף אם ירשו האמריקאים לממן את ייצור המטוס מכספי הסיוע, לא יגדילו את הסיוע, ופעולות הנראות חיוניות למטכ"ל, יצטרכו לחכות. אם זה יחזק או יחליש את צה"ל, מוטב לשמוע מפי הרמטכ"ל ובכירי צה"ל – לא מפי פוליטיקאים

ראש הממשלה משוכנע כי ייצורו של „לביא" אינו רק אפשרי אלא גם נחוץ. את ההוצאות שבמעבר להקצבות הנוכחיות אפשר לכסות על־ידי ייעול, ועל־ידי מציאת מקורות הכנסה נוספים, שיופנו למימון הפרוייקט. בהופעתו ב„מוקד" בשבוע שעבר לא הבהיר רה"מ למה כוונתו ב„ייעול, חסכון והקטנת הוצאות". אם יש משמעות למלים אלה, פירוש הדבר, כי בשלב מסויים לא יהיה מנוס מפיטורים ומקיצוצים בשכר עובדי התעשיה האווירית. כמה מראשי החברה אמרו כזאת במפורש.

אשר לקיצוץ בשכר, העובדים הודיעו, לאדישמית (באמצעות עלונים שהופצו במפעל), כי לא יסכימו לכך, והם צודקים. אם ה„לביא" זול יותר מכל אפשרות אחרת, כפי שטוענים מטפחיו, צריך לכלול במודל ההשוואות את השכר שמשלמים כיום. כמובן, אם נקבל את המנוע חינם מ„פראט את ויטני", את האלקטרוניקה גראטיס מ„אלרון", את הדלק ללא תשלום מחומייני (או מהנשיא דה־לימאדרידו), את המוזה בלי־כסף מהרבנות ואת העובדים במחיר אבותינו שבנו את הפירמידות, יתכן ש„ללביא" יהיה אפילו מחיר שלילי, אלא שזה לא מתקבל על הדעת יותר משמתקבל על הדעת שהעובדים יוותרו על קצת ממשכורתם כיום. פיטורי יעול יהיו אבסורד. אחת הטענות הרציניות של מצדדי ה„לביא" היא, שגניזתו תביא לפיטורי אלפים ושרבים מהמפוטרים עלולים לרדת מהארץ. עתה מבקשים להביא את הפרוייקט באמצעות המחלה שמבקשים למנוע על־ידי המשכו. יתכן שמספר המפוטרים־יורדים יהיה קטן יותר בעת הפעלת ה„לביא" מאשר בגניזתו, אך מה יהיה על עובדי מפעלים בטחוניים אחרים? הרי אלה עשויים להינצל מפיטורים בזכות העבודות שיוזרמו במחיר קירקוע המטוס.

תמוהה עוד יותר מדברי רה"מ היא הודעת שר הבטחון לשעבר, שה„לביא" לא עלה למדינת ישראל אפילו אגורה אחת, כי פיתוחו ממומן מהמרת 250 מיליון דולר מכספי הסיוע האמריקאי. פרופסור משה ארנס אמר אפילו, שהרווחנו מההמרה מעבר להוצאות לפיתוח המטוס – גבינו ממערכת הבטחון מס עודף מוסף (אין גבול להמצאות של הגניוס היהודי) בסך 15 אחוז וכך נכנסו לקופת המדינה עוד 37.5 מיליון דולר טבין ותקילין. נדרשו לגויים שנתיים עד שתפסו, במוחם המאובן, את הקונץ ותבעו את ביטולו. אחרי כמה התחכמויות נעניתו להם, כטוכנו.

רבע מיליארד הדולר הוא חלק מהסיוע הצבאי בן 1.8 מיליארד הדולר: כשהירשו האמריקאים הנדיבים שחלק ממנו נוציא בארץ, הופחת הסכום מ־1.8 מיליארד, שהיו „שלנו" בלאו־הכי. התוצאה: התקציב לקניית חמרי מלחמה בארה"ב הוקטן ב־250 מיליון דולר. אם הביטוח הלאומי יקנה למשפחה נצרכת מכשיר וידיאו ויוכה תמורתו, נאמר, 25 שקל מהקצבה החודשית של 180 שקל, אין זה אומר שהוידיאו יהיה מתנת חינם. המשפחה תיאלץ על מוצרים, סוכר וסיגריות, שכנתה קונה תמורת 25 השקלים שנכו בגין הוידיאו לא בחינם.

אולם לא חשבון העבר הוא הקובע. קובע העתיד. קובע הסכום שנצטרך להפריש מקופתנו בשנים הבאות כדי לבנות לנו „לביא". ארנס מאמין (או לפחות האמין בעבר) שהאמריקאים, אחרי שמימנו את הפיתוח, ישלמו גם את הייצור. כשאמר זאת בתקופת כהונתו כשר בטחון, אפשר היה להתווכח איתו, אך בינתיים נשמעו דברים מפורשים שמפריכים כל חלום על כך: בוושינגטון, וכן השגריר תומאס פיקרינג, הבהירו, כי ארה"ב אינה רואה ב„לביא" תרומה לבטחון ישראל ועל הגדלת הסיוע, „לביא" או לא „לביא", אין מה לדבר. פירוש הדבר שאף אם האמריקאים ירשו לממן את ייצור המטוס מכספי הסיוע, יהיה זה מתוך 1.8 המיליארד, ולא מעבר לסכום הזה שהם „חייבים" לנו. אפשר שארנס וחבריו יאמרו „נסתדר". סידור שכזה משמעו, שיהיה לנו אולי מטוס משלנו, אך פעולות ועבודות שהרמטכ"ל, מפקדו הכיועד של חיל־האוויר, מפקד המפח"ש ורבים מעוזריהם חושבים לחיוניות, יצטרכו לחכות. אם סדר קדימויות זה יחזק או יחליש את צה"ל, מוטב לשמוע מפי חברי המטכ"ל, לא מפי הפוליטיקאים, שתהביבם וחישובם הם הקלפי יותר מבטחון ישראל.

המטוס, החלופות, הצמיחה

מאת אריה ארד

בפרוייקט ה„לביא" יועסקו בשנה הבאה 6,700 עובדים יותר מאשר בחלופות־ללביא שמציע צה"ל החל ב־1991, ובמשך כל העשור הבא, 2,400 עובדים יותר. הפרוייקט יתרום לצמיחת המשק 1.7 מיליארד דולר יותר מתרומת „חלופות צה"ל", כלומר ב־23 אחוזים יותר מתרומתן של החלופות, ויתרונו היחסי גדול ב־64 אחוז מיתרונן היחסי.

עובדות אלה עולות ממחקרם של הכלכלנים ד"ר דני פרימן ופרופ' הובב טלפז שהתמחו בבדיקת פרוייקטים גדולים. המחקר מביא לראשונה למכנה־משותף את כל מערכות הנתונים השונות (קטע קודם במחקר, על השפעת היצוא בלבד על כדאיותו של פרוייקט ה„לביא", פורסם ב„דבר" לפני שבוע). הממצאים המובאים הפעם לקוחים מן ההשוואה המסכמת – מכל הבחינות הכלכליות הרלוונטיות – בין ה„לביא" ו„חלופות צה"ל". מסקנות המחקר הוגשו לשר־הכלכלה גד יעקבי במסגרת הבדיקות שערך לקראת גיבוש עמדתו, שיודיע עליה השבוע.

מבחינת היעילות יש ל„לביא" יתרון על־פני החלופות בשל שני גורמים עיקריים. הראשון – בגלל אילוצי עקומות לא יהיה יצוא של חלופות לפחות עד סוף העשור הבא, בעוד שיצוא נגזרות ה„לביא" יסתכם כבר בתקופה זו בארבעה מיליארד דולר, שתרומתם נטו לצמיחה תסתכם ב־771 מיליון דולר. השני, שה„לביא", שב־55 אחוז ממרכיביו מיוצרים בארה"ב (לעומת 30 אחוז מרכיבי יבוא בחלופות), ממצה היטב את היתרון היחסי של המשק האמריקאי והישראלי גם יחד. לתעשיה האמריקאית יש יתרון יחסי בייצור הפלאטפורמה, ולתעשיה הישראלית יש יתרון יחסי בתחום האלקטרוניקה המוסמת ובעיקר בשילובה בפלאטפורמה למערכת־לחימה אפקטיבית ביותר. לפיכך היו ענקי תעופה אמריקאיים, כמו „גרומן" ו„מקדונל־דאגלס", מעוניינים להשתתף בפרוייקט. מיצוי היתרון היחסי הזה משתקף בכך, שיעילות ה„לביא" ביצירת צמיחה כלכלית גדולה יותר מזו של החלופות, אף־כי מרכיב היבוא בו גדול מזה שבחלופות.

הפסקת פרוייקט ה„לביא" תביא לצמצום מיידי בתעסוקה – ב־7,000 איש פחות מאשר בחלופות; בשנה הבאה יצטמצם הפער בתעסוקה ל־6,700, בשנת 1989 ל־4,200,

ההתייעלות המוצעת כעת בתעשיה האווירית, אם תתקבל, תאפשר לממש את „חלופות צה"ל" בצד ה„לביא" ובכך להעלות את התרומה לצמיחה ב־700 מיליון דולר

ב־1990 ל־2,700 וב־1991 ל־2,400 בלבד. הפער ההתחלתי הגדול בתעסוקה נובע מהעלות הגבוהה של סגירת פרוייקט ה„לביא", שלא תאפשר להתחיל בפיתוח החלופות אלא לקראת המחצית השניה של השנה הבאה. הפער בהמשך נובע מכך, שאת החלופות לא יהיה אפשר לייצא עד סוף העשור הבא.

אם סגירת הפרוייקט תביא לקיצוץ מיידי בתעסוקה, החלופות יספקו מקומות עבודה רק בהדרגה, תוך כדי התפתחותן. גיבושה של תכנית מחקר ופיתוח נמשך שישה עד 18 חודשים ובזמן הזה התעסוקה היא מינימאלית. ביטוי כספי לתהליך הזה ייתן בעודף התקציב השקלי במערכת הבטחון, החל בשנה הבאה. אם יבוטל פרוייקט ה„לביא" יתהווה בשנה הבאה עודף שקלי של 92 מיליון דולר. העודף נובע מאי־יכולתן של החלופות לנצל את מלוא הסכום של 300 מיליון הדולרים המותרים להמרה לשקלים בתקופת גיבושן של תבניות המחקר־ופיתוח, הנגזרות מהן, בגלל איטיותו של תהליך זה. העודף יצטמצם ל־79 מיליון דולר בשנת 1989 ול־21 מיליון דולר ב־1990, בטרם ייעלם למעשה בשנת 1991. סכומים אלה משקפים את האבטלה שתיווצר בישראל בגלל ביטול פרוייקט ה„לביא".

יש להניח שהרמטכ"ל דן שומרון מקווה לנצל עודפים אלה למילוי החסר בתקציב השוטף של צה"ל, אולם אין בטחון שהדבר יותן לו. ראשית, ארה"ב עלולה לדרוש שכספי סיוע שלא ינוצלו ל„לביא" או לפרוייקטים חלופיים, יוחזרו לה או לפחות לא יומרו לשקלים. זו נראית דרישה סבירה על־פי כל אמת־מידה: כספים אלה, בתוקף הגדרתם, לא ניתנו למימון תקציבו השוטף של צה"ל. אם הממשל לא ידרוש אותם, עלול הקונגרס לעשות כן. שנית, גם אם יבחרו האמריקאים להעלים עין מהעניין, עלול המימסד הכלכלי בישראל לדרוש, שעודפי הסיוע יופקדו בבנק ישראל ללא תמורה בשקלים, במסגרת המאמץ לניהול מדיניות דפלאציונית. מנקודת־ראות כלכלית גרידא תהיה זו דרישה לגיטימית, במסגרת העדיפות הניתנת כיום לצמצום שיעורי האינפלציה.

כך או כך, צה"ל עלול למצוא עצמו קרח מכאן ומכאן בעקבות קירקוע ה„לביא". משום כך, אגב, אין גם רבותא בהבטחה להגדיל את סכומי הסיוע המותרים בהמרה לשקלים ב־100 מיליון דולר בשנה. אפילו לסכום השנתי הנוכחי, 300 מיליון דולר, לא יימצא שימוש מלא בחלופות בשלוש השנים הקרובות, אם יבוטל פרוייקט ה„לביא". מכאן גם סימן־השאלה המסויים לגבי הקדמת קליטתם של מטוסי „אף־16". אם לא יוגדל התקציב בשקלים לא יהיה אפשר לבצע הקדמה זו, מפני שלחיל־האוויר יחסר כסף לקליטת המטוסים ולתחזוקתם. ואם יוגדל התקציב, לשם מה יבוטל פרוייקט ה„לביא", על כל המכאובים הכרוכים בכך?

בסופו של חשבון, סך כל התוצר הלאומי הגולמי שיופק באמצעות ה„לביא" עד 1994 הוא 5.5 מיליארד דולר: התל"ג של החלופות יסתכם ב־3.8 מיליארד דולר בלבד – ב־1.7 מיליארד פחות. אם תתקבל תוכנית הקימוצים שהוגשה לראש־הממשלה ו־100 מיליון דולר יועברו מה„לביא" לחלופות, יגיע התל"ג הכולל עד 1994 ל־6.2 מיליארד דולר, תוספת של עוד 700 מיליון דולר וביחד 2.4 מיליארד דולר בהשוואה לחלופות. ההתייעלות המוצעת כעת בתעשיה האווירית תאפשר לממש את החלופות בצד ה„לביא" ובכך להעלות את התרומה לצמיחה ב־700 מיליון הדולר הנוספים.

המימסד הכלכלי טוען, כי לפרוייקט ה„לביא" אין יתרון יחסי וכי אין הוא תורם לצמיחת המשק. הממצאים הכמותיים של פרימן־טלפז מפריכים לכאורה טענה זו. בשבועיים האחרונים, מאז החלו ממצאי השניים להגיע למקבלי ההחלטות, רואים בהם תומכי ה„לביא" אישור לעמדתם. מתנגדי הפרוייקט עוד מחפשים נקודות־תורפה, שבהן יוכלו לקעקע את המחקר.

בזווית חדה / חגי אשד

במלחמה כמו במלחמה

זוהי מלחמת הגנה ממש של תושבי ירושלים, ההילונים החופשיים – עדיין! – מפני שלטון כפיה ודיכוי של מיעוט חרדי, אלים ודורסני ומתפשט, שהרוב הלא־חרדי, על גווניו השונים, נכנע לו. זה לא רק עניין של סרטי קולנוע בליל שבת, ואף לא רק של איצטדיון לכדורגל. טדי קולק, עם כל הכבוד לו, אינו תופס שיש נתק בינו לבין תושבי ירושלים החופשיים והחילוניים. לא רק נגד החרדים צריכים צעירי ר"צ ומפ"ם להפגין. גם – ואולי בעיקר – נגד טדי קולק, שנכנע לחרדים, ונגד מפקד משטרת ירושלים תנ"צ יהודאי. מדוע הוא הרשה לחרדים להפגין במקום לא להם, באיזור חילוני מובהק? מחר ירשה להם להפגין את כוחם ולהטריד את הציבור בכל ירושלים, כאילו כולה שלהם. בפקודתו הגנה המשטרה על הפגנת החרדים בשבת והרחיקה ממקום ההפגנה ברחוב יפו, לפי פקודת החרדים, עתונאים וצלמים וצעירות בלבוש לא צנוע. כדי שלא „ירגיזו" את החרדים.

לא רק נגד החרדים צריך להפגין אלא נגד טדי קולק ותנ"צ יהודאי וליא ואן ליר מהסינמטק, שכבר הפסיקה את הקרנת הסרטים בליל שבת האחרון, לפי רצון החרדים ועושי דברם בעיריה ובמשטרה. נגדם צריך להפגין, משום שהם נותנים יד להפיכת ירושלים למאה שערים רבתי. למה לדבר על מה שיכול לקרות בעתיד? יש דוגמה מן ההווה – הרובע היהודי בעיר העתיקה, שנבנה לתפארה למען העם היהודי כולו ונהפך לסניף מוזהב של מאה שערים ולמרכז של קנאות חשוכה. את שרידיה של כנסיה עתיקה שנחשפה ברובע היה צריך לכסות ולהסתיר מעינם של חרדי הרובע, שהשחיתו וטינפו את השילוט שהוצב שם. וזה רק ביטוי סמלי למה שנהפכה „קריה נאמנה", תחת שלטון החרדים ואלה הנכנעים להם משום „דרכי שלום", כביכול. זה לא שלום. זו כניעה מבישה שנגדה צריך להתקומם.

לא רק נגד החרדים צריך להפגין, אלא נגד ראש עיריית ירושלים טדי קולק שנכנע לחרדים, נגד מפקד המשטרה תנ"צ יהודאי שהתיר להם להפגין במקום לא להם, נגד ליא ואן ליר שהפסיקה הקרנת סרטים בסינמטק

מה שהתחיל כסובלנות של הרוב כלפי המיעוט, נהפך לכניעה של הרוב למיעוט. בשנות החמישים והששים הפגינו החרדים נגד נסיעה בשבת ברחוב מאה שערים אל שער מנדלבוים, בכיכר השבת. עכשיו הם רוצים להכתיב לכולנו, בכל ירושלים, מה לעשות ומה לא לעשות, לפי מושגיהם המעוותים מעוררי הסלידה. סליחה על הביטוי. מה לנו ולהם? עד כדי כך התהפכו היוצרות מאז ועד היום. עד כדי כך שהרוב החילוני החופשי בירושלים הולך ומתברסס ופוחת למיעוט – אם לא כבר עכשיו, הרי בעתיד הקרוב. גם למיעוט יש זכויות, וכנראה שאין לו מנוס מלצאת למלחמה כדי להגן עליהן. זו מלחמת מצווה וצעירי ר"צ ומפ"ם הם ראש החץ במלחמה הזאת. הם קו ההגנה על זכויות הרוב הנהפך למיעוט בירושלים.

זו מלחמת הגנה ממש מפני מיעוט הולך וגובר, הולך ומתחזק, הולך ומתפשט הולך ומשתלט על עוד שכונה ועוד קבוצה של בתים ורחובות במרכז ירושלים. רחביה כבר נפלה בידיהם ועכשיו הם חודרים גם לטלביה. הם משלמים מחיר כפול בעד כל דירה מתפנה ואחרי הדירה האחת נופלות רבות אחרות סביבותיה. יותר ויותר רחובות נסגרים לתנועה בשבתות. והעיר כולה נראית כמין „שטייטל", שיהודי חופשי וחילוני מרגיש עצמו זר בתוכו. אתה בא לירושלים מתל־אביב בשבת וחש שיצאת לגלות.

טדי קולק שכח כנראה את הימים שהוא היה צעיר. הוא ממליץ לנו, ובצדק, על המוזיאון ועל מזג־אוויר קריר בלילות הקיץ של ירושלים. האם הוא לא מבין שאלה אינם תחליף לבית־קולנוע, לבית־קפה ולאולמות ריקוד, שהצעירים רוצים לבלות בהם בלילות שבת? מה שהוא מציע מתאים לבני גילו. לא לצעירים. לא לנוער. לא לזוגות צעירים. לא להורים של בני נוער, תלמידי שביעיות ושמיניות, שממתינות להם שנות דאגה בלכת ילדיהם לצבא וכבר הם צריכים להיות מודאגים עתה מנסיעות בניהם ובנותיהם לתל־אביב בלילות שבת. מה אשמתם של בני נוער שנולדו בירושלים ומה אשמת הוריהם? מדוע נגזר עליהם עונש ירושלמי מיוחד? מדוע לא מגיע לתושבי ירושלים, הרוצים בכך, להיות חלק בלתי נפרד ממדינת ישראל? האם רק משום שהחרדים של ירושלים רוצים לראות באובדן המדינה הציונית, בגידושם (כמעט שאמרנו „טראנספר מרצון") של תושביה החילוניים ובהפיכת „ירושלים המאוחדת" (איזו בדיחה מרה!) לשכונת מאה שערים כפול מאה?!

לא רק טדי קולק אשם במה שקרה לעיר הזאת. זה התחיל בטעות של החלטת הממשלה – שטדי התנגד לה בתוקף – על הקמת ערי־הלוויין סביב ירושלים. אל הערים הללו עברו לגור רוב הזוגות הצעירים החילוניים שגרו במרכז העיר. כך נתפנו שכונות המרכז להתפשטותם המשתלטת והכפייתית של החרדים. בכיה לדורות. כך נפלה ירושלים לאחר שסוחררה.

(המשך בעמ' 8)

ועידה בין־ליבראלית

מאת עליזה ולך

אילולא שכחו בושה מהי, צריכים היו להסתדר בשורה עורפית כדי ללחוץ את יד חברתם ח"כ שרה דורון על צעדה האמיץ בהצבעתה נגד נסיונות התחיקה הדתית, שלבם לא מלאם לעשותו. אלא שבעיניהם הצבעתה היתה בגידה וכבר הם מחכבים ידיהם בסיפוק על העונש הצפוי לה

בלי מטריה, בלי פרוזדור, ליווי, פורום, או השד יודע מה, זה לא יילך. הליבראלים לא יצליחו להגיע למשא־ומתן ישיר בינם לבין עצמם בלי ועידה. שיחות פנים־אל־פנים מתפוצצות אצלם ברגע שפת יושב מול מודעי או שמודעי יושב מול שריר, ואפילו משה נסים כבר לא מצליח לגשר על הפערים. השקט ש„נשמע" מעברם באחרונה לא סימן שלום־בית אלא את היפוכו, „ברוגז" מוחלט, ונסיון לחדש את ההידברות עלה על שרטון מיד בתחילתו. אין לליבראלים ברירה אלא ללכת לוועידה.

רשמי הוועידה האחרונה שקיימה המפלגה הליבראלית לפני יותר משבע שנים והשלכותיה עדיין טריים בזכרונם של חבריה ואין פלא שלא כיבדו את תקנון המפלגה, הקובע שוועידה נבחרת תתכנס אחת לשלוש שנים. מאז 1980 עברו פעמיים שלוש שנים, וגם אם נשמעו בקרבה קולות שתבעו כינוסה של ועידה חדשה, הסתדרה המפלגה הליבראלית בלעדיה לא רע. לא רע בנקודת־מבטה של צמרתה, שהעבירה את עצמה מכנסת לכנסת בזכות חזקות ומאניפולציות.

כשיצא מהלך ליכוד הליכוד אל הדרך, על אף ה„כעניה"הצר שהניעו בה פעם הליבראלים עצמם ופעם בעלת־הברית „חירות", היה נדמה לראשי המפלגה הליבראלית שהצליחו להיפטר לעולמי־עד מההכרח לכנס ועידה. המיזוג עם „חירות" נראה להם, או לפחות לחלקם, ממשי וקרוב, הם קיוו להעביר את כאב־הראש שלהם ל„חירות". כיוון של„חירות" עצמה היו צרות לא קטנות עד למושב השני של ועידתה, קיוו הליבראלים, שהיא לא תרגיש שהביאה על עצמה צרה נוספת, ולכל היותר תתמודד עם כל הצרות יחד.

התקלה הראשונה, שהליבראלים לא הביאו אותה בחשבון, היתה הסכמתם של צירי ועידת „חירות" לחברי המרכז החדש. פירושו של האקט הסמאנטי, כביכול, היה הגדלת המרכז של „חירות" מכ־1000 חברים ל־2,100, והמונה עדיין עובד. בימים אלה ממש יושבת על מדוכת הגדלת מרכז „חירות" ועדת צירופים, שתפקידה להוסיף כמה עשרות מקופחים שנותרו מחוץ למרכז. כשתושלם מלאכתה ימנה מרכז „חירות" כ־2,200 חברים.

גודלו של מרכז „חירות" מעניין את הליבראלים משני היבטים. ראשית, על־פי הסכם האיחוד בין שתי המפלגות, על הליבראלים להביא למרכז המאוחד יותר מ־1,000 חברים משלהם, שכן שיעורם במרכז המאוחד צריך להיות כשליש. שנית, מרכז המפלגה הוא שבוחר את חבריה ברשימה לכנסת, וככל שהוא גדול יותר השליטה של המועמדים על אופן ההצבעה של החברים רופפת יותר. ואם לא די לליבראלים, המשגרים את עצמם לכנסת, בהגדלת המרכז שלהם פי חמישה בערך, הרי על־פי הסכם האיחוד מוטל עליהם להיבחר במרכז המאוחד הזה, כאמור, ימנה כ־3,300 חברים.

למולם קובע הסכם האיחוד בין שתי המפלגות, שבבחירות לכנסת הבאה ישוריינו לליבראלים 12 מקומות ריאליים ברשימה. אלא שההסכם אינו קובע לאילו ליבראלים ישוריינו מקומות, והתחרות בתנאים החדשים שהתהוו עשויה להיות אכזרית. במצב עניינים זה לא ייפלא שכמה ליבראלים מפוקחים נתקפו בחששות לגבי עתידם הפארלמנטרי. איש מהם לא יודה בקול רם שיש לו מחשבה שניה על עצם האיחוד עם „חירות", ושאחרי מחשבה „מעמיקה" הגיע למסקנה שליכוד הליכוד אינו רעיון כל־כך מוצלח. הודאה כזאת תאותת לעמיתיו וליריביו חוסר בטחון עצמי. לכן כל מי שרואה עצמו מועמד לכנסת הבאה במכסת השריון של הליבראלים עושה את חשבון הסיכויים של הזולת.

אילו היו הליבראלים, כל הליבראלים, מצליחים להידבר זה עם זה, היו מחליטים יחד על טאקטיקה של משיכת זמן. כיוון שאין ביניהם הידברות, הם ישיגו את הסחבת באמצעים אחרים. לראשי המחנות במפלגה הליבראלית יש אינטרס משותף אחד והוא, שהם עצמם יכהנו בכנסת הבאה. איש מהם לא יזיל דמעה אם מישהו מנאמניהם יידחק מהרשימה, שלא לדבר על השמחה לאיד שתציף אותם אם מישהו מנאמני יריביהם יישאר מחוץ לרשימה. הדוגמה הבולטת ל„חברות" במפלגה הליבראלית, מן ההיבט של „כולם בעד אחד", היא שרה דורון.

אילולא שכחו הליבראלים בושה מהי, היתה הצבעתה של ח"כ שרה דורון נגד חוק „מיהו יהודי" ונגד „חוק ההמרה" צריכה להציף אותם לפחות סומק של בושה והיה עליהם להסתדר בשורה עורפית כדי ללחוץ את ידה על צעדה האמיץ, שלבם לא מלאם לחקותו. אלא שהליבראלים ראו בהצבעתה של חברתם בגידה (בכניעתם שלהם לסחטנות הדתית) וכבר הם מחכבים ידיהם בסיפוק על העונש הצפוי לה, כך הם מקווים – כן, מקווים בסתר־לבם – באי־הכללתה ברשימת המועמדים לכנסת הבאה.

עניין גודלו של המרכז המאוחד, כאמור, הוא הסיוט של הליבראלים וזה חודשים מספר הם מתקוטטים זה עם זה על המפתח לבחירת החברים לטראנספר הליבראלי ל„חירות". המוסד הרחב ביותר של המפלגה הליבראלית הוא המועצה הארצית, והיא מנתה, כשנבחרה אחרי הוועידה האחרונה, 424 חברים. מאז שנבחרה המועצה הסתלקו חלק מחבריה מן העולם ואחרים פרשו מהמפלגה, וכיום לא מונה המועצה אפילו 400 איש. אין לליבראלים איפוא די חברים ממוסדים לצרפם למרכז המאוחד, הם אינם מצליחים לקבוע בהסכמה את הרכב התוספת של יותר מ־600 איש, כיוון שראשי המחנות מבקשים לשמר גם במרכז המאוחד עם „חירות" את יחסי־הכוחות שלהם ממוסדות מפלגתם הקומפאקטיים.

כל עוד לא אישרה ועידת „חירות" את הסכם האיחוד עם המפלגה הליבראלית, לא הסתירו הליבראלים את מורת־רוחם על העיכוב במהלך ליכוד הליכוד, בעיקר בגלל עייפות ממאבקים פנימיים. משאושר ההסכם ב„חירות" התברר, שהעיכוב האמיתי הוא מצד המפלגה הליבראלית, המתרוצצת בין בתי־משפט ברחבי הארץ ובכל פסק־דין צוברת גולים עצמיים. כרגע משותקת המפלגה לחלוטין, הן בגלל פסיקה של בית־משפט, המונעת את כינוס מוסדותיה, והן מאימת האיחוד הממשמש ובא.

(המשך בעמ' 8)

مكان الأصل

صكذا عن الأصل

מכתבים למערכת דבר

לא ניתנו הבטחות

ישראל שיוו, במכתב למערכת „דבר", (4.8.87), חוזר על מיתוס שקנה לו שביתה, כאילו ויתרה ישראל על סיני לפני ביקור סאדאת, וויתור זה הכשיר את הדרך לבואו לירושלים. הכותב מסתמך על פרסום מאת תוהאמי, הנציג המצרי שנפגש עם משה דיין ז"ל במרוקו ב־1977, ועל דברים של אברהם תמיר, מנהל משרד החוץ, ב„ידיעות אחרונות". על דברי טמיר הערתי באותו עיתון מ־31.7.87.

בעוזרו של משה דיין באותה תקופה, הגם שלא השתתפתי בפגישה האחת עם תוהאמי שנערכה לפני ביקור סאדאת, קראתי בשעתו את רישום תוכנה שנעשה על־ידי יכראלי שנתלווה, וכל הזכור לי מדברי דיין שם הוא בעיקר נכונות לשמוע ולהעביר הביתה את משאלות המצרים, אך לא הבטחות.

כשלעצמי סבורני (כך הוספתי), כי החלטת סאדאת לבוא ירושלימה לא נבעה ביסודה מאותו מפגש עם תוהאמי. הביקור כולו בא כהפתעה, ודיין עצמו, ככל הזכור לי, פיקפק עד כיומים לפני הביקור אם אכן יתקיים.

לדעתי, נובע חלק מאי־הבהירות שנוצר בנושא מעירוב תחומים בין התקופה שקדמה לביקור סאדאת בנובמבר, שעניין הבטחת סיני בה מראש הוא מיתוס מופרך, לבין התחלות המו"מ מאז הביקור, שבעקבותיו השתנתה התמונה הפוליטית והפסיכולוגית. כעולה מן השטר ההיסטורי, סאדאת לא בא על יסוד הבטחות, ואדרבה, ככל הידוע לי נאמר לו שלא יקבלו. משבא ומשהחל המו"מ לא היה הדגש בתביעה הישראלית בשאלת הריבונות, אלא בעניינים אחרים, דהיינו, גורל היישובים ושדות־התעופה.

באשר לתוהאמי, לא קראתי את מאמרו ב„אוקטובר" אך למיטב ידיעתי לא היו שלוש פגישות לתוהאמי עם דיין כטענה המצוטטת, אלא שתיים, האחת בספטמבר 1977, לפני ביקור סאדאת, ובה לא היתה הבטחה, והאחרת בדצמבר, לאחר הביקור. בזו האחרונה השתתפתי והציטוט המיוחס לתוהאמי רחוק מלהיות מדוייק.

אליקים רובינשטיין
מזכיר הממשלה

מי שמך?

בוקר הסכיני אחד קם לו אדם ומחליט – אם פלוני ואלמוני יכול להיות חבר כנסת מטעם מפלגה מסריכת – לכה לא אנוכי? יתכן ואין ד"ר אבא גפן נופל מחברי כנסת מסויימים בחוצפה, ואולי אפילו עולה עליהם בכושר חוכתו לרצות להיות חבר כנסת כמוהם ואולי אפילו יצליח להשתחל לרשימה מטעם אותה מפלגה מסריכת. אולם כאשר ד"ר אבא גפן מחליט להדביק לעצמו במרוצתו לכנסת גם תואר ללא הצדקה ורשות – אין לעבור על כך בשתיקה.

במכתב שהנ"ל פירסם ב„דבר" (29.7.87) הוא הוסיף לשמו את התואר ראש רשימת הגימלאים לכנסת הי"ב. צריך שיהיה ברור, הגימלאים לא קיימו כל דיון ולא קיבלו כל החלטה להופיע ברשימה נפרדת לכנסת הי"ב וכמובן שלא בחרו בד"ר אבא גפן להיות לה ראש או זנב. הגימלאים בישראל אינם שדה הפקר אשר כל הרפתקן יחרוש על גבם.

הגימלאים משוכנעים שכדי להגן על זכויותיהם אפשר וצריך שיהיה כוח בכנסת אשר יתמוך בהם וכי הליכה ברשימה נפרדת לכנסת עלולה לכל היותר להביא לידי כך, שמספר ידוע של מרי נפש אולי יתנו קולם לרשימה ספרטיסטית וקיקיונית זו והדבר רק עלול להזיק לתנועת העבודה הישראלית ואולי לעזור למפלגה אשר שריה הם המתנכלים לגימלאים והיוזמים חדשים לבקרים גזירות נגדם.

יתכן, שד"ר אבא גפן אכן משמש כלי שרת בידי מפלגה זו – ייאמר הדבר ברורות. שהרי האמור במכתבו הנ"ל ב„דבר" מוכיח, שד"ר גפן אינו מודע לעובדות או אינו רוצה לדעת. לבוא ולהאשים את ההסתדרות ואת המזכ"ל שלה ש„ההסתדרות דואגת למוסדותיה, מפעליה, בכירה, חלק משכיריה (שומו שמים – איזה פשע) אבל מפקירה את גימלאיה" – זו התעלמות מהמציאות וסילוף האמת.

לנצל את המרירות של הגימלאים – אשר צריכה להיות מופנית נגד שרי האוצר המתנכלים לנו – ולהפנות את הזעם כלפי ההסתדרות הנאבקת נגדם – זו דמגוגיה אשר אולי הולמת פוליטיקאים מסויימים המוכרים כאויבי ההסתדרות והגימלאים כאחד. יש להצטער שד"ר אבא גפן כבר סיגל לעצמו סגנון זה כאחד מהם.

אפרים ליפשיץ
תל־אביב

קצין החינוך מילא חובתו

הסתייגותה של טלי זלינגר („דבר", 3.8.87) מהכרזתו של תת־אלוף דגן בעניין השתמטות החרדים מגיוס בצה"ל, היא מעשה שטות. דבריו היו הבעת אמת אנושית והבעת אמת מוסרית אלכנטורית – וזאת אתם באים לאסור על קצין חינוך ראשי של צה"ל?

על צה"ל לחנך, בין השאר, למסירות נפש של טובי בנינו. האם אסור לו לדרוש שיוויון בקורבן? וכי נרצה בכך שמפקדי צה"ל וכבניו יהיו רובוטים אילמים ויצייתו לכל עולה מוסרית? בהבעת דעה בעניין זה אין שום פוליטיקה ושום התערבות פוליטית.

בפרסום המאמר יש משום הצטרפות למחנה המכסים על דברי עולה.

יצחק בדאהרון
גבעת חיים

הערת המערכת:

„דבר" אינו מונע הבעת דעה מעל דפיו, אך דעת המערכת באה לביטוי רק במאמרים ראשיים.

היש דואג לוותיקים?

בשבת 25.7.87 בשעה 17.00 שודר ב„קול ישראל" ברשת ב' במדור „תגה" שידור מיוחד על הד"ר נח שפירא ז"ל שהיה פועל ומשורר והגיע ארצה בשנת 1890, וזה כתוצאה של מחקר שנעשה בנוגע אליו והתקופה שבה פעל.

ברצוני להוסיף פרט חשוב, לדעתי, על פגישתו של ברל כצנלסון עם נח שפירא בת"א הקטנה בסוף שנות ה־20, כאשר פרנסתו של שפירא היתה בשנותיו האחרונות מדוכן למכירת לחם הודות לדאגתו של ראש עיריית ת"א דאז – מאיר דיזנגוף.

הייתי עד לתגובתו והתרגשותו של ברל המעשה היה כך:

בסוף שנות העשרים נזדמנתי למערכת „דבר" באחד הערבים היו נוכחים במערכת הח"ח שז"ר, דן פינס, משה שרת, משה ביילינסון, מיכאל אסף ודויד זכאי. פתאום נכנס ברל חיוור, כועס ונרגש ואמר: „אתם יודעים מי מוכר להם בדוכן בת"א? נח שפירא – ראשון הראשונים של הפועלים בעליה הראשונה".

והוסיף ברל (אני מקווה שזכרוני לא מטעה אותי) „אתם יודעים שגם לנו אנשי העליה השניה והשלישית יכול לקרות, שנוכרח להתפרנס מדוכן מכירות בחוצות ת"א – איך ייתכן כדבר הזה בתנועה?"

אני מוסיף, שגם בימינו אלה ייתכן שיש גימלאים אשר תרמו רבות מכוחם להקמת המדינה ובניינה ומצבם הכלכלי והבריאותי במצוקה גדולה. היש להם דואג בהסתדרות ובמדינה?

ברל רפפורט
יגור

אל ישא בג"ץ שם הצדק לשווא!

רבים וטובים תמהו גם נחרדו לפסקדינו של הבג"ץ בעתירתו של ח"כ הרב כהנא נגד רשות השידור, שהורה לה לשדר דעותיו לא רק במסגרת הרשות, אלא גם במסגרת שידורים אחרים („דבר", כ' באב תשמ"ז).

בפסקדינו בניסוחו של השופט אהרן ברק, מסתייג אמנם בג"ץ מהשקפותיו של כהנא שהן „טריפה", וכי בהלכתנו אין משום מתן הכשר לדעותיו של כהנא, אלא לקבוע על זכותו להשמיען.

ונשאלת השאלה, האין בפסקדין זה שהוא מעין שעטנז, או כלאיים, עירבוב דברים שאינם הולמים האחד את השני, „טריפה" מזה, ומאידך „מתן חופש הביטוי, שמירה על הדמוקרטיה, וחופש לבטא דעות מסוכנות ומרגיזות שהציבור סולד מהן".

מַרְגָלָא בפי כל שוחרי חוק ומשפט, כי הצדק לא עוד שהוא צריך להישמע אלא גם להיראות, להיות גם ברור וטהור כתכלת השמים. האין בפסקדין זה של שופטי בג"ץ המלומדים משום „מעיקרא דדינא פירכא"? (קידושין ד).

ב"צ אופז
הרצליה

שירות דוב לדמוקרטיה

אומרים, ששופטים לא צריכים להיות יותר מדי מעורבים בקהל כדי לא להיות מושפעים מהלכי־רוח הרווחים בין הבריות, במיוחד כאשר עליהם לדון בעתירות שהוגשו לפניהם בתקופות אלה. לדעתי, צריך להיות ההיפך, כי אם שופט יהיה מבודד, ולא יקלוט את רחשי המציאות הפוליטית והחברתית כל פסקדיין יהיה עקר, ולא ישרת את המטרה הבאה לבלום התפתחויות פוליטיות בעתיד יפגעו בציפור־הנפש של הדמוקרטיה.

דומני, שלו צוות השופטים שהתכנס בבג"ץ כדי לדון בעתירתו של ח"כ מאיר כהנא היה יותר ער למתרחש בעולמנו הפוליטי, ומקשיב לקולות שצימררו לבכות רבים בישראל – היה אולי מגביל את חופש הביטוי והתימרון של הגזען מאיר כהנא באותה העתירה. השופטים שהוציאו פסקדיין זה כתקדים עשו שירות דוב לדמוקרטיה הישראלית.

חיים חצורי
איילת השחר

מגילת זכויות החולה: המקור

ההסתדרות הרפואית, שהכריזה במסיבת עיתונאים השבוע על מגילת זכויות החולה, התעלמה מדברי חכמינו, שכל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם. שאם לא כן, היתה טורחת לציין, שהרעיון והיוזמה למגילת זכויות החולה הם של החתום מטה, כאשר שימש כיועץ של ההסתדרות הרפואית. אני הגדרתי את מטרות הצעד הזה, נתתי למיסמך את שמו וכתבתי את נוסחו הראשון, שככל שניתן לשפוט מפירסומי העיתונות, לא נשתנה הרבה מאז.

אורי סלע
תל־אביב

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

כבוד מפוקפק

יומיים אחרי שנבחר לצוות המשא ומתן לאיחוד עם „חרות" מטעם המפלגה הליברלית, הודיע ח"כ אוריאל לין על התפטרותו מהצוות. ח"כ לין היה היחיד ששובץ בצוות הארבעה שנגד הליך בחירתו התקוממו חברי החטיבה הליברלית. הוא החליף את ח"כ פנחס גולדשטיין, נאמנו של יצחק מודעי. כיוון שהמהלך של חברי החטיבה הליברלית, בישיבתם ביום ה' האחרון, התפרש כאילו כוון כולו רק להדחת ח"כ גולדשטיין, החליט ח"כ לין לוותר על הכבוד המפוקפק שבהכללתו בצוות הארבעה. מה עוד שהצוות ישאר מובטל כל עוד לא יישבו הליברלים בינם לבין עצמם את הבעיות המעכבות את האיחוד עם „חרות".

עליזה ולך.

מתמהמה

בסוף השבוע האחרון עורך שגריר ישראל באו"ם בנימין (ביבי) נתניהו, „בלוף" תקשורתי לרגל צאת המהדורה העברית לספר שערך בנושא הטרור. חברי חוג „תגר", שארחו אותו במוצאי שבת במסעדת „אביבית" לארוחת פרידה לפני שובו לניו יורק לרדת פעילותו המתינו לו בסבלנות ובאהבה שעתיים שכן הם „מגדלים אותו" לעמדת מנהיגות בתנועת החרות. נתניהו אמור לסיים את כהונתו כשגריר ישראל באו"ם בסתיו 88, אם ישתלב במערכת הבחירות לכנסת הבאה יקצר את משך כהונתו בחודשים מספר. אם יוקדמו הבחירות ישוב לישראל בדצמבר השנה, ואם יתקיימו במועדן יגיע רק במאי 88. בתמונה: יו"ר חוג „תגר" אלי שמריה עם נתניהו.

יופיעו בהונגריה

התזמורת הקאמרית עומדת להופיע בחודש ספטמבר הקרוב בהונגריה. תהיה זו הופעה ראשונה של תזמורת ישראלית מאחורי מסך הברזל מאז ניתוק הקשרים בין ישראל להונגריה בשנת 1967. לצורך זה התבקשה הנהלת עירית תל־אביב לאשר הקצבה של 32,000 שקלים, מאחר ויש „חשיבות אמנותית ומדינית כאחד" להופעת התזמורת בהונגריה.

אגב, כמה חברי מועצת עירית תל־אביב ביקרו במהלך השנה האחרונה בהונגריה במסגרת המגעים שמנהלים אנשי העיריה לחידוש היחסים התרבותיים בין העיר תל־אביב לבודפשט.

נתן רועי

יציאה לדרך

במוצאי שבת חגגו שחקני הבימה את צאתה לדרך של ההצגה הראשונה „בית ספר לנשים" מאת מולייר. ביים אותה הבמאי האורח לסלו מרטין המנהל את אחד התיאטראות הגדולים שבהונגריה. זאת היתה גם מסיבת פרידה שכן הבמאי האורח עזב את הארץ מייד לאחר ההצגה הראשונה. במסיבה נכחו גם שחקני ההצגה ליאת קרן, שמואל וילוזני, ששון גבאי, שמוליק סגל, ישראל רובינצ'יק, אברהם רונאי, מיכאל כורש רודף בריין, ויעל אמיתי. בתמונה אחד מנור עם הבמאי האורח.

עד 120!

החודש מלאו 70 לעיתונאי הוותיק שמעון פינס. פינס עבד עיתונאי פעיל ב„דבר" במשך 42 שנה ושימש ככתב לענינים מוניציפליים, לבתי משפט, ולנושאי בריאות. היה מתנדב פעיל בחצי תריסר ארגונים ומוסדות. הוא יצא לפנסיה לפני מספר שנים אך הוא עדיין מתרוצץ בארגונים שונים לסייע ולעזור. גם העיר תל אביב הכירה בתרומתו והעניקה לו את התואר יקיר תל־אביב.

שוחזר חדרו של הרב קוק

חדר עבודתו של הרב א.י. הכהן קוק ברחוב הרב קוק בירושלים, שוחזר ונפתח בימים אלה לביקורים. בחדר נהג הרב ללמוד, לקבל אליו את הבאים לשיחות התייעצות ולכתוב את ספריו והגותו. החדר נשמר בצורתו המקורית כולל הספרים ופריטי לבושו של הרב. שר החינוך והתרבות יצחק רבין ביקר בחדר במסגרת סיור בבית הרב ששוחזר ושופץ בידי תלמידיו. במקום נפתחה תצוגה מתמדת על חייו, כתביו ומפעליו של הרב ומתקיימים חוגים, סמינריונים וימי עיון לתלמידים ולמבקרים על ראשית הציונות הדתית והגותו בנושא זה, בבין הארץ, המדינה שבדרך ועוד. בתמונה: שר החינוך מעיין בספריו של הרב קוק בחדרו המשוחזר. בחזית השולחן מצוי כובע ה„ספודיק" שהרב נהג לחבוש.

מזיק או לא מזיק?

לח"כ יצחק ארצי, נודע לאחרונה על עמדתו השלילית והנחרצת של מומחה השוודי פרופ' ביורן מנגרות, הטוען שמשקפי השמש, שאנו משתמשים בהם, לא רק שאינם מגינים על העין, אלא אף עלולים להזיק לה. פרופ' מנגרות הוא מנהל מחלקת עיניים במרכז הרפואי הנודע „קרולינסקה" בשטוקהולם, ולדעותיו יש משקל רב בחוגים המקצועיים, משום כך מבקש ח"כ ארצי לברר את נושא משקפי השמש בארץ, כל אדם שני משתמש בהם. בפנייתו לשרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו, אתמול, ביקש ח"כ ארצי לדעת מהו הפיקוח המקצועי על מוצר זה, נוכח העובדה ששוק משקפי השמש פורץ כיוחר, והאם פועל משרד הבריאות להזהרת הציבור בפני הסכנות הטמונות במשקפי שמש שלא תקינים, העלולים לסכן את הראייה.

דנקה הרניש

הקשר הרוסי של יעקב אגם

הועדה הרישמית של המשחקים האולימפיים של ממשלת קוריאה בחרה בסוף השבוע את יצירתו של האמן יעקב אגם, (בתמונה) שתשמש ככרזה הרישמית של המשחקים האולימפיים שיערכו בסיאול בשנה הבאה. אגם, וחמישה אמנים נוספים בכלל זה גם מבלגיה ומיפן נבחרו מקרב מאות להכנת הכרזות היצוגיות ואף הוזמנו לטקס הפתיחה הרישמי כאורחי הממשלה הקוריאנית. מעטים יודעים על ה„קשר הרוסי" של הכרזה, שהרעיון המקורי שלה נועד בעצם לעטר את הכפר האולימפי של... מוסקווה.

גשר־חי

אורי גורדין (בתמונה) ראש עליית הנוער העורך עתה מסע בקרב הקהילות היהודיות בברזיל, ארגנטינה, ונצואלה ואורוגוי, חתם בשבוע שעבר על הסכם תרבותי עם ממשלת ארגנטינה בו נאמר שממשלת ארגנטינה תכיר בלימודי בני נוער יהודיים ארגנטינאים בישראל במסגרת עליית הנוער. קבוצה ראשונה כזאת עומדת להגיע ארצה בימים הקרובים. בטקס פרידה מרשים שנערך להם בבואינוס־איירס קרא אורי גורדין לראות בחיזוק החינוך היהודי והציוני את המטרה המרכזית של פעילות הקהילה היהודית בשנים הקרובות, והוא שיצור גשר חי בין ישראל והדור הצעיר בגולה. הוגו אוסטרובר, ראש הקהילה היהודית בארגנטינה ציין בנאומו את הפעילות המבורכת של עליית הנוער והודיע על הקמת קרן לעידוד בני נוער יהודי ללמוד בישראל.

אסף, בן למשפחת עולים מאתיופיה וקרן, „צבריה" צעירה, נפגשו השבוע בקייטנת הקיץ של מלון הילטון בירושלים. אסף צורף יחד עם קבוצת ילדי עולים מאתיופיה לקייטנת המלון כמחווה של רצון טוב מטעם הנהלת הילטון. ג'רמי פרנקל, המנהל, שהיה שנים אחדות גם מנהל ההילטון באדיס־אבבה, אמר כי מלונו מבקש לסייע לקליטת העולים מאתיופיה. „קייטנת הקיץ נראתה לנו כדרך המתאימה לקרב בין ילדי העולים וילדים צברים. „יחסי התחברות שהתפתחו גילו לנו כי לא [illegible]" סיפר פרנקל. [illegible] הקייטנה.

המדור נערך ע"י אורה ארמוני.

בולים

מאת אריה לינדנבאום

מבחן השינויים

בהודעות פרנסי הבולאות הישראלית הרשמית, מנכ"ל רשות הדואר ומנהל השירות הבולאי, נשמע רצון לשינויים בכמה מן הנורמות שהיו מקובלות עד כה במשרדיהם. הוצע, למשל, לבטל את חותמת „יום הופעת הבול" שנהוגה בהרבה מדינות ואצלנו כמעט מימיו הראשון של הבול העברי. את ההצעה שמעתי מפיהם של המנכ"לים אבל אודה שלא הבנתי נימוקיהם. אם הנימוק העיקרי הוא הקלה על פקידי הדואר, הצריכים ביום הופעת הבול להחתים בשתי חותמות במקום באחת, כי אז הנימוק שלי, אפילו מן הסיבה שרוב הדואר מוחתם היום בדפוס מראש, ולא בשיטה ידנית.

לעומת נימוק זה אפשר להצביע על הרגלי האספנים שמבחינתם כל המרבה בחותמות, הרי זה משובח. החותמת מצביעה על תהליך דואר מסויים ולאספנים אכן חשובים התהליכים הדואריים השונים שעושים את הפריט הבולאי למעניין יותר. יתכן שאפשר להחליף את החותמת לבעלת צורה אחרת, אך לא להוציאה מן השימוש.

הצעה אחרת – למכור מעטפות „יום ראשון" ביותר מיום אחד, כלומר גם לאחר יום ההופעה, אולי שבוע ואפילו חודש, היא מרוחה מעט, אך אפשר לחיות איתה.

רעיון מעטפת „יום ראשון" כשמו כן הוא. המעטפה שהוחתמה ביום הופעת הבול, מוכיחה שאכן הוחתמה ביום הראשון להופעת הבולים ולא ב„סתם" יום מן הימים. לבולאים יש בכך משמעות ומי שלא דאג לרכוש מעטפה כנ"ל, כאילו נענש ונשאר בלי מעטפת „יום ראשון". עתה יוכל לשכוח או לדחות את רכישת המעטפה וכאשר ייזכר, יספיק לקנותה.

אינני מתנגד לניסיון זה, רק משום שאיני מאמין בהצלחתו, כלומר, מהר מאד יתברר שמספר המעטפות שתימכרנה במשך חודש לא יהיה גדול ממספר המעטפות שנמכרו בדרך כלל ביום ההופעה הראשון. יש דברים שלא ניתן להילחם בהם בשחיה נגד הזרם. אם שופטים בתערוכות פוסלים מעטפות מבוססות מן הסוג של „מעטפות היום הראשון", ברור שמספר המעוניינים במזכרות היפות הללו, פוחת יותר ויותר ולא תעזור הפצתן אפילו יימכרו באורח רצוף במשך זמן ממושך.

אני ואומר שאם יצליח השירות הבולאי למכור בימים אלה כמות גדולה של מעטפות כאלה, אולי לתיירים או לשאינם בולאים, כי אז יירד שוויין עוד יותר, שכן תוך זמן קצר יימצאו כאלה המעוניינים לממש השקעתם וברור שיורידו אף את ערכם הנומינלי של הפריטים השונים.

לעומת זאת הייתי מציע לשירות הבולאי להוסיף פריטים למכירה, אפילו מעטפות ללא ציור מודפס, למעוניינים במעטפות לא מסחריות, להחליף מספר פעמים בשנה את גלויות הדואר המופצות. במקרה זה עדיף להרבות בציורים, כי הגלויות מקובלות באספנות כ„גלויות ציוריות".

צריך להחליף את הבול בלי עריך בבולים עם עריכים, שכן האינפלציה, שבזמנה נולד הבול, אינה משמעותית עתה.

החותמות הציוריות שמציע השירות הבולאי רצויות, לכל בול צריך להתאים חותמת ציורית, אבל צריך להטביע אותה עם שם היישוב הנוגע בנושא הבול. הצעות כאלה ידועות בעולם ואפשר לאמצן גם אצלנו.

ארמון אפרים

750 שנה לברלין נתונו בצורות שונות לרבות בהנפקת מספר בולים

בשתי הגרמניות ובברלין. במזרח־גרמניה הופיע, בין השאר, בול מוקדש לארמון בשם אפרים, על שם וייטל אפרים, בנקאי ויצרן מטבעות מהמאה הי"8. לצערנו, הפריטים שהפיץ דואר מזרח־גרמניה לגבי האיש שעל שמו נקרא הארמון, קלושים למדי.

בלוך בארגנטינה

דואר ארגנטינה מפיץ עתה סדרת בולי דגים, בהם לפחות שניים על שם חוקרים היהודיים.

בסדרה 16 בולים, ביניהם בול עם דג בשם „אופליאס" שמגלהו הוא החוקר היהודי בלוך ומשום כך אוספים אותו חלק מאספני „יודאיקה".

בול אחר בסדרה מראה דג של מאיירס ואחר מראה דג של פפנהיים שאולי גם הם ממוצא יהודי.

שלוש חותמות מיוחדות

הנפקת הבולים של ה־10 בספטמבר – שלושה בולי מועדים לשמחה עם בתי כנסת בגולה, בול הרב עמיאל, ובול 75 שנה לקופת חולים הכללית. תלווה הפעם בהטבעת חותמות מיוחדות. לבולי המועדים הותאמה חותמת עם סמל

בית התפוצות וכתובת „בתי הכנסת בתפוצות". בול הרב עמיאל יוחתם בחותמת עם מבנה בדמות בית הכנסת הגדול בתל אביב, ובול קופ"ח יוחתם בעפולה בחותמת ציורית עם סמל „עין חרוד – עפולה". הטבעת חותמות ציוריות בהופעת בולים חדשים מהווה חידוש בבולאות הישראלית, שכן בעבר רק במקרים בודדים היו חותמות ציוריות במעטפות „יום ראשון". יש איפא לברך על הנוהג החדש.

הליבראלים

(המשך מעמ' 7)

המצב היחיד מפני גזירת האיחוד הוא כינוס ועידה נבחרת. כל מי שמצוי בהלכות ארגון מפלגתי יודע שההכנות לקראת ועידה הן עניין לחודשים רבים, אבל לליבראלים לא בוער כלום. הם יצליחו להתאחר סביב ההחלטה לכנס ועידה, ימשכו את ההכנות לה בכל שהסחבת תשרת אותם ויגיעו לבחירות לכנסת הבאה בלי איחוד עם „חירות". מתוקף הסכם גח"ל ההיסטורי יישמרו להם מקומות ברשימת הליכוד לכנסת, וגם אם ינגעו במכסתם שניים, שלושה, ארבעה מקומות מובטחים (כדי לאייש בהם את אבוחצירא, הורביץ ושובל), ינשקו את ידה הנדיבה של „חירות". כל הקצבה שיקבלו מ„חירות" גדולה יותר, יודעים הליבראלים, ממספר המאנדטים שהיה הבוחר מעניק להם אילו הלכו לבחירות ברשימה עצמאית.

לא מן הנמנע ש„חירות" היתה מסכימה להצעת הליבראלים, שעל אף האיחוד הפורמאלי ייבחרו נבחריהם במרכז שלהם כל עוד יש להם שריון, אלא שהליבראלים המסוכסכים זה עם זה לא יצליחו להגיע להסכמה כזאת. אלה מביניהם המשוכנעים שיצליחו להיבחר גם על־ידי „חירות" ניקים רק מחכים להזדמנות להיפטר מידידיהם מבית, שאותם אין הם מצליחים להתיר מתוך לרשימה לכנסת בכוחות עצמם. אבל כל עוד לא אוחדו המפלגה הליבראלית ו„חירות" למפלגה אחת ייבחרו נציגי הליבראלים במרכזם שלהם, ששולטים בו היטב ראשי המחנות, וכך יבטיחו הללו את ישיבתם בכנסת. לנפלטים מהרשימה יעזרו בצער מעושה ויכוונו אצבע מאשימה כלפי „חירות", שצימצמה את ההקצבה הנדיבה לליבראלים.

כמו במלחמה

(המשך מעמ' 7)

כך חולקה מחדש לאחר שאוחדה במלחמת ששת הימים. וכמעט שלא נותר עכשיו אלא להימלט ממנה – לפרברים החדשים, למבשרת ציון, או לתל־אביב. עיר מתה, עם כיכרות וגנים ומחיאון ומוזיאונים בקיץ. טדי קולק לא מבין שכל דברי השבח הללו שהוא משמיע לעיר שהוא עומד בראשה מתאימים לעידוד תיירות קיץ בירושלים. לא למגורים בה. לא לחיים בה. מי שרוצה ליהנות מהערבים הקרירים של ירושלים ומהמוזיאון שלה יכול לשכור דירה לחודש בימי הקיץ ולגור כל ימות השנה בכל מקום אחר. טדי קולק בנה עיר לתפארה, המתאימה להיות עיר תיירות פנים וחוץ. וגם זה בלי בילוי, כמקובל בבתי־המלון הגדולים בכל ערי התרבות בעולם. אסור לנגן בשבת. אסור לחמם דברי מאכל. אסור ואסור ואסור. מחנק מכל האיסורים הרבניים הללו.

טדי קולק מבטיח לנו להתרכז עכשיו בהקמת האיצטדיון לכדורגל במלחה. שכם אחד עם גיבורי „חירות" ואוהדי בית"ר ירושלים הידועים לתהילה. נחיה ונראה. ולוואי ולא יתבדה טדי קולק ויזכה לראות את בית"ר ירושלים משחקת כדורגל בשבת באיצטדיון החדש שלה. אבל אם הוא סומך על יצחק שמיר והרבי ריבלין ואהוד אולמרט ודן מרידור וכל אנשי „חירות", שהלכו תמיד בסך אחרי כל מי שעומד בראשם, יש לחשוש שהוא טועה. ראינו אותם בהצבעה בכנסת בעניין „מיהו יהודי", כאשר הם עצמם ידעו איזה אסון עלול לקרות אם החוק הזה יאושר. והם הצביעו בעדו. הם יוותרו גם על האיצטדיון, אם זה יהיה תלוי בהם ואם זה מה שיצחק שמיר יאמר להם לעשות ואם בג"ץ לא יכפה עליהם את הקמתו. ולוואי ונתבדה.

הגיע הזמן להכיר במציאות הבלתי־נעימה. בירושלים הנצורה והמחולקת מתחוללת מלחמת אחים סמויה, שמתחילה לפרוץ עכשיו אל פני השטח. ההפגנה בשבת פרצה בעקבות הכרזת המלחמה של הבד"ץ על ממשלת ישראל ועל עיריית ירושלים. קולק ויהודאי לא יצליחו לחפות על המציאות העירומה, גם אם ייכנעו לבד"ץ עוד ועוד. במלחמה כמו במלחמה. צריך להעביר אותה אל שטחו של האויב. אם ימשיכו החרדים להטיל מצור עלינו בשכונותינו, כדאי אולי להפגין נגדם בשכונותיהם ובקירבתן בתופים ובחצוצרות ובמשרוקיות. כדאי לחשוב על זה. אם לתושבי ירושלים החילוניים אין הנאת שבת לפי דרכם, שלא תהיה להרדים מנוחת שבת לפי דרכם. עד שיבינו שכלו כל הקצין וכי תושבי ירושלים ייצאו למלחמת הגנה על זכויותיהם ועל שחרור ירושלים משלטון הכפיה של החרדים האנטי־ציוניים וכל אלה שנכנעים להם בליכוד ובמפלגת העבודה גם יחד. צעירי ר"צ ומפ"ם מנהלים את מלחמת כולנו, את מלחמת ירושלים על עתידה ועתיד בניה ובנותיה, כדי שלא יגלו ממנה כמו מעיר נזירה.

נהג 1
עשה את הניגונים
למען אלה העושים
את המכוניות.
תן טרמפ
לחייל 1

לפני 60 שנה — דבר — לפני 40 שנה

לפני 60 שנה

בראנדים נתבע להגנת סאקו וואנצטי

העורך דין הצרפתי מוריס טורה, פרקליטו של שוארצבורד (הנאשם ברצח פטליורה), פנה טלגראפית לשופט לואיס בראנדיס ודרש ממנו, בתור יהודי, להשתדל למען סאקו וואנצטי. בניו יורק נערכה הפגנת המונים למען השניים. המשטרה פזרה את המפגינים ועצרה רבים.

פתיחת התאיי החדש

במעמד קהל מוזמנים נפתח הבנין החדש של התיאטרון הארץ־ישראלי (תא"י) – בהצגת „הדיבוק", שהיתה ההצגה הפומבית הראשונה של התא"י.

פואד אצל האפיפיור

לתורזן. המלך פואד וסרות פוה ביקור בואטיקן. המלך פואד והאפיפיור שוחחו כרבע שעה. המלך נתכבד מידי האפיפיור באות כבוד „דרבן הזהב". האפיפיור הגיש לו גם את תמונת עצמו במסגרת יקרה.

לפני 40 שנה

עורך „המשקיף" נעצר בשבת

ביתו של איזיק רמבה, עורך העתון „המשקיף", ברחוב קלישר 19, הוקף בשבת ב־5 בבוקר על ידי פלוגת שוטרים. שלושה בלשים נכנסו לדירתו והודיעו לו על מעצרו. א. רמבה מחה על מעצרו דווקא בשבת והודיע כי לא יחתום על תעודת החיפוש. הבלשים הודיעו לו שהוא מועבר למחנה לאטרון ב'.

משלחת הישוב דורשת את שחרור ראשי העיריות

משלחת מטעם הכינוס הישובי נתקבלה לראיון עם ממלא מקום המזכיר הראשי של הממשלה מר סקוארס. הרכב המשלחת: י. בן צבי, נשיא הועד הלאומי, א. פרלסון וש. ששוני מעירית תל אביב, ד"ר ח. קוגל וח. אריאב מחבר המועצות המקומיות. המשלחת הגישה את מחאת הישוב על מאסר ראשי הרשויות המקומיות ודרשה את שחרורם מיד.

קצור מלגרמות

● שלושה מיליון גרמנים ומעלה גורשו על יד צ'כוסלובאקיה מאזור הסודטים. נשארו עוד 170 אלף.

מנסור (מימין) ואתי: שתי חברות יוצאות לדרך

פרופ' אמנון כספי: למי ילך ראשון?

מורים סובלנות זה לזה

לא בסיסמאות ולא במהלכים פוליטיים גבוהים מקרבת התנועה ליהדות מתקדמת את הלבבות בין יהודים לערבים. שיטתה: מפגשים אישיים, עם מעורבות עמוקה, בין מחנכים יהודים לעמיתיהם הערבים, שבעקבותיהם, כך מקווים, יבואו בני הנוער משני הצדדים

כתבה וצילמה בלהה דבורי

התנועה ליהדות מתקדמת אינה שוקטת על שמריה ובעת האחרונה הרחיבה את מסגרת פעילויותיה. לראשונה בתולדותיה קיבלה התנועה ליהדות מתקדמת תקציב מהסוכנות היהודית למימון פעילויות חינוך ובתוכן פעולות לילדי שכבות המצוקה בישראל. בימים אלה מתארחים מאה וחמישים ילדים בני 13־14 במחנה נופש ולמידה אשר מקיימת התנועה בכפר גלים. ניכר כי עשרות הילדים, אשר נקבצו ובאו מכל רחבי הארץ, אינם בוחלים בלמידת ערכי היהדות גם בימים חמים אלה של חופשת הקיץ, מה גם שמשולבות כאן הרבה שעות "כיף".

בה בעת נערכים בכפר הנוער "הדסים" מפגשים מונחים, של מורים יהודים וערבים, אשר החליטו לנצל את חופשת הקיץ להעמקת ההיכרות ההדדית.

אנשי התנועה ליהדות מתקדמת, יוזמי המפגשים, מקפידים על איזון מדוייק בכמות המשתתפים: מספר המורים הערבים המשתתפים במפגש זהה למספר המורים היהודים. השוני היחיד הנראה לעין בין הקבוצות הוא בהרכב המיני של המשתתפים: רוב הבאים הערבים הם מורים־גברים בעוד שמצד המיגזר היהודי הופיעו בעיקר מורות. נראה כי עדיין לא חדרה למיגזר הערבי הנטיה [illegible] היהודית, לא לראות בהוראה יעוד.

עלי גוסי, מנהל בית־ספר ערבי ביפו, הינו בין משתתפי המפגש. את קבוצת הדיון שבה הוא משתתף מנחה יואב אפלבוים מחיפה, עובד סוציאלי ואיש חינוך ותיק.

עלי: "חשיבות מפגשים אלה היא בכך שאין בהם פורמליות. המפגש נעשה כאן על מישור אישי לחלוטין, ברובד העמוק ביותר של המלה. אנו מגיעים בשיחותינו לחשיפה אישית עמוקה מאוד. מתחילים בעניין של משחקים חברתיים, שיש בהם השלכה למציאות החברתית שלנו בארץ, ומגיעים לדיון בשאלות הבוערות ביותר. מזל שיש לנו מנחה, אחרת מפגשים אלה לא היו מסתיימים לעולם". בבית־הספר שמנהל עלי צוות המורים מורכב ממורים יהודים וערבים כאחד. במסדרונותיו תלויים שלטים: "לא ישא גוי אל גוי חרב", "אל תלבין פני חברך ברבים", "ואהבת לרעך כמוך" ועוד ועוד – בשתי השפות: ערבית ועברית.

עלי: "אני, כערבי, שואל עצמי מה עושה ערבי במפגש אשר מארגנת התנועה ליהדות מתקדמת. אני יכול לענות לעצמי, כי מאחר שמדובר כאן בנושא דו־קיום, לא אכפת לי שמו של נותן הכסף לטובת העניין. אני נשען על הכתף התומכת ויכול לומר כי יש לי הכבוד הערבי לעבוד במסגרת התנועה ליהדות מתקדמת, לטובת הנושא".

מתחת לעץ שצמרתו סוככת מפני החום הכבד, יושבים על כוס שוקו קר מורים ומורות, ערבים ויהודים, ומדברים על רגשות.

חאלד שחאס, מורה ותיק, *מספר על טיול שבו השתתף* כאשר היה תלמיד בבית־הספר התיכון בכפר יסיף. היה זה טיול לקיבוץ לוחמי הגיטאות. הסבירו שם לנוער הערבי את אשר עשה העמלק־הנאצי ליהודים, על תקופת השואה של העם היהודי.

חאלד: "למרות שזוועות השואה קשורות לעם היהודי, ילדים סביבי בכו אז, בטיול שלנו ללוחמי הגיטאות, וגם אני בכיתי".

ציפורה, מורה להיסטוריה מתיכון עירוני ה' בתל־אביב, מביטה בחאלד בעיון. בעוד דקות ספורות היא תספר על רגשותיה לנוכח הפקעת שטחי האדמה מאת הערבים.

יש גם רגעי "כסאח" כאן. כמו, למשל, של עבר־אל־פתאם, סטודנט למתמטיקה לתואר שני באוניברסיטת בר־אילן, שגר עד לא מכבר ברמת־עמידר ולאחרונה נאלץ למצוא לעצמו איזור מגורים אחר. עבד אומר כי הוא חש עצמו כאזרח במדינה כבושה. בשלב מסויים קשה לו להתמודד עם פרץ רגשותיו והוא עובר להשלכות ומסקנות, ומספר על אחרים. יואב, המנחה, קורא לו לסדר: "דבר על עצמך", הוא אומר לו

אתי, מורה לשפות מהרצליה, עלתה לארץ בשנות השבעים. מפגש זה הוא לה השני בו היא משתתפת במסגרת התנועה ליהדות מתקדמת. אתי: "חשובה לי ההיכרות הלא־פורמלית עם הערבים בישראל. מצאה חן בעיני העובדה, כי מאחורי הדברים לא עומד גוף פוליטי אלא תנועה, שהזיקה האנושית היא שמובילה אותה. ההיכרות שלי עם־הערבים העמיקה את ההתי הישראלית. עד למפגשים אלה לא פגשתי ערבים אלא בעת אישפוז בבית חולים... ההנחיה המקצועית מסייעת ליצירת הקשרים ולהעמקת המודעות. אפשר לומר, כי זו היא הפעם הראשונה שבה אני מתבטאת ברמה אישית, והחרדה שביצירת קשר בלתי־פורמלי עם הערבים מפנה מקומה לרגשות חמים יותר, וגם לאפשרות של יצירת ידידות אמת".

ואכן, ידידה בנמצא היא מנסור נאזק, מורה לחינוך חברתי מטייבה, הגורסת כי מפגשים אלו הינם בחזקת התחלת ההבנה בין בני שני העמים החיים תחת אותם השמים.

מנסור: "אני מקווה כי מפגשים אלה יימשכו עד אשר יהפכו למסורת שבעקבותיה תבוא ההבנה ותביא עמה את כל השאר, שכיום הוא בגדר חלום, אך נראה כי אינו כה רחוק".

הרבה חרדות טרום־מפגש יוצאות בשיחות. כאשר יסתיים המפגש, כעבור חמישה ימים, יהיו כולם ידידים בלב ובנפש. כי כאן, סביב השולחן הזה, הוצאו תסכולים מרים, רגשות קיפוח מימים ימימה, עוינות, סימני שאלה, התפכחות מאידיאלים. אבל היו כאן גם הרבה צחוקים, טפיחות על שכם, ארוחות ולינות משותפות, ליבון בעיות, הומור לבן ושחור, וזוהי תחילת דרך לקירוב לבבות, לניתוץ הסטריאוטיפ מבלי לעבור בנתיב הפוליטיקה. פשוט כך, באופן אישי־ממשי, בקנה מידה פרטי.

ואם אפשר לסיים במשפט שאמר פרופ' אמנון כספי, ממשתתפי המפגש: "להכיר ערבי באופן אישי זה דבר שאם לא עושים אותו בצורה מכוונת, הוא פשוט אינו קורה".

ואם שבוע לפני המפגש שיזמה התנועה ליהדות מתקדמת לא היה לפרופ' כספי אף בית ערבי אחד להכנס אליו עם אורח מחו"ל, כעת יש לו שפע כתובות של ידידים ערבים ברחבי הארץ והבעיה היא אל מי ללכת קודם!

בלי יומרות

יואב אפלבוים, עובד סוציאלי ומנחה תכניות חינוכיות: "פרויקט קירוב הלבבות, מפגשי מורים יהודים וערבים, נוסד על־ידי ברודריה בריש, יו"ר התנועה ליהדות מתקדמת ועל־ידי לפני שמונה שנים. המטרה העיקרית שהנחתה אותנו היתה – והינה – מפגשים של אדם מול אדם. קצת יומרני יהיה לומר, כי המטרה שלנו היא להביא את השלום, אולם בכלים העומדים לרשותנו, אנו מתחילים בתהליך המפגש הבין־אישי, ברמה העמוקה ביותר. קיימים מפגשים רבים של יהודים וערבים במקומות עבודה וכדומה, אך אלו הם מפגשים במישור הפורמלי. רצינו ליצור הזדמנות להיכרות אישית מתוך אמונה שהיכרות זו היא תחילתה של דרך. אני מאמין בתהליכים חברתיים ובעבודה של אנשים עם עצמם. עד כה עסקנו גם במפגשי נוער יהודי וערבי אך לאחרונה נתקלנו בקשיים באשר לגיוס בני נוער יהודים לפרוייקט זה על רקע התגובות בבתי־הספר לנושא. החלטנו לנקוט דרך שונה, לעבוד עם המחנכים, לעודד את המודעות שלהם לעניין, ודרכם להגיע גם אל בני הנוער. ואכן, כך התרחב המעגל, המחנכים שהוזמנו למפגש אחד דרשו מפגש נוסף, ועוד ועוד. בשנה הבאה יגיעו גם בני הנוער שמחנכיהם השתתפו במפגשים. מפגשים בין יהודים לערבים במישור האישי היו למסורת שמתגבשת והולכת בזכות התנועה ליהדות מתקדמת".

עור פראי באילת

מאת ורדה צימרמן

בילי היימן החלה לעסוק בעיצוב בגדים בהיותה בת 17, בחנות בשוק פורטובלו בלונדון. משחזרה לישראל הדרימה לאילת והמשיכה לעצב בגדי עור. זה כחצי שנה קיים באילת מפעל ישראלי־בריטי בשם "בילי אשטון". המייצר את דגמיה של בילי היימן ומשווקם באילת ובחו"ל. ממחצית חודש אוגוסט הם יצפינו לתל־אביב ויימכרו בחנות חדשה ברחוב גורדון.

דגמיה של בילי היימן הם מה שנהוג לכנות "פראיים". גיזרה א־סימטרית, הרבה מאוד גדילים ועבודת טלאים. בקולקציה החדשה יש שילובי עור, ג'ינס ותחרה וגם עור נוצץ בצבעי ורוד, כחול, שחור, לבן ואדמה. רובם מדגישים את חמוקי הגוף וחלקם עוצב בהשראה "כפרית". החידוש העיקרי הוא בשמלות הכלה שעיצבה בילי היימן בשילובים של עור ובד – מפתיע ומעניין, שונה מהמקובל.

בגדי כלה אחרים

מיגוון שמלות הכלולות שאנו רגילים לראות במסיבות חתונה אצלנו חוזר על עצמו במידה רבה. הוא כולל מטרים רבים של טול, סאטן ותחרה, שרוולים תפוחים, פרחי בד, קפלונים וביוצים. בדגמים שהגיעו לישראל מ"פרונטפסיה דה פארי" יש רבים המזכירים את השמלות המוכרות הללו, אך יש גם אחרים, בעיצובם של דאק היים ודאן פול גוטייה. את אלו של גוטייה אפשר להכיר מייד – אין ביניהם ובין אלו שתוארו למעלה הרבה מן המשותף. בינתיים הגיעו לארץ שני דגמים בלבד (בעלי הוצות שבקיון איילון קצת חוששים כנראה מן השוני הזה...). האחד הוא בגיזרת טרפז, עד לירכיים, וזוהי שמלת ג'רזי בצווארון גבוה ושרוול קצרצר וצמוד ליד ומתחתיה ועד לברך שמלת־בלון מטפטת־משי. הדגם השני – שמלת מתוך ארוכה וצמודה לגוף מסאטן אלסטי. גם בין השמלות שעיצב היים יש כמה מעניינות במיוחד ויותר מהן מעניינים, אולי, עיטורי הראש – מסרקות מפלי פרחים ועירים, מקלעות צמה מסאטן הורים המשולבים פנינים ומלמלה.

בסה"כ הגיעו לחנות החדשה כ־50 דגמים. בינתיים במחירי קניה הנעים בין 510 ל־3200 ש"ח לשמלה. אך את מרביתן אפשר גם לשכור.

ירוחם רושמת תקדים נוסף: אשה בתפקיד עובדת גינון

מאת אמיר רוזנבליט

לאחר שהפדגוגית לאה שקריאל רשמה בירוחם שני תקדימים: האשה הראשונה ביישוב שנבחרה לשמש חברת מועצת העיר והאשה הראשונה בישראל שנבחרה כחברה במועצה הדתית, הולכת בעקבותיה אשה אחרת בירוחם. זוהי אליס חליוה, תושבת העיירה, שהתקבלה בימים אלה לתפקיד עובדת גינון במחלקת הגינון של המועצה המקומית.

"גינון הוא מקצוע מכובד, אפשר לקרוא לו אמנות, ולא כל אחד יכול לעבוד בו", כך היא אומרת. אליס חליוה, נשואה ואם לארבעה, היא אחת מוותיקי ירוחם ובולטת בפעילות התנדבותית ענפה. בין היתר היא משמשת סגן יו"ר ועד הורי בית הספר "אורט ספיר" שביישוב. מאז ומעולם עניין אותה נושא הגינון, וכאשר פורסמה, לפני שנים מספר, הודעה על פתיחת קורס לגינון מטעם הפרוייקט לשיקום שכונות, היא היתה היחידה שנרשמה להשתתף בו.

לא מכבר קראה בעיתון מקומי כי דרוש עובד גינון למועצה ומיד הציעה את עצמה. מנכ"ל המועצה המקומית, משה טייב, היה המום תחילה, אך לזכותו ייאמר, כי התעשת במהירות והתחים את אליס חליוה בזריזות על תוהה העבודה, בטרם תתחרט. ראש המועצה המקומית, ברוך אלמקייס, שיגר לה ברכה, אבל הכי חשובה לה תגובתו של בעלה: "הוא קיבל את העניין בהבנה, כי הוא מודע לשיגעון שלי לגינון", היא אומרת בחיוך.

מנהל האגף לשיפור פני העיר, שלמה לוגסי, כבר הודיע, כי גם בעתיד הוא יקלוט לעבודה נשים הרוצות לעסוק בעבודות גינון. ולזה ייקרא תקדים שיש לו תוצאות.

"ברט" איננו מאמין בשעועית לבנה

(דו"ח מבית סוקולוב)

...הידעת כי בהולנד מייצרים מרציפן העשוי שעועית לבנה במקום שקדים, והוא זול יותר?

...הידעת כי בגלל זה הופסק יצוא המרציפן הגלמי מביהח"ר לממתקים "ברט" להולנד, היות ובישראל מוצר נקרא "מרציפן" רק אם הוא מכיל לפחות 32% שקדים...

...הידעת כי ייצור האובלטים בישראל נמצא ברובו בידי "ברט" – כ־300 טון בשנה?

...הידעת כי היה קיים בישראל מפעל נוסף לייצור אובלטים בשם "פישינגר" (כן, כן, עם דגש בפא), שנסגר מזמן?

...הידעת כי "ברט" כמעט שאיננו מתחרה ב"עלית" וב"ורד הגליל" כיוון שאיננו מייצר בכלל שוקולד בטבלאות ומתרכז בעיקר במוצרים ששני הגדולים אינם טורחים לייצר, כמו: אובלטים (כאמור), מרציפן (120 טון בשנה), קליפות ופלחי תפוזים מצופים בשוקולד וכד'...

...הידעת כי ביהח"ר לממתקים "ברט" קיים כבר 50 שנה???!!

גם אני לא ידעתי.

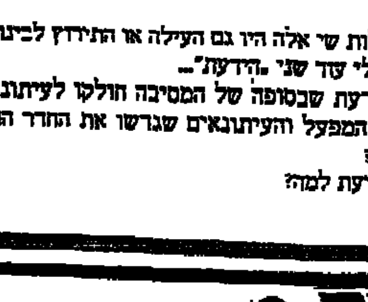

אז מנכ"ל "ברט" ובנו הסמנכ"ל, שהם בנם ונכדם של המייסדים, כינסו מסיבת עיתונאים וסיפרו את כל זה. ואני מספר לכם כדי שגם אתם תדעו, כי הרי זה תפקידה של העתונות, לא?

הם סיפרו גם, ש־3% ממכירת החגים של חבילות השי המיוחדות שלהם (אותן הם מרכיבים בשיתוף עם "כרמל מזרחי" ו"778") ילכו ל"רעות – שירות נשים סוציאלי", מפעל צדקה שהוקם על־ידי משפחת ברס, המפעיל דיור מוגן לקשישים, בית אבות, בית חולים סיעודי בשם "ליכטנשטדטר", מטבח מסובסד ועוד.

חבילות שי אלה היו גם העילה או התירוץ לכינוס מסיבת העיתונאים המתוקה הזאת.

ויש לי עוד שני "הידעת"...

...הידעת שבסופה של המסיבה חולקו לעיתונאים (וגם לי בתוכם) חבילות שי שהכילו מכל טוב תוצרת המפעל והעיתונאים שגדשו את החדר החם והקטנטן שבו נערכה המסיבה חיכו בקוצר רוח לסיומה?

...הידעת למה?

איזי לרנר

מי מפחד משירותים ציבוריים?

הסל של מרתה

מאת מרתה מיילס

אחד מקוראי התלונן כי מודעת פירסום לכיסוי אסלה חד־פעמי "משחק" על חוסר הידיעה ורגשי הפחד שלנו מפני מחלת האיידס. לטענתו, הדרוש המתקבל מהמודעה הוא, שאפשר להידבק במחלות קטלניות מישיבה על מושב האסלה ואילו כיסוי נייר דק יכול למנוע את ההידבקות. ובכן, המלה "איידס" אינה מוזכרת במודעה.

אני מודה לקורא שהסב תשומת ליבי לנושא השירותים הציבוריים ולמיגוון מוצרי הלוואי הקיימים. המודעה הנ"ל מתייחסת ל"אסלון" – כיסוי אסלה מנייר דק, תוצרת ישראל, ששיווקו החל לפני כשנה ולאחרונה הופיע באריזה חדשה, משופרת. מוצר שהגיע לכאן אחריו הוא תרסיס מחטא, מתוצרת צרפת, המופיע באריזות־כיס תחת השם W-SAFE (ואין לו שם עברי). ותיק יותר בשוק, הוא "היגולט": מיתקן מתוחכם המלביש, בלחיצת כפתור, שרוול פלסטיק על מושב האסלה. המיתקן הזה הרבה יותר יקר.

אם חושי הצרכניים פועלים כראוי, זוהי רק תחילתו של גל מוצרי־צריכה אשר "ירכבו" על גל הפחד (הלא מוצדק) של הציבור מפני המחלות. לפני שהתחלתי לחקור כל מוצר בפני עצמו, פניתי לד"ר עלמה אבני, ראש שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות, וביקשתי את דעתה על סיכונים הכרוכים בשימוש בשירותים ציבוריים.

המושבים של האסלות בבתי השימוש הציבוריים עלולים להיות מזוהמים משימוש קודם, אומרת ד"ר אבני, ויש אפשרות לקבל זיהומי מעיים ודרכי השתן, אך הסבירות היא נמוכה, אם כי קיימת תיאורטית, להידבק בפטריות או בתולעים. אנשים טוענים גם, כי אפשר להידבק בכיני־ערווה, אך ד"ר אבני אומרת שיצורים אלה אינם מתקיימים שלא בצמידות לחום הגוף.

ד"ר אבני מייעצת לנקות את מושב האסלה בנייר טואלט, אם אינו נקי (יש להיזהר לא לנגוע במושב בידיים), לשים רצועות נייר טואלט או כיסוי נייר מסחרי (אם קיים) לפני הישיבה עליו.

חשוב מהכל, היא מדגישה, לרחוץ את הידיים במים וסבון – בין אם המקום ציבורי או ביתי. מקור הזיהום, אם קיים, סביר שמגיע מהידיים אל הפה.

להפתעתי, ד"ר אבני ממליצה לנשים ולנערות לא לעשות את הצרכים בעמידה, כיוון שצורה זו אינה מאפשרת התרוקנות מוחלטת של שלפוחית השתן, מה שגורם לזיהומים בדרכי השתן. זו גם הסיבה שהיא מקדמת בברכה את הופעת כיסוי האסלה החד־פעמי. אך מוסיפה, שנייר טואלט רגיל יכול לשמש את אותה המטרה.

לפי ד"ר אבני, מחלות מין *מידבקות – כמו עגבת, זיבה* ואיידס – אינן מועברות דרך מושבי האסלה. שני מקורות אינפורמציה *למעוניינים: שירות מתנדבים* העונה לשאלות המטלפנים (אין צורך להזדהות). בספר הטלפון: 03־203121. במשך כל שעות היממה ישנה הודעה מוקלטת המאשרת שהמחלה אינה מועברת בקלות, אלא רק על ידי החדרת דם או זרע או הפרשות המגע המיני של אדם נגוע. לשאלות מפורטות יש לפנות בימי שני בערב משעה שבע ושלושים עד אחת עשרה, או לפנות בכתב לפי הכתובת: ת.ד. 33602, תל אביב.

אף על פי כן, יש כאלו המסמיכים להפיץ חששות, שמושבי אסלה עלולים להדביק אנשים באיידס. היבואן של "היגולט" הראה לי מאמר שכותרתו "פחד האיידס", שהתפרסם באפריל השנה בשבועון האמריקאי הנפוץ "רדבוק". שאלה מספר עשר היתה: "האם יכול אדם להידבק באיידס ממושב אסלה או ממשטח אחר?" התשובה: "זה כמעט בלתי־אפשרי, לדעת מדענים שהמכון הלאומי לסרטן בבאתסדה, מרילנד..." הם מוסיפים שלמרות העובדה שריכוז החיידקים יכול לשרוד על משטח עד 15 ימים, אין זה אומר שהמשטח יכול להדביק. "הוירוס צריך להחדיר לדם כדי לזהם אותך. ההדבקה יכולה להתבצע רק כאשר כמות עצומה של דם נגוע, זרע, או הפרשות וגינליות נמצאת על המשטח. שתן או צואה אינם מכילים כמות מספקת של נגיפים". המאמר גם מציין כי חום, חומרי חיטוי, אקונומיקה, אלכוהול ואמוניה (אקונומיקה) יכולים להרוג את חיידקי האיידס תוך כמה דקות.

חוץ מבעיית האיידס, נשארו עדיין די תלונות מוצדקות נגד מצבם של בתי השימוש הציבוריים בישראל. אם מדברים על מושבי אסלה, אלה עדיין בגדר מצרך נדיר בשירותים ציבוריים. אם המחשבה על ישיבה בבית שימוש ציבורי אינה מרנינה, על אחת כמה וכמה מטרידה ממנה המחשבה על ישיבה בבית שימוש ללא מושב אסלה. המדובר לא רק בתחנות אוטובוס שבהן חסר הפריט הזה, אלא גם ברוב בתי הספר שבהם ביקרתי, לפחות באיזור תל אביב. יש בהם שירותים ללא מכסי־אסלה, נייר טואלט, שלא לדבר על סבון ומגבות. העדר הנייר מוסבר מטעמי חיסכון בטענה, שהתלמידים יבזבזו את הנייר ויסתמו בו את בתי השימוש. איך (ולדעתם) נלמד את הדור הצעיר להתנהג כראוי בבתי שימוש ציבוריים אם לא דרך בית הספר?

אסלון

רוב הנשים נושאות נייר טואלט או ממחטות נייר בתיקהן ויש כאלו המחזיקות גם סבון, במיוחד עכשיו, שאריזות "עלי־סבון" נמכרות כתוצרות הסבון המוכנסות שעליהן כתבתי לפני שלושה שבועות.

כיסויי מושב האסלה החד־פעמיים, ה"אסלון", נמכרים באריזות בנות 10 כיסויים, במחיר של שניים וחצי שקלים לאריזה. אפשר למצוא אותם בבתי מרקחת ובחנויות למוצרי בית. מייצרת אותם חברה תל־אביבית בשם "מור", המשווקים הם "אלמיר" מרעננה.

מנכ"ל אלמיר, אלברטו פרמונטה, אמר לי שאין זו אשמתו שהכיסויים מעוררים אסוציאציות לאיידס. לו אין כל כוונה להזכיר את המלה "איידס" במסע קידום המוצר, אלא רק: "היזהרו מחיידקי שירותים".

המשפט במודעה שגרם לתגובה שלילית מצד מקוראי היה "היום, יותר מתמיד, אנשים מודעים יותר לצורך בהגנה כנגד זיהום וההדבקה במחלות ויראליות ומחלות עור, בהם רתיעה. אחרים יעדיפו את אפילו במקומות הנראים נקיים ביותר"; כמו גם "כולנו מכירים את הפתרונות האפשריים, אך הפתרון החדש שהגיע אלינו לאחרונה: אסלון".

הממונה על הגנת הצרכן במשרד המסחר והתעשייה קיבל גם הוא עותק של מודעה זו מאותו שטען שזו מודעה בלתי הוגנת. תגובת המחלקה היתה שאין דבר במודעה העובר על חוק האמת בפירסום. יחד עם זאת, העתק של המודעה נשלח למשרד הבריאות לקבלת חוות־דעת שניה. השגותי האישיות לגבי המודעה הן בשימוש במילים "נגיף" ו"מגע מיני עם חולה מין". מילים אלו מעוררות אסוציאציה למחלת האיידס או למחלות אחרות שאינן קשורות לכיסויי־אסלה. עד כה, תווית הסימון של המוצר כתובה רק עברית. המפיץ מודה בטעות, כיון שהמוצר חשוב דווקא לזרים, ואין ביכולתם לזהותו אלא רק לפי הציור על האריזה.

צעיר יותר בשוק, מוצר מתוצרת צרפת, נמצא בכמה בתי מרקחת ונקרא W Safe. זהו מיכל תרסיס קטן, בגודל של בקבוקון לכה לציפורניים. הבקבוק מכיל 120 כיפות של נוזל מחטא "מונע כל סיכון של הידבקות", לפי הכתוב על התווית המקורית. המוצר מיובא מבלגיה. ההוראות הן להתיז על מושב האסלה ולנגב בעזרת מגבון נייר. לדברי היבואן, חברה תל אביבית בשם "בריאות", התזה אחת או שתיים על המושב מספיקות לשימוש אחד (אני נזקקתי לשתי התזות בנסותי את התרסיס בביתי). האריזה נושאת תווית מחיר של 17 ש"ח. אם הכמות אכן מספיקה לשישים ביקורים בשירותים ציבוריים, הרי מחיר כל ביקור מתקרב ל־28 אגורות, קרוב למחיר השימוש ב"אסלון" – 25 אג' לפריס. לפי דף המידע שסיפק לי היבואן, המוצר מכיל חומרים פעילים נגד בקטריות, נבגים וטפילים, בצירוף דיאודורנט. למוצר ריח חזק של קמפור שהוא אחד ממרכיביו. התרסיס, כך נטען, אינו מגרה את העור ואינו מזיק למושב האסלה.

במשרד הבריאות המוצר אינו מוכר, לכן יכלו לומר לי רק שאין לו רשיון, אך כנראה אין צורך בכך. המוצר מסווג כחומר ניקוי ולא כתרופה. ישנם אנשים שהמחשבה על ניקוי מושב אסלה ציבורי תעורר הרעיון של הריגת הבקטריות יותר מאשר כיסויין בנייר. אנשים רגישים במיוחד עשויים להעדיף את שתי הפעולות גם יחד.

במקומות רבים העבודה של ניקוי השירותים נעשית למעננו בשיטה מתוחכמת: כיסוי המושב בשרוול פלסטיק חד־פעמי. המכשיר נקרא "היגולט" ונתקלתי בו לראשונה בשירותים של היכל התרבות. בכניסה לתא השירותים ישנו שלט המסביר את פעולת המיתקן: בלחיצת כפתור, כיסוי פלסטיק חדש יעטוף את מושב האסלה במקום זה הנוכחי, המסולק מיד בצורה שאינה מאפשרת שימוש חוזר.

באודיטוריום "מאן" יש חמישים מיתקנים כאלה. הם נמצאים בשימוש כבר למעלה משנתיים ומשרתים בהצלחה קהל גדול של הצופים ואנשי הצוות. מנהל האחזקה של המקום, אלי כינוסוביץ אומר, שגלילי הפלסטיק מוחלפים כל בוקר אך מודה באפשרות שהגלילים יאזלו בשעות ההופעה בערב, למרות שישנו איש אחזקה הבודק את אספקת נייר הטואלט ומבקר במקרה של ליכלוך וכו'. הרעיון של התקנת ה"היגולט" היה של המנהל הכללי, אהרון סופר שראה מיתקן זה לראשונה במסעדה מקומית.

היגולט

היבואנית של "היגולט" היא חברת "גושט" מנתניה. מנהלה הוא דניאל שטיינברג שאחיו מחזיק בזיכיון למכירת היגולט בחלקים ממזרח ארה"ב. המוצרים המיובאים לישראל הם מתוצרת אמריקאית, אך ההמצאה היא שווייצרית. מחיר מושב אסלה (עם מיתקן) שיוחלף את הקיים הוא 260 ש"ח, כולל מע"מ והתקנה. המיתקן המסתובב פועל בעזרת ארבע בטריות גדולות – הוצאה של 16 ש"ח להחלפת 15 גלילים בממוצע. (גושט מוכרים את הבטריות במחיר מוזל). גליל עולה תשעה שקלים ומכיל מאה ותיכות, והיינו כתשע אגורות לשימוש אחד. זהו שליש מעלות השימוש בכיסויי נייר חד־פעמיים, אם נתעלם מההשקעה הראשונית והבטריות. כל גליל מגיע בליווית זוג כפפות לשימוש בעת הוצאת הכיסויים המשומשים ממקום איחסונם המוסתר שלהם.

מלבד הנוחות של השימוש בהיגולט, הוא מונע סתימות בצנרת הביוב כתוצאה משימוש מרובה בנייר טואלט. את כיסויי הפלסטיק אי אפשר לשטוף עם המים ולכן הם מוצבעים במקום איחסון מיוחד.

בארץ נמכרו כבר יותר מ־400 מיתקני היגולט בשנתיים האחרונות, אומר היבואן. רובם למסעדות, למכוני בריאות, למפעלים ולמרפאות, במיוחד של נשים. שטיינברג מסר לי כי מיתקני "היגולט" יותקנו בקרוב בכנסת, והוא במשא־ומתן עם בורסת היהלומים ותיאטרון "הבימה" על רכישה לבתיהם. בבית החולים אסותא הבטל התקופה התקנו כמה מכשירים – לשימוש המינהלה.

להפתעתי, דיווח לי שטיינברג, על חמישים מיתקנים שנרכשו לבתים פרטיים, בקיסריה, בהרצליה פיתוח וברמת השרון. חלק מבעלי הבתים מעוניינים כיוון "שיש להם הרבה אורחים, במיוחד מחו"ל". חלקם התקינו "היגולט" רק בשירותים הצמודים לבריכות השחיה.

כיוון שהיבואן עדיין לא התחיל בפירסום בארץ, אינני יודעת את תחזית המכירות, האם – וכמה – הוא ינסה לשחק על רגשי הפחד הלא־היגייניים שלנו. דוגמת מודעת פירסום אמריקאית אומרת: "עם התודעה הגוברת לחשיפה למחלות המופצות כיום, שיטת היגולט היא תופעה מבורכת במלונות, במסעדות, בבתי ספר, בבתי חולים, בבנייני משרדים, במרפאות ובכל מוסד ציבורי". הקורא יכול לפרש את המודעה לפי רצונו. באחד ממסעותי האחרונים, בחו"ל יש להניח, נתקלתי בשיטת הגנה נוספת: אחרי כל שימוש, המושב מורם ונשטף לחיטוי על ידי קרינה אולטרא־סגולה המחסלת את החיידקים. אני תוהה כמה זמן יחלוף לפני שנראה גם מיתקן זה בארץ.

هكذا من الأصل

מי יטפל בילדינו הרכים

פרק א':

„אף אחד לא חייב לטפל בילדים שלה"

זהו משפט נחמד וחביב ומוכר מאוד ב„רחוב" הקיבוצי של היום, גם פשוט והגיוני מאוד, ממש מובן מאליו, לא? כי באמת למה צריך „להכריח" בחורות אחרות שכבר „נתנו" בחינוך, או רק הסתחררו מהצבא ואין להן ילדים, להיות מטפלות בגיל הרך, בזמן שהיא עוד לא „נתנה" למרות שיש לה ילדים קטנים, כי היא סתם „לא רוצה" – והרי „אף אחד לא רוצה לעבוד בחינוך".

ובכן, משפט שהוא כפתות ופרח. צפיחית בדבש ממש. ואני טוען (כמובן, כי אני הרי „אינטרסנט") – אני טוען: רעל, רעל מרוכז.

מתי זה קרה לנו? מתי משבצים אנשים לעבודה בקיבוץ על־פי קריטריון של מידת ה„רכוש" האישי שלהם במקום העבודה – לטוב או לרע? ממתי חדל הקיבוץ להיות אחראי, כגוף קולקטיבי, לכל החברים והילדים שלו? מה עם חולים, למשל? נכון, „אתה לא חייב לטפל בילד שלי וגם אני לא חייב לטפל בחולה שלך". ומה עם הורי חולים? ומה עם טיפול בקשישים בכלל – הרי במובנים רבים הם זקוקים לטיפול כמו ילדים. ומה עם הוצאות כספיות ענקיות (מוצדקות כמובן הכרחיות) על טיפולים רפואיים למשל, למיניהם, „בילד שלך" או „באבא שלך" או „באח שלך" – למה אני חייב? אם נחזור לילדים: „לי יש רק ילד קטן ולך שלושה, אז את חייבת 'לתת' לפני, ו/או פי שלושה. יותר מזה: „הילדים שלך 'קשים' ואף אחת לא מוכנה לעבוד איתם, ושלי לא". או מה הנוסחה במקרה כזה? אני שוב מגזים? האומנם לא יצא לכם לשמוע פנינים כנ"ל ברחוב הקיבוצי שלנו? או דוגמא נוספת, מתחום אחר לגמרי: „אני בדרך כלל לא אוכל ארוחות ערב בחדר האוכל/לא משתתף במסיבות ליל שבת – למה אני חייב להיות תורן בשביל־? באמת לא שמעתם? אני שמעתי, הרבה, בעיקר תוך כדי התפקיד הנ"ל. ומה שהעציב אותי במיוחד הוא, ששמעתי תרכיזי רעל כנ"ל (לא, דווקא לא כלפי אישית) לא רק מפי „יושבי קרנות" של הרחוב הקיבוצי, אלא גם מפי אנשי ממסד מרכזיים ביותר.

לדעתי זה יוביל – ובקו ישר כמעט – לכך, שאם אמנם „אף אחד לא חייב לטפל בילדים שלה", אז באמת היא תטפל בילדים שלה בעצמה. ודי לחכימא. ז"א, אני טוען שהמשפט המכוער דלעיל אינו רק סתם „לא קיבוצי", הוא בפירוש אנטי קיבוצי, וזוהי פגיעה בגרעין של רעיון הקיבוץ, בעיקרון המרכזי ביותר שלו.

את ה„פרה" הזאת, שנתקדשה איכשהו, וכן כל משפחתה – אחיותיה וצאצאיה, ואינני שיש גם כאלה – צריך אם כן להרוג אחת ולתמיד, ומהר וחזק. לדעתי זהו גם תנאי, שכמובן אינו מספיק, אבל בוודאי הכרחי לכל נסיון של מציאת דרכים אחרות, נכונות, יעילות יותר, לפתרון הבעיה של טיפול בגיל הרך, כי הרי הכרחי להשתחרר לשם כך מה„פתרון" שהיא נותנת.

אבל אין דרכים אחרות, אתם אומרים – אין ברירה. מה פתאום? אני טוען שדווקא יש. יותר באמת. אולי אפילו הרבה יותר.

אני יכול לחשוב ולהצביע על שלושה כיוונים, שכל אחד מהם נותן מספר דרכים אפשריות.

הסכון בכוח אדם: זאת אפשר להשיג בצורות שונות. למשל, הגדלה של יחידות־טיפול (איחוד פעוטונים, איכלוס מקסימאלי וכו'. או למשל, הפחתת הפונקציות הטיפוליות הנדרשות היום והעברתן לבתי ההורים (לינה משפחתית!) דוגמא: שליחת הילדים אחה"צ, ביטול הרחיצה בבית הילדים וכו'.

„המטפלת הקבועה והוותיקה ביותר בגן הילדים שלנו היא שרה־בטי, מתנדבת מאנגליה..."

עידוד אנשים לעבוד בגיל הרך. כאן, מעבר להעמקת הידע, העניין, ההכשרה, המוטיבציה וכו', ראוי לחשוב גם על עידוד במישורים קונקרטיים יותר. למשל: בגיל הרך יעבדו חמישה ימים בשבוע.

וכיוון שמתבקש מאליו, כמובן: מציאת אנשים נוספים, שאינם עומדים כרגע לרשות המשק כמועמדים פוטנציאליים לעבודה בגיל הרך.

כאן אני צריך לסטות לרגע ולהידרש בקצרה לשאלה: מדוע חסרים אנשים (מטפלות)? איפה הם?

הרי לא תמיד היה מחסור כל־כך בלתי נסבל במטפלות; הרי פעם כל האמהות שלנו היו מטפלות, הרבה שנים, ולא היה מחסור. בוודאי עם אין היום יותר ילדים. אז מה קרה?

ובכן, הסיבות ודאי רבות ומורכבות, אבל לדעתי, גם ללא מחקר מעמיק, אפשר להצביע על העיקרית שבהן: יותר ויותר אנשים (נשים) פונים ללימודים ו/או לעבודת־חוץ ויוצאים ממעגל העבודה העצמי בחצר הקיבוץ.

אני לא רוצה להכנס כאן לשאלה אם זה „טוב" או „רע" (ברחוב הקיבוצי, נכון לעכשיו, זה ודאי נחשב „רע"), ואיך עמדה צריך הקיבוץ לנקוט כלפי התופעה הזאת בכלל. אבל אין לי ספק, גם אם נחליט שהתהליך הזה הוא דבר „רע" לקיבוץ ויש לבולמו – לא נצליח, ולא בגלל שאנחנו חלשים, אלא בגלל שהמציאות חזקה יותר. והמציאות לעניינינו היא, שזהו תהליך שעובר על החברה המערבית כולה (בעיקר על הנשים), לפחות על השכבות הסוציו־אקונומיות המקבילות לנו. הוא עובר אם־כן על ישראל בכלל ועל התנועה הקיבוצית בפרט.

הדרך הטבעית והמקובלת ביותר לנסיון למציאת אנשים נוספים היא קליטה. על כך אני גם שומע לאחרונה שנעשים מאמצים רציניים, ובהיקף לא קטן, לקליטה מאסיבית. אינשאללה!

אבל יש עוד אנשים בארץ – לא רק חברים ומועמדים בקיבוץ. למשל, אנשים ממשקים אחרים, בשנת חופש. יותר מזה, וכאן – ניחשתם – אני מגיע ל„פרה הקדושה" השנייה.

פרק ב':

„מטפלות שכירות? – השתגעת?"

אקדים ואומר, כדי שלא תקפצו שוב, שאני לא בא להמליץ על מטפלות שכירות. אני כן בא להסיר – ולו לרגע – את הקדושה של הפרה הזאת ולטעון שגם זאת היא אפשרות, שמותר!

עבודה שכירה כבר יש לנו מזמן גם בגיל הרך.

הנימוקים ששמעתי עד עכשיו, כל אימת שהצעתי רק לבדוק ולדון, בנ"ל, באפשרות של מטפלות שכירות, היו: א. „השתגעת?!"; ב. „גננת זה לא מטפלת, זה משהו אחר" (במה, בעצם? – מה יותר גרוע? ואולי, פשוט, לגננת שכירה כבר התרגלנו?); ג. „אוי, רני"; ד. „תרד מהקשקוש הזה". אכן, טיעונים כבדי משקל, אך איכשהו לא מספקים אותי.

כדי לרכך (אולי) את ההלם, רק אצביע על כמה עובדות ועדיין בלי לנקוט כאן עמדה:

א. אין ספק שיש במטפלות שכירות לא רק חסרונות, אלא גם יתרונות, הדאי במה שנוגע לילדים עצמם.

ב. העניין העקרוני של „מלחמת מעמדות", „ניצול השכיר", „פועלי כל העולם", „מעמד ארונים" וכו' – אני אישית מזמן מרגיש שזה כבר לא כל־כך ברור לי (אם בכלל היה אי־פעם, מאז עמדתי על דעתי), וודאי לא במציאות של שנות ה־80. ג. בארץ יש אבטלה, איך זה מתיישב עם „ניצול"? ד. הטענה של ה„משקיסטים" שנפסיד כסף אינה לעניין, כי זהו בעצם הכסף שעובדי החוץ מכניסים, פחות או יותר, כשהשכירים באים במקומם, כנ"ל.

לסיום חלק זה אני רוצה שוב להדגיש: השאלה הרלוונטית איננה, או לפחות לא צריכה להיות, אם מטפלות שכירות זה טוב או רע. השאלה היא מה האלטרנטיבה הפחות גרועה/היותר טובה בין כל האפשרויות שהצבעתי עליהן.

מה יקרה בספטמבר (או אפילו לפני כן)? ובכן, בספטמבר כבר לא תהיה מחלקת הנח"ל (הגרעין יגיע רק בינואר). המורים, התלמידים והסטודנטים יחזרו ללימודים, ומספר המתנדבים אף הוא יתחיל לקטון (לקראת חג המולד, כמו תמיד).

הגיל הרך יוצר מגבלה נוספת, חריפה, שאיננה בענפים אחרים: בגיל הרך לא מספיק סתם „חייל" (בבננות הזכורות לטוב, למשל, זה בדרך־כלל כן מספיק); גם חייל מקצועי לא מספיק. מה שדרוש חיוני, על דעת כל אנשי החינוך, ספרות החינוך ומקרי החינוך, הוא „חייל" מקצועי קבוע.

כלומר, אנחנו מדברים על הדמות הקבועה המפורסמת, החיונית להתפתחות תקינה של פעוט. זה – מאיתנו והלאה גם כיום, בפעוטונים רבים, וזה הרקע לפעפוע המתמשך הנ"ל, שאין רואים את סופו. האם באמת אנחנו חייבים לוותר מראש על מרכיב כל־כך מרכזי ומינימלי בחינוך פעוטים כמו דמות קבועה? אני, אגב, כשלעצמי – והפעם ב„כובע" של הורה – לא מצפה היום מבתי הילדים בהם נמצאים ילדי ליותר מאשר „אחזקה תקינה", כלומר, לקבל את הילד ב־4 בריא ושלם פיזית ובמצב־רוח נסבל. אשר לפעולות העשרה למיניהן, שכרוכות בהכשרה וידע מקצועי של מטפלת – כבר כמעט שכחתי שיש דבר כזה, ואם בכל־זאת ניתן פה ושם, „הרווחתי". אבל להשלים? – לא השלמתי, לא צריך להשלים, אסור להשלים.

קוריוז: אתם יודעים מי כרגע המטפלת הקבועה הוותיקה ביותר בגן הילדים שלנו? לא תאמינו: שרה־בטי. שרה־בטי היא מתנדבת מאנגליה, בת־18 לערך, חמודה מאוד (גם חיצונית...). שרה־בטי כבר יודעת 20 או 25 מלים, בעברית, כי היא עובדת שם כבר חמישה חודשים שלמים, הילדים לימדו אותה. אבל שרה־בטי כבר חוזרת בימים אלה לאנגליה, ויהיה – קורה – פנצ'ר בגן.

ובכן, זהו המצב היום. בספטמבר, ככל הנראה כרגע, יתמעטו עוד יותר, ובאורח קיצוני, „הדמויות הקבועות", ואפילו „חיילים פשוטים" יהיו מצרך נדיר ביותר, גם אם נצליח לגייס, כמו שהיה בתקופתי כסדרן, עזרה מענפים אחרים לגיל הרך. פשוט לא יהיו. ובאמת, „לא יקרה שום דבר", כולם ימשיכו לחיות ו„נעבור גם את זה". אתם יודעים מה? – אפילו בזה אני כבר לא כל־כך בטוח. ויודע לי שיהיו עוד הרבה חודשים ואפילו שנים גם אחרי ספטמבר.

אני בטוח שיש דרכים למנוע „ספטמבר שחור". חלק מהן הצעתי לעיל ודאי ישנן נוספות. אין לי גם ספק, שחלק מהאפשרויות ניתנות ליישום – ואפילו מהיר – בוודאי כשחושבים על האלטרנטיבה. דיפות חמש שנים קודם.

רני, עלון עין־הנצי"ב

שיט אבובים בנחלי הירדן: לא רק כיף לילדי המקום, אלא גם ענף משקי צעיר במספר קיבוצים בעמק החולה, אבל לא בלי בעיות בטיחות

משלוחים

„המשלוחים" הם תופעה, שהאנתרופולוגים יוכלו ללמוד ממנה הרבה על החברה שלנו. ב„משלוחים", כמו בחיים, היה מה שקרוי הרוב הדומם – אנשים בינוניים, אפורים, חסרי־דמיון, נעדרי תושיה, הולכים בתלם, בקיצור – פרייארים. הנ"ל (והכותב בתוכם) כלל לא היו מודעים לכך שאפשר גם אחרת, דהיינו – שמי שיודע לכלכל את מעשיו כדבעי, זוכה ומלאכתו נעשית בידי אחרים. במאבק ההישרדות במיטה שפר גורלם של אלה שידעו להתעלות ברגע הנכון ולהיחלץ מהספארי. קשה שלא לראות את השווה בין הציידים לקרבנותיהם. בקרב שתי הקבוצות התקיים חוק ההישרדות המהופך. כזכור קבע דרווין, שהבריאים והחזקים שורדים, ואילו בנושא שבו עסקינן המצב הוא הפוך. כאן מיטיב הגורל דווקא עם החלשים.

בקרב בעלי־הכנף, מחד גיסא, נתן הטבע סימנים מובהקים כעילה לפטור ממשלוח, החל ברגל צולעת, עבור דרך כנף שבורה, אחוריים מרוטים, כרבולת שמוטה ומשקל ירוד, וכלה בהיעדר גמור של סימני חיים (בלשון המדיצינה – קו מאוזן על המוניטור). מאידך גיסא, לגבינו, הציידים בכוח, אין מערכת ברורה של קריטריונים, המאפיינת את בני־המזל מבינינו. העניינים נראים סבוכים למדי. אבל גם הפרס משמעותי הרבה יותר, שכן בעוד שבמחנה העופות, אלה היוצאים למשחטה ואלה היושבים על כלי התערובת, יחדיו יחלוקו, כלומר – דין אחד לכולם, זוכים אנ"ש בלילות ארוכים של שינה רצופה, מרופדת בחלומות ציד מרתקים בארץ לובנגולו מלך זולו. בו בזמן מבוססים הפרייארים בזבל, נושמים אבק נסורת עם גזים מרעילים ומנהלים מסע ציד עקשני ומתיש, מלווה בשריטות ותבלות ומריטות, שסיומו באפיסת־כוחות מוחלטת.

אנשי צוות הלול הצליחו, לאחר מעקב ממושך, להתחקות על קנקנם של אלה שעלה בידם לחמוק מהגורל המר של קימה באשמורת אחרונה ולסווג אותם לפי שיטות ההתחמקות שלהם. המרכיבים הבסיסיים הם: דמיון פורה, עור עבה ומצפון גמיש (אם בכלל). נשמע מוכר, לא?

חלק מהשיטות שאינו ניתן עדיין לפרסום מפאת רגישות הנושא. גם את החלק המתפרסם כאן קיבלנו רק לאחר מאמץ שכנוע ניכר. הקובץ הראשון יופיע כאן תחת הכותרת: צדיק מלאכתו נעשית בידי אחרים, או – עקרון המיטה החמה.

ובכן, איך לעבור את המשלוחים בלי להתלכלך?

שיטה א': הודעה טלפונית של האישה, ברגע האחרון: „לקושקוש (שם בדוי) יש כאב־גב נוראי" הערה: זוהי השיטה הנפוצה ביותר; כאב־הגב עובר בדרך־כלל אחרי מספר שעות.

שיטה ב': טלפון מאוחר (כנ"ל): „נזכרתי שאני יוצא מחר למילואים, אולי תסדר מישהו אחר להלילה?" סוף דבר – למחרת ב־08.30 הנ"ל גורס בניגוחות את ארוחת הבוקר, במדים מגוהצים, בדרכו לאי־שם (צמח), בחברתם הטובה של הפרייארים.

שיטה ג': טלפון (כנ"ל): „אשתי לא בבית ואין מי שיהיה עם הילדים". נכון, אבל מתברר שהאשה בביקור אחרון אצל ההורים, לפני שהזוג יוצא לשישה שבועות לארה"ב.

שיטה ד': „מה פתאום אני צריך להעמיס עופות הלילה?! חלבתי צהריים במקום הבת שלי ושמרתי בשער בבוקר, מחר־אני מסדר לתתונה – מה אתם רוצים ממני?"

שיטה ה': לא באים סתם, ואז, ב־03:15, מצלצל הטלפון בבית והאשה עונה: „מה? פתצי (שם בדוי) כבר יצא מזמן!" ואז, לפני טריקת השפופרת, שומעים: „פתצי, קום!"

והיו גם קוריוזים, כמו החבר שבא אל איציק בצעקות: „מה פתאום שמתם לי פתק להעמיס עופות ביום ג'?! אמרתי לך שלא אהיה בבית" מסתכלים בפתק ומתברר – הזמנה לרופא שיניים.

וזכורים לטוב אותם חברים, שבאו לעבוד לילה אחד לפני הזמן, משום שלא הבינו את הפתק – תמימות קדושה!

ושאר הסיפורים, האנקדוטות והקוריוזים עוד יסופרו.

גד הורביץ, עלון דגניה א'

„לא!" לקומביין לאיסוף עופות

אשר יגורנו – בא. מרכז המשק ומרכז הלול מתכננים להכניס קומביין לאיסוף עופות. לא עוד משלוחי העופות!! לא ולא! לא יקום ולא יהיה! את המקלחת המשותפת – סגרתם. בוטנים לגדל – הפסקתם. את גיוסי החציר – חיסלתם. את הלינה המשותפת – פירקתם. ועכשיו רוצים לבטל את משלוחי העופות!!

אז איפה נפגש עכשיו את החבר'ה, ככה סתם?

מתי שוב נקום ב־2.00 בלילה בגשם ובקור?

מתי נלבש שוב את הכפפות המקסימות האלה (רק ימניות)?

והיכן נשמע את הסיפורים על מה באמת קורה ב„לגין" או בגד"ש? ואת הרכילויות על מי הולך עם מי, מי יושב עם מי, מי... וכו' וכו' והעיקר – היכן נוכל לצעוק, אבל מכל הלב, „למה לא קונים במשק הזה קומביין לעופות!!..."

עלון יגור

טוביה ריבנר: חבר קיבוץ וחבר אקדמיה גרמנית

מאת יצחק מרידור

אין לך קיבוץ שאי־אפשר למצוא בו „אאוטסיידרים" – אנשים שמסלול חייהם מתנהל רק במקביל, וגם זה בקושי, למסלול החיים הקיבוצי המקובל. גם במרחביה יש לפחות אחד כזה, הלא הוא טוביה ריבנר.

טוביה ריבנר, משורר ומתרגם, מרצה בכיר לספרות כללית באוניברסיטת חיפה ועתה גם „חבר האקדמיה ללשון ושירה גרמנית", הוא ללא ספק אחד מ„יושבי הגדר" האלה, שיש הרואים בהם גידולי פרא של הנוף הקיבוצי ואילו אחרים רואים בהם הוכחה ניצחת לחוסנם של החיים בקיבוץ, המצליחים להסתדר גם עם יוצאי־דופן שכמותם, שרבים מהם גם מפארים בהישגיהם האישיים את פסיפס החברה הקיבוצית.

„את ההודעה על התקבלותי לאקדמיה תליתי, לפי עצתו של אחד החברים, על לוח המודעות של הקיבוץ: הרי אני אסע בקרוב לסקס שתערך לכבודי האקדמיה בגרמניה, ורציתי שחברי מרחביה ידעו שאת כרטיסי הנסיעה אני מקבל משם... לומר את האמת, אני חושב שזה הדבר היחיד שעניין את הקיבוץ, ולא ההישג האקדמי שלי. אבל לזה כבר התרגלתי".

כך אמר לי השבוע טוביה ריבנר בחדרו עמוס הספרים במרחביה, לשם הלכתי כדי לשמוע ממנו, איך מגיע חבר קיבוץ שכמותו לתואר יוצא־דופן שכזה.

על כוס תה־קר ועל רקע ממוזג של צלילים שקטים של מוסיקה קלאסית, שבקעו ממערכת סטראו משוכללת, נענה טוביה לבקשתי לספר לקוראי „דבר" מקצת קורותיו: „אני רואה בכך מעין סגירת מעגל", אמר, „כי את שירי הראשון בעברית פרסמתי במוסף לספרות של 'דבר'".

גרמנית של משפחה ומשוררים

טוביה הגיע לארץ ולמרחביה ב־1941, בעיצומה של המלחמה, עם קבוצה של עליית הנוער מברטיסלווה, שהיתה אולי האחרונה שיצאה מצ'כוסלובקיה, והוא אז בן 17. משפחתו נשארה שם והושמדה מאוחר יותר בידי הנאצים. „גדלתי בבית בורגני אמיד שהיתה בו ספריה עשירה בגרמנית ובה יצירות שלא כל־כך תאמו את האווירה הבורגנית הרגילה ששררה בבית. שפת האם שלי, כמו של רוב היהודים בברטיסלווה, היתה גרמנית. למדתי בבית־ספר גרמניים, אבל בעצם לא גמרתי יותר מאשר כמעט כיתה ט'. הייתי פעיל אז במועדון שהיה יהודי ומשם הגעתי ל'שומר הצעיר', שהירבה אז לעסוק בפעולות צופיות, וזה מאוד משך את ליבי. עברתי לפני העליה 'הכשרה', עבדנו וקצת למדנו.

„כל שנותי בארץ, חוץ מכמה הפסקות, אני חי במרחביה. בשנתיים הראשונות למדתי בעליית הנוער, אבל לא למדתי שם הרבה, כי אלה היו שנים מתוחות, שנות המלחמה. אחר־כך עבדתי שנים כרועה צאן, בעבודות שונות, בשדה, בחדר האוכל.

„האמת היא שלא כל־כך נקלטתי בארץ ולמעשה המשכתי לחיות בגרמנית", מודה טוביה ריבנר. „כתבתי שירים בגרמנית. בסיועה של מפקחת מטעם עליית הנוער הגעתי באותן שנים אל אנשים שאיתם קשרתי מאוחר יותר קשרי ידידות הדוקים וגם השפעתי מהם לא מעט: לאה גולדברג, ברנרד קראפט (משורר ומסאי, כיום בן 92, חבר טוב של גרשום שלום) ולודוויג שטראוס (משורר יהודי הכותב בגרמנית, חתנו של מרטין בובר). ניהלתי איתם התכתבות ארוכה ומעניינת. השירים שלי בגרמנית נשאו חן בעיניהם וזה היה בסיס מצוין לחברות ממושכת ומפרה. אבל עלי לציין שהם דחפו אותי כל הזמן לכתוב עברית, ואמנם עברתי חיש־מהר לכתוב בעברית.

„האמת היא שהגרמנית היתה בעצם השפה שקשרה אותי אל משפחתי שאיננה. זה החלל הרוחני והנפשי של יקירי שאינם עוד. השפה הזאת לא עוררה אצלי אף פעם רתיעה כלשהי, אולי מפני שמעולם לא שמעתי נאצים צועקים, במחנות ההשמדה, בגרמנית. אני מעולם לא זיהיתי את השפה הגרמנית איתם – זיהיתי אותה עם בני משפחתי שחיו, נשמו ומתו בשפה הגרמנית, עם פרקי השירה הגרמנית שלמדתי בבית־הספר ועם אלה שהיכרתי באמצעותם של קראפט ושטראוס".

ב־1947 נסע טוביה ריבנר למשך שנה לאירופה – לברטיסלווה ומשם לאנגליה. כאן נקלע לקבוצת משוררים, יהודים ולא־יהודים, כותבי גרמנית. בכתב־עת שם גם פרסם, לראשונה, שירים אחדים בגרמנית. אחר־כך התפרסמו עוד שירים של טוביה במזרח־גרמניה ובאוסטריה. „בינתיים פרצה בארץ מלחמה ואני המשכתי לכתוב למגירה ולמען הקהל המובחר שהיה לי, דוגמת קראפט ושטראוס ולאה גולדברג ואחרים, וזה סיפק אותי".

„עזרה" לעגנון בקבלת פרס נובל

ב־1950 נפצע טוביה קשה בתאונת דרכים; אשתו נספתה בתאונה זו. הוא נאבק על חייו („הרופאים נתנו לי אז 24 שעות לחיות, אבל עיניך הרואות: אני כאן"). כתוצאה מן התאונה נהפך טוביה ריבנר, האוטודידקט שלא סיים יותר מתשע שנות לימוד מסודר, למורה מבוקש לספרות כללית, תחילה במוסד החינוכי בקיבוצו ואחר־כך בסמינר „אורנים", באוניברסיטת תל־אביב ובאוניברסיטת חיפה, בה הוא משמש כיום מרצה בכיר. הוא מפרסם שירים בעברית, במוספים ספרותיים, וספר השירים הראשון שלו בשפה זו, „אש באבן", רואה אור ב־1957 (בהוצאת „ספריית פועלים").

טוביה ריבנר נישא שנית. ב־1963 הוא יוצא בשליחות בת שלוש שנים לשווייץ ושם הוא מרבה להיפגש עם סופרים שווייצרים וגרמנים. לפני צאתו לשם מקבל טוביה ריבנר פניה מטעם הוצאת הספרים הגרמנית היוקרתית „פישר", לפי המלצתו של גרשום שלום, לתרגם לגרמנית את כתבי עגנון.

„עגנון ואני היינו ידידים טובים. התרגום של יצירתו 'שבועת אמונים' מצא מאוד חן בעיניו. האמת היא שתרגום זה (לפי עדותו של גרשם שלום) הוא שעמד מאוחר יותר לנגד עיניהם של חברי ועדת פרס נובל, שהחליטו להעניק לעגנון את הפרס לספרות, וזה כבוד גדול בשבילי. עגנון רצה שאמשיך בתרגומים, אבל אני ידעתי שאם אשמע בעצתו, אפסיק ליצור בעצמי, ולכן הפסקתי".

ריבנר חוזר לפרסם ספרי שירה בעברית: „שירים למצוא עת", „כל עוד", „אין להשיב", „שמש חצות" (כולם ב„ספריית פועלים") ו„קובץ של שירים" בהוצאת „עקד". ספרו האחרון הוא „פסל ומסכה", שיצא לאור בהוצאת הקיבוץ המאוחד. טוביה גם עורך ומוציא לאור קובץ הנושא את שמו של א. ל. שטראוס: „בדרכי ספרות" – עיונים בספרות ישראל ובספרות העמים, בהוצאת מוסד ביאליק; מוציא לאור את עזבונה של לאה גולדברג; משמש עורך ראשי של סדרת „ספריה" ועוד.

והנה בימים אלה נבחר טוביה ריבנר, כאמור, כחבר („בהתכתבות") של האקדמיה ללשון ושירה גרמנית. יחד איתו חברים במוסד אקדמי מכובד זה עוד ישראלים מעטים בלבד.

„הם ביקשו ממני שאשלח להם את ספרי, ושלחתי. הם מקיימים פעמיים בשנה כנסים. בכנס הקרוב, באוקטובר, שיהיה הכנס הראשון שבו אשתתף, אלמד יותר פרטים על מה שהם מצפים מ'חבר' כמוני..."

הנה־כי־כן – חבר אקדמיה שאינו נושא שום תואר אקדמי. „סתם" חבר קיבוץ. בסידור העבודה של מרחביה רשום טוביה ריבנר כעובד־חוץ, בהוראה באוניברסיטת חיפה.

אני שואל אותו: „איך אתה חי עם הסתירה בין עולמך כמשורר, כמרצה בכיר על ספרות כללית, ובין ההוויה הקיבוצית, היום־יומית, הסובבת אותך?" וטוביה ריבנר משיב בחום: „זה לא פשוט. אני לא סבור, כפי שאומרים קצת מעמיתי, שהקיבוץ מספח את היצירה הרוחנית והאמנותית של החבר. מי שרוצה לומר כך – שיהיה בריא. אולי יש קיבוצים שבכן מסוגלים. אך מרחביה, לפי נסיוני, אינה נמנית עימם. אבל כאן הרי חייתי את רוב חיי, ומרחביה היא ביתי".

גם בנים עוזבים זכאים ללמוד

בקיבוצים רבים, אם לא בכולם, דנים עתה (או דנו לאחרונה וכבר סיימו, או ידונו בקרוב) ברשימת החברים העתידים לצאת ללימודים בשנת תשמ"ח – לימודים רב־שנתיים, למשל באוניברסיטאות, קורסים בני שנה, לימודים חלקיים במתכונת של מספר ימים בשבוע, וכדומה. כמו בכל שנה נטושה המחלוקת הידועה בין חסידי הגישה „לימודים פונקציונאליים בלבד", דהיינו: לימודים שסופם לתרום לקיבוץ – בהוראה, במפעל התעשיה המקומי, בחקלאות וכדומה – ובין חסידי התפיסה „לימודים לכל דורש", בשם מה שקרוי „הגשמה עצמית" ועוד מלים יפות כאלה. בשנים כתקנן, או שלפחות נראו כתקנן, גברה ידם של האחרונים; השנה, על רקע המצוקה הכלכלית וכו', גבר במקצת כוחם של חסידי הגישה הראשונה.

פולמוס מסוג זה התנהל לאחרונה גם בקיבוץ חניתה. הוא הסתיים באישור רשימה של 17 חברים, שילמדו בשנה הבאה, אבל לא הכול שלמים עם כך.

כותב חבר הקיבוץ עוז ארגמן, הידוע אגב כאחד מפעילי „התחיה", בעלון קיבוצו, כי רק שמונה („ואולי אף פחות מזה") ילמדו לימודים לצורכי המשק (תעשיה, כלכלה, מרפאה, חינוך). עוד כשני חברים ילמדו לפי בקשתם־הם בלבד. שבעת הנותרים הם בנים שהספיקו לעבוד בקיבוץ, לאחר שחרורם מצה"ל, רק שנה עד שנתיים.

על אלה כותב עוז: „הקשר בינם ובין הענף שבכיבול הם אמורים לעבוד בו לאחר לימודיהם כמעט ואינו קיים. הם אינם בטוחים כלל, אם ימשיכו לחיות בקיבוץ לאחר לימודיהם. מחצית מבנים אלה נוטים היום יותר לעזוב את הקיבוץ, עם גמר לימודיהם, מאשר להישאר בו".

עוז אומר כי דברים אלה אינם אמנם מידע בדוק ומוכח, אבל הוא מסתמך בהרגשתו על שיחה ששוחח עם בן קיבוץ שסיים בימים אלה שלוש שנות לימוד לצורכי המשק. בת זוגו חיה מחוץ לקיבוץ וגם אינה רואה את עתידה בקיבוץ, והבן מתלבט אם יישאר בקיבוץ לאחר גמר לימודיו. „הוא לא רצה ללמוד מטעם ענף מסוים, אבל אמרו לו שרשמית צריך לרשום כאילו הוא לומד מטעם הענף, כדי שאפשר יהיה להכלילו ברשימת הלומדים לצורכי המשק, וכך אמנם עשה".

המקרה השני הוא של בת, שגם היא סיימה עתה את לימודיה, לאחר שלוש שנים, והיא הודיעה בגלוי שאינה מתכוונת להישאר בקיבוץ עם גמר לימודיה, אלא בדעתה להצטרף לבעלה בעיר.

„שניהם שכנעוני", כותב עוז ארגמן, „שזכותם וחובתם של הוריהם לעזור להם בלימודיהם. אם יעזבו את הקיבוץ, תישלל מההורים זכות זו, וההורים אינם מסכימים לכך. לכן הסכימו להיכלל ברשימת הלומדים לצורכי המשק, למרות שהם יודעים שזו לא אמת", והוא מוסיף: „אין ספק שרוב ההורים בקיבוץ, ואני בכלל זה, היו נוהגים בדיוק כמו ההורים הנ"ל".

כיוון שכך מציע הכותב להציג את הדברים באור אמיתי ומדויק ולקרוא ללימודים אלה „לימודי בני הקיבוץ". כל בן קיבוץ יהיה זכאי, לאחר שישהה בקיבוץ ויעבוד בו במשך שנתיים עד שלוש שנים, לצאת ללימודים על חשבון הקיבוץ למשך שלוש שנים (בנות – עד שנתיים), בלי קשר למידת רצונו להישאר בקיבוץ בתום לימודיו. הוא יהיה זכאי לכך, מציע הכותב, גם אם יודיע על עזיבתו כבר בתחילת לימודיו. „בנים שנמצאים כאן בניגוד לרצונם", גורס עוז ארגמן, „רק כדי שייתנו להם ללמוד, אינם משפרים את האווירה וגם תופסים חדרים ובכך מונעים אפשרות קליטה".

על־ידי ניתוק לימודיהם של בנים אלה מרשימת הלומדים אפשר יהיה להגדיל את מכסת הלומדים של אלה הרוצים להישאר חברים ולקצר את תורם של אלה הממתינים שנים רבות ללימודים „לא־פונקציונאליים", והוא מסכם: „השקר העצמי המוסכם, ששמו לימודים לצורכי המשק, ואזיקי מכסת הלומדים גורמים לעיכוב של שנים רבות לחברים, שאין ענף או ועדה שמוכנים לשקר למענם ושאינם יכולים לאיים בעזיבה".

סווירי נבחר פה־אחד ליו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל

הברפלד הסיר את מועמדותו על פי בקשת מזכ"ל ההסתדרות קיסר ושיחה עם סווירי ● חילופי דברים קשים בין יעקב ישי והברפלד אודות חברות ● סווירי לא עשה שום עיסקה עתידית ● נבחרו גם 14 נציגי הפועל להנהלת ההתאחדות החדשה שתיבחר ב־19 באוגוסט ● תשעה מהנציגים הם חדשים ● דב שחר נבחר למרות התנגדותו של יעקב ישי

מאת סופרי "דבר"

שאול סווירי, יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל, נבחר אתמול פה־אחד במזכירות מרכז הפועל לתקופת כהונה שנה בת שנתיים בהמלצת ועדת המינויים. הבחירה נתאפשרה ללא התמודדות, לאחר שהמועמד השני, חיים הברפלד, הודיע בשעות הבוקר על הסרת מועמדותו.

כן בחרה ועדת המינויים את 14 חברי ההנהלה ואף הם אושרו על־ידי מזכירות המרכז. את הודעתו של הברפלד הביא לוועדת המינויים חבר הוועדה יורם אוברקוביץ' אשר הדגיש, כי הברפלד החליט שלא להתמודד בעקבות שיחות עם חברים אשר שיכנעו אותו שלא להביא להתמודדות עם סווירי. הוא הדגיש, כי הברפלד שומר לעצמו את הזכות לשוב ולהתמודד על התפקיד בעוד שנתיים.

את רשימת חברי ההנהלה והיו"ר הביא בפני המזכירות מיכאל אלמוג, יו"ר ועדת המינויים. ואלה נציגי הפועל לכהונה בשנתיים הקרובות: שאול סווירי (יו"ר), גד גולינסקי, גד אגוזי, דב שחר, חיים צימר, יצחק מדר (חיפה), שלמה שושני (ירושלים), אלי מילר (ת"א), מנשה שוען (צפון), עו"ד משה אביבי (תיכון), דוד בירנבאום (יהודה), גד סולמי (בני־יהודה), מוחמד עותמן (מגזר ערבי), נציג מפ"ם, ששמו טרם נמסר ונציג מחוז הנגב, ששמו ימסר לאחר שיגמרו ההליכים המשפטיים באזור ותהיה בחירה בין מועמדי המחוז.

ועדת המינויים המליצה, כי סיעת הפועל החדשה בהתאחדות תתכנס ותחליט מי יהיה הנבחר הי־15 מבין הנבחרים, שיכהן בזכות דעה מייעצת.

עקב הדיונים הממושכים בסעיף המינויים לא סיימה הוועדה את המלצות הסקר. הם יובאו לאישור מזכירות מרכז הפועל ביום ראשון הקרוב.

אין ספק, כי ברשימה החדשה יש כמה דברים הראויים לתשומת לב. ראשית, בחירתו של דב שחר, למרות התנגדותו הנחרצת של מחזיק תיק הפועל בהסתדרות, יעקב ישי על־רקע פרשת אל־על. הבחירה התאפשרה לאחר שמבקר ההסתדרות, נפתלי בלומנטל, הודיע למזכ"ל הפועל, יצחק אפשק, כי הוא מעביר להפועל את כל החומר וממליץ להעמיד את דב שחר בפני ועדת המשמעת של מרכז הפועל.

מכאן הסיקו חברי ועדת המינויים, כי דב שחר כשיר לבחירה, כי אדם הוא בחזקת זכאי כל עוד לא נמצא חייב. עצם ההמלצה להעמיד את שחר לוועדת המשמעת עדיין לא עושה אותו אי־כשיר לבחירה.

בבחירתם של חיים צימר ואלי מילר נקבע תקדים, שכן אף פעם לא נבחרו בצורה זו שני נציגים של אותו מחוז. כידוע, מכהנים צימר ומילר בתפקידים פעילים במסגרת הפועל מחוז ת"א.

הברפלד: לא רציתי להדיח

"מזכירות בוחרת לשנתיים נציגים למוסדות חיצוניים והשבתי שבתום תקופה זו יוכל חבר להציג את מועמדותו ואת לא הדחה", ציין חיים הברפלד בפתח דברי ההסבר שלו על השתלשלות האירועים בעת האחרונה. הברפלד הדגיש יותר מפעם, כי הוא לא ראה בהתמודדותו ניסיון להדחה ולכן הוא הגיש את מועמדותו.

"לא קיבלתי את העובדה שועדת הסקר והמינויים תקבע את המועמד, כיוון שזאת ועדה סובייקטיבית, שבה יש לכל אחד את הסימפאטיה לאחד מהמועמדים", הסביר הברפלד את תביעתו הנחרצת להעביר את ההכרעה על בחירת המועמד למזכירות מרכז הפועל והוסיף: "במזכירות לא ידוע למי יש רוב".

הברפלד הביא שלושה נימוקים להסרת מועמדותו: בקשתו של מזכ"ל ההסתדרות, שיחה שנערכה עם שאול סווירי בסוף השבוע והדאגה לאחדותו של מרכז הפועל. "נושא הפועל חשוב יותר מכל דבר אחר".

המחלוקת הקשה בין הברפלד לישי באו לידי ביטוי גם אתמול, כשהברפלד תקף את טענתו של ישי, שהתמודדותו פוגעת בהפועל. "התמודדות על כל תפקיד פתוחה בפני כולם", הוא הדגיש. הברפלד ציין שאף אחד לא עשה איתו עיסקה על שום תפקיד וכל התפקידים פתוחים להתמודדות.

סווירי: לא עשיתי עיסקה

שאול סווירי נשמע יותר נרגש בדבריו. הוא הודה לחברי המזכירות על בחירתו וציין, כי השנה האחרונה היתה מצויינת מבחינת ההתאחדות לכדורגל הן בנושא קבוצת הפועל, המתקנים וההתייחסות לליגות הנמוכות.

"בעשתה עבודה קשה וזכיתי אפילו לאמונם של החברים של חיים", הוא ציין והוסיף: "באו נתמודד כל שנה, תאמינו לי שזה יהיה מעניין". סווירי הדגיש כי פגישתו עם הברפלד בסוף השבוע (בה נוכח גם צלם עיתונות שכולם הדגישו שלא הוזמן על־ידם) לא נועדה לשום עיסקה עתידית והוא לא התחייב לשום דבר. "תיאורטית אפשר מצידו לקיים התמודדות בכל זמן במרכז הפועל והוא בטוח בבחירתו".

דבריו של יעקב ישי היו נחרצים וברורים: "שאול טורח לאמור שיש הסכמים על תפקידים בעתיד ואני מקווה שזה לא כך. אני מאחל הצלחה לשאול ומקווה להתגבר על המצוקה".

ישי: היו פגיעות בחברות

ישי תקף את ההצעה להתיר יבוא שחקנים זרים לארץ: "מי שרואה את מצב הכדורגל שלנו דרך ה"מעכרים" המנסים להביא שחקנים זרים מבין עד כמה המצב מסובך".

לגבי יחסיו עם חיים הברפלד לא הותיר ישי ספקות: "היו פגיעות בחברות. מי שחושב שהכל כתמול שלשום – טועה. החברות נפגעה ונוצרו נורמות חדשות. בשבועות האחרונים למדתי שיעור מאלף בפוליטיקה ואני חייב להזכיר לכולכם שבשנת 1977 תנועת העבודה איבדה את השלטון בגלל העדר חברות".

900.000 שקל הפרס הראשון השבוע בטוטו

הזוכה ומשחק ממספר המשחקים במחזור הטוטו האחרון של הליגות האנגליות "פרצוף" וכן לא נמצא זוכה ל־13 משחקים במחזור זה – לא יחולק הפרס הראשון ויועבר בשלמותו, כולל העברות, לשבוע הבא. סכום הפרס הראשון יהיה 900,000 שקל.

הפרס הענק וההגרלה המכונית במחזור האחרון, במבצע ה"טוטו אוטו", מבטיחים כבראה השתתפות ערה של מנחשים. 33 משתתפים ניחשו 12 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל 2285 שקל. 642 משתתפים ניחשו 11 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל 117 שקל.

6058 משתתפים ניחשו 10 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל 12 שקל. 34758 משתתפים ניחשו 9 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כשני שקלים.

ההכנסה במחזור האחרון הסתכמה ב־1,205,546 שקלים ולפרסים הופרשו 937,397 שקלים. הסכומים כוללים את ההעברה.

בהגרלה השבועית של "טוטו־אוטו" זכה במכונית רנו 11 שרלי תורג'מן מתל־אביב. תורג'מן, העובד בעיריית ת"א, שלח טופס יחד עם בנו, דותן בן ה־7. הילד המאושר הגיב: "לאבא יש אוטו. אני לא חושב שהוא יחכה 10 שנים עם המכונית עד שאעבור טסט".

היום האזכרה לחיים גלובינסקי

בבית העלמין בחולות יצחק תערך היום ב־5 אחה"צ אזכרה לחיים גלובינסקי, מראשי הספורט בישראל, במלאת שנה למותו.

משה סיני מפסיד במדי בורון הבלגית. סיני, במדי קבוצתו החדשה, במשחק, בו נוצחה ע"י טורפדו מוסקווה בשיעור 4:0

גולדווסר ושמואלי שיפרו את השיאים הלאומיים בבלגיה

שני שיאים לאומיים נקבעו אתמול בעת התחרות הבין־לאומית באתלטיקה קלה, הנערכת בבלגיה.

אילן גולדווסר שיפר בפעם השלישית את השיא הישראלי בריצת 110 מ' משוכות – 14.81 שניות, שזהו שיפור של 4 מאיות השנייה לשיאו הקודם, שהושג באליפות ישראל.

והבה שמואלי שיפרה ב־9 שניות את השיא הישראלי בריצת 5000 מ' – 16:37.70 דקות. אתלטי ישראל גם קבעו שני שיאים אישיים במהלך התחרויות.

נחום רוגל החמיץ ב־2 ס"מ את השיא הלאומי בקפיצה משולשת, אבל הוא התנחם בקפיצה למרחק מצויין של 15.49 מ'. דורון שיטרוק רץ 100 מ' בזמן של 10.98 שניות.

תוצאות נוספות שהושגו ע"י הישראלים בתחרויות: יוסי גולינסקי קפץ קפיצה משולשת למרחק של 15.07 מ'; שלמה אוחלאי רץ 1500 מ' בזמן של 3:48.99 דקות; עדי הלילי רץ מרחק זה בזמן של 3:51.01 דקות; שמעון פרנסקי רץ 800 מ' בזמן של 1:52.4 דקה; צפריר מינצלר קפץ לגובה של 2 מ'.

בין הנשים קפצה גבי רוזן לגובה של 1.70 מ'.

הפסד מרגיז לקאדטים מול צרפת בהונגריה

שרות "דבר"

(הונגריה, סלפוניה) נבחרת הקאדטים של ישראל בכדורסל נחלה הפסד שני ברציפות באליפות אירופה הנערכת בהונגריה. הפעם נוצחו הישראלים ע"י נבחרת צרפת בתוצאה 67:63 (33:34).

חניכיו של יוסי הררי הוליכו במרבית שלבי המשחק ביתרון מבסית, אבל חולשה מרגיזה בשלבי הסיום גרמו למחיקת הפער הישראלי. לאחר מחצית ראשונה שקולה נפתחה המחצית השנייה בסערה ע"י הישראלים, שכבר הוליכו בדקה ה־22 בהפרש של 14 נקודות.

תקנון הכדורגל יאושר היום

מאת ג.אשר

הנהלת ההתאחדות לכדורגל תתכנס היום אחה"צ לישיבה אחרונה, שתנוצל לפרידה מחברים שלא יחזרו לכהן בהנהלה בקדנציה הבאה.

שאול סווירי, יו"ר הנהלת ההתאחדות, אמר אמש, כי הישיבה תנוצל לסיכום הקדנציה והפקת לקחים לקראת הקדנציה הבאה.

ההנהלה תאשר במהלך הדיון את תקנון ההתאחדות לכדורגל.

נקבעו 5 מבחנים לכדורסלנים בארץ

מאת משה כהן

ראשי הנבחרת הלאומית קבעו אתמול את מועדי קיום חמשת משחקי המבחן לקראת טורניר דרג ב', שיפתח ב־6 בספטמבר בבולגריה.

בניגוד לפעמים קודמות, לא תצא הנבחרת למחנה אימונים בחו"ל ולארץ לא יגיעו נבחרות לאומיות. משחקי המבחן יפתחו ב־19 בחודש במשחק מול סגנית אלופת מערב גרמניה, קבוצת לברקוזן. כעבור שלושה ימים יערך ברחובות משחק חוזר נוסף בין שתי הקבוצות.

ב־25 באוגוסט תתמודד הנבחרת מול הפועל ת"א, במשחק הערוך לכבודו של מייק לארגי. כל ההכנסות ממשחק זה ימסרו ללארגי.

כעבור יומיים תשחק הנבחרת בעיר הכרמל מול מכבי חיפה, במשחק לזכרו של אבי רן ז"ל. משחקי המבחן יגעלו ב־29 באוגוסט בראשל"צ, שם תבחן הנבחרת את כוחה מול קבוצת מכבי ת"א, במסגרת טורניר שיערך בעיר היין.

גודרון חזר להתאמן

לראשונה מאז פתיחת הכנות הנבחרת לאליפות דרג ב', השתתפו אתמול כל השחקנים באימון, שנערך בחום כבד בהיכל הספורט ביד־אליהו. גודרון נבדק בשעות הבוקר ע"י רופא הנבחרת, שאישר לו לשוב לאימונים.

חזיז עבר לרמלה

ההעברה הראשונה של שחקן לקבוצה לאומית נרשמה אתמול במשרדי איגוד הכדורסל. פנחס חזיז עבר מבית"ר ת"א לאליצור רמלה. אלי דרויש, המתנשא לגובה של 2.01 מ', עבר לבית"ר ת"א.

פתיחה רשמית של ההכנות

יותר ממאה צופים חזו אתמול בפתיחת אימוני קבוצת הפועל ת"א. רק רותם אורליך נעדר מהפתיחה, שנערכה במזג אויר, שהקשה מאוד על השחקנים. בינתיים הביעו ראשי הפועל ת"א שביעות רצון מקצב מכירת המנויים. עד־כה הכניסו המנויים לקופת הקבוצה 15,000 דולר.

יום של הכרעות בבתי המשפט

מרתון המשפטים בבית המשפט המחוזי בחיפה עשוי להגיע היום לקיצו. בית המשפט יכריע בבקשתם של ארבעת שחקני הפועל חיפה לקבל שחרור מהקבוצה. משפט נוסף יערך בבית המשפט המחוזי בת"א, שם יוכרע היכן ישחק נרב הנפלד בעונה הקרובה.

בורסת השמועות על ג'מבי

דורון ג'מבי היה בשבוע האחרון גיבור המהמרים השונים. ההצעות המפתות שקיבל, מקבוצות באירופה וארה"ב, ואי הופעתו לאימוני הרשות של מכבי ת"א גרמו למבול שמועות על עתידו.

● בטורניר כדורסל בסיאול, ניצחו כדורסלניות דרום קוריאה את הונגריה 71:72 (38:39).

בין הגברים הביסה צ'כיה את כווית 40:88 ודרום קוריאה הכניעה את אל סטארס וינה 74:96.

● ליגת הכדורגל בשווייץ יצאה לדרך. האלופה נויישאטל גברה על לוצרן 1:2 ואילו סגניתה, גרסהופרס ציריך, סיימה במגרשה בתיקו אפס עם סנט גאלן.

אכאן – באזל 0:2; בלינזונה – סרבט 1:1; לוזאן – ציריך 1:3; סיון – יאנג בויס 1:1.

● בעלת התואר הכפול באוסטריה, קבוצת ראפיד וינה, השיגה את ניצחונה החמישי ברציפות, כשגברה על שטורם גראץ 0:2 ולה 10 נקודות. גאק גרץ עם, שבע נקודות במקום השני, סיימה בתיקו 2:2 עם ספורטקלוב וינה.

קלאגנפורט – אוסטריה וינה 0:0; טירול – פאסט ליבץ 1:3; אדמירה – ואקר – וינה 2:4; לאסק – מודלינג 1:1.

● בחצי גמר טורניר הכדורסל לנשים, הכניעה זאיר את סנגאל 47:64 ואנגולה את מוזמביק 54:83. בין הגברים גברה אנגולה על קניה 53:85.

ניגרי רץ עם רוח 100 מ' ב־9.93 ש'

הישגים מצויינים נקבעו בתחרויות האתלטיקה במסגרת משחקי אפריקה בניירובי, ושניים מהם על־ידי אצנים ניגריים.

איננסונג אבגניקה עבר 400 מטר ב־44.23 שניות, הישג המשפר בשבע מאיות השנייה את השיא האפריקאי של גבריאל טיאקו מחוף השנהב.

יום קודם לכן גגמא צ'ידי אימו זמן של 9.92 שניות ב־100 מטר, אולם רוח חזקה של 4.4 מטר לשנייה, שנשבה בעת הריצה, מנעה היכר בהישג זה כשיא עולם, השייך לאמריקאי קאלווין סמית – 9.93 שניות.

אימו ניצח למחרת בגמר הזמן של 10.10 שניות והסנגאלי אמאדו דיה־בה עבר 400 מטר משוכות ב־48.03 שניות. הגנאאי פרנסיס דודו קפץ משולשת 17.12 מטר.

● שיא משחקים נקבע ב־200 מטר פרפר על ידי התוניסי סמיר בוצ'לאגם בזמן של 2:09.21 דקות, לפני המצרי אחמד גאנם – 2:09.86 דקות. שיא אפריקאי קבעה התוניסית פאטן גאשאס ב־200 מעורב אישי – 2:28.28 דקות. שיא משחקים נקבע ב־800 מטר חופשי לנשים על ידי האלג'ירית אלים סוקר בזמן של 9:34.30 דקות. המצרי אמין קבע שיא משחקים ב־100 גב – 1:01.57 דקה וב־100X4 מעורב נקבע שיא על ידי תוניסיה 4:44.17 דקות.

סאנשו גבר על מצ'יש

הטניסאי הספרדי אמיליו סאנשו זכה בטורניר קיצבול, אוסטריה, כשגבר במשחק הגמר על הצ'כי מילוסלאב מצ'יש 4:6, 1:6, 4:6, 1:6.

לנדל – מקנרו בגמר הורמונט

איוון לנדל וג'ון מקנרו יתמודדו בגמר טורניר הטניס בוורמונט, לאחר שלנדל גבר על אנדרה אגאסי בן ה־17 מארה"ב 3:6, 7:5, 6:2, ומקנרו ניצח את קריסטו ואן רנסבורג מדרום אפריקה 4:6, 6:2.

כל הדרכים מובילות לרומא

הייקה דרשלר מקווה להכניע את השיא גם בריצת 200 מ'

מאת שמואל טל

במזרח גרמניה מתכוננים בקדחתנות לאליפות העולם באתלטיקה. בעיקר אמורים לגבי נבחרת הנשים, המועמדת לזכיה במירב המדליות. המומחים טוענים, כי לפחות לגבי מדלית הזהב בקפיצה למרחק, אין עוררין על המועמדת לנצחון – הייקה דרשלר – שיאנית העולם, ה"מלכה" החדשה של המזרח גרמניות, המתכוונת גם להסתער על המדליה ב־200 מ'.

סיפורה של הייקה לקוח כאילו מן האגדות והוא נשמע בערך כך. בעיר מזרח גרמנית קטנה בשם הילדבורגהאוזן, ניתרה ב־21 ביולי 1958 נערה בשם אריקה פרנגלר למרחק של 5.01 מ'. בביתה נחשבה תלמידת התיכון לאחד הכשרונות הגדולים באתלטיקה. מאמניה סחו לה תכנית, לפיה עמדה להשלח להתאמן באחד המועדונים הגדולים בברלין.

אבל הדברים לא התגלגלו על פי התכנית. ביום, בו עמדה לעלות על הרכבת לברלין ללימודים ואימונים, נסוגה הנערה מהחלטתה ונשארה בבית. התכניות נגוזו. אריקה למדה מקצוע והיתה לעובדת משרד הדואר. לא חלף זמן רב והיא התחתנה. שמה הוסב לאריקה דאוסה. היא ילדה ילדים וגידלה אותם. לבתה השנייה העניקה את השם הייקה.

19 שנים לאחר מכן, בהלסינקי, הפכה אותה הייקה, לאלופת העולם בקפיצה למרחק. ועל זה כבר נאמר בעבר, כי התפוח אינו נופל רחוק מהעץ.

היום אין אתלט המכבד את עצמו שאינו מכיר את הייקה, שהפכה בעקבות נישואיה לדרשלר, שיאנית העולם בקפיצה למרחק ואלופת אירופה בריצת 200 מ'.

הייקה דרשלר

אשתקד נבחרה הייקה ל"אתלטית השנה" בארצה, תוך שהיא גוברת על וותיקות ומנוסות ממנה, כמרליס גאהר. אחר כך הוכתרה כאתלטית השנה בעולם וקיבלה גושפנקה רישמית ליכולתה ולהישגיה.

אמא אריקה שמחה מאד בהצלחות בתה האהובה. אין לה כלל תחושה של הפסד על שהפסיקה להתאמן ולתחר בזמנו. היא מסתפקת ברגשות הגאווה על הצלחות בתה. הייקה עצמה מדברת בכבוד רב על אמה. לא בגלל הכשרון לספורט, שהעניקה לה, אלא בגלל החינוך והמאמצים שהשקיעה בה.

האוהד מספר אחד של הייקה הוא סבה, המלווה אותה לכל תחרות מקומית, אוסף כל פיסת עיתון, בו מופיע שם נכדתו ומכין אלבומים.

הייקה היא בחורה עצמאית מאד. מוריה ומאמניה יכולים להעיד על כך. את דרכה באתלטיקה התחילה בשנת 1974, כשהמורה שלה לחינוך גופני המליץ על הצטרפותה לנבחרת האתלטיקה של בית הספר. שנתיים של אימונים קשים ומפרכים, בפיקוח מאמנים שהתמחו בנוער וילדים, הפכו אותה לספורטאית מצטיינת. המאמן פיטר היין זוכר עדיין את הימים, בהם לא הוציאה מלה מפיה לאורך האימונים ואגב כך פיתחה אישיות עצמאית. התקדמה בצעדי ענק באימוניה הישגיה.

העיסוק בספורט הפך את הייקה דרשלר למה שהיא היום – מכונה משומנת ומתודרגלת והתוצאות שהיא משיגה על המסלול ובבור הקפיצה מדברות בעד עצמן.

הייקה מצליחה להתפנות לספורט, לא מעט בשל העובדה שהיא משתייכת למשפחה ספורטיבית מאד. בעלה אנדראס הוא סטודנט לחינוך גופני, הציב דרך קבע בשער קבוצת הכדורגל של קרל וייס יאנה. אבי בעלה, אריך דרשלר, הוא מאמן אתלטיקה מפורסם, המתמחה בקפיצה לגובה.

ברומא מתכוונת הייקה להתחרות בבור הקפיצה ולרדת כמובן 200 מ', תוך תקווה להכנס לנעליה של מריטה קוך המפורסמת. יתכן שהיא תנסה את כוחה גם בריצת 100 מ', אם הדבר לא יתנגש לה בעיסוקיה האחרים.

הייקה דרשלר תהיה גם בסיאול בעוד שנה. אחר כך היא מתכוונת לתלות את נעלי הריצה, לעבור לעסקנות ציבורית וללדת ילדים. יתכן שאחד מהם יוכל, ברבות הימים, ללכת בדרכי אמו.

הלוח הכללי

דירות ובתים

דירות למכירה

דירות בשכירות

עסקים

משרדים

הצעות עבודה

מכוניות

רוצים לקנות

רהיטים

מקררים

חיות בית

הלוואות

חקלאות

מלגזות ושינוע

ריפוי והרזיה

זיכוי גגות

פוליש וניקיון

קיט ונופש

נרשמו לנישואין

שרותים

הכרזות

שוק המציאות

ירושלים

דירות בשכירות

ריפוי והרזיה

[illegible]

[illegible]

صورة عن الأصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

מופע

הנצחון של גאון

עם או בלי סקרי דעת קהל, יהורם גאון ראוי לתואר זמר העם. מאות אלפים מילאו במוצ"ש את פארק הירקון כדי להאזין לשיריו, שיופיים בפשטותם, במלודיות שלהם ובביצוע הזה שאין שני לו: הקול הערב, ההקפדה על המלה ועל התו ומעל לכל הכנות והאהבה המציינים את יחסו של גאון הן לשירים והן לקהל. היחס הזה, לבד מן הביצוע המושלם, הוא, נדמה לי, מן המרכיבים החשובים בהצלחתו של גאון. יחס של כבוד ללא פשרה אל הקהל. בלי התחכמויות, בלי זיופים, בלי שמץ של התנשאות ומאניירות „כוכביות". הוא חם וכובש לב גם כשאינו שר, במילות הקישור הספורות שהוא משמיע. איזו עברית! שום דבר „חפיפי" או נסיון נואל של התנפה לתבר'ה בלשון החבר'ה. שפה פשוטה, ישירה, שאינה מוותרת על רובד־מוסף. אם הסגנון הוא האדם, סגנונו של גאון מלמד טובות על האדם גאון. צריך היה לחוש את החום והאהבה שזרמו מן הקהל אל הבמה, כמו נשכחו תלאות הקיץ המהביל הזה. בלי הסטריות, ובלי התעלפויות, רק אהבה וחוויית שירה. חוויה ים־תיכונית במובן הטוב. להתלהבות כזאת לא היינו עדים מאז דאלאראס. חגיגת קיץ אמיתית. כל השבחים לעיריית תל־אביב על היוזמה והאירגון.

מירי פז

מוסיקה קייצית בחוצות היוצר

היריד המסורתי לאמנות ולאומנות בחוצות היוצר (על מדשאות גן מיטשל בירושלים) מתגש את קיומו [illegible] בערב למרגלות המצודה (מגדל דוד), כדי לענג את [illegible] ולרענן, כדברי המארגנים, יהיו בו השנה במה [illegible] מהבולטים — לראשונה יופיע האנסמבל הקאמרי [illegible] ירושלים" בנצחו מרטי שטיין (כנר ראשי בתזמורת הסימפונית ירושלים), הרכב שהוקם במיוחד כדי להופיע ביריד. [illegible] תכניות מיצירות באך ומוצארט [illegible]

בשער המופעים המוסיקליים (מדי ערב בשעה 21.00) [illegible] ושגבו זמרים ונגנים ישראלים [illegible] רביעיית [illegible] אריק לביא, „קרובה", רביעיית דנה [illegible] כל זאת, כמובן, בתוספת [illegible] למבקרים [illegible] (ממלכה חפץ) [illegible] „מוסיקה לילה" [illegible] עורמבי".

[illegible]

ספרים

מסע זכרון

יהודית הנדל: „ליד כפרים שקטים".
הקיבוץ המאוחד/סימן קריאה. 102 עמ'.

זה ספר, כדברי מנחם פרי, „על החיים הנגמרים בתוך החיים הנמשכים". רוב פרקיו מוקדשים למאורעי הדרך בקולה של המחברת. אחד המרגשים בקריאה הוא הפרק על פגישתה של הנדל עם שלושה מחסידי אומות העולם: גרבובסקי, רייצ'ק ודוזקביץ'. גרבובסקי, הראשון ששמע על הרצח ההמוני בפונא, העביר את הידיעה לוואושה, נתפס בידי הגרמנים, עונה והצליח לברוח ממש מתחת לאפה של כיתת היורים. גרבובסקי, שהסתיר בביתו את יודק, יהודי, היה מבוקש על ידי הגרמנים („מבוקש, לא חשוד", הדגישה המחברת). לו נתפס היה מוצא להורג כי מי שהסתיר יהודים הוא כמו יהודי. יודק היהודי הוא שנתפס, נכלא במחנה עבודה וליטים הולך בידי גרבובסקי שנכנס לתוך המחנה. היו מתי מעט כמו גרבובסקי „אחד בעיר ושניים במדינה, אחד ביער ואחד בביצה". על פי גירסה פולנית רשמית היו 800 פולנים שהסתכנו בהצלת יהודים. בארכיון היהודי בוורשה ידוע על 300 בלבד.

אנתולוגיה ברזילאית

„נוף אבוד". עברית: שרה קהנסקי
ומרסלו דסקל. מבוא: פאולו רונאי.
הוצאת „עם עובד". 218 עמ'.

20 סיפורים של 18 סופרים ברזילאים שאינם מייצגים את הספרות הברזילאית בתבי היובל האחרון, אלא מה שנכתב מסוף המאה שעברה עד 1960. זו אנתולוגיה ראשונה בעברית המתוות צוהר אל ספרותה של ברזיל. מיוצגים בה כמה מן הבולטים בספרות זו משאודי דה אסיס (שספרו „זכרונותיו של מת" תורגם לעברית ויצא זה עתה ב„כתר"), אניבל משאדו, אאורליו בואארקה דה הולנדה פרירה, מרקס רבלו, לאירה רזאבדו. „הבתולה המאורית העקבנית" מאת רחל קירוז, „הראי" מאת דה אסיס, „נוף אבוד" מאת לואיס וידיין הם מן המיטב בקובץ הזה.

אם יהודיה

רומין גארי: „הבטחה עם שחר".
עברית: ש.מ. עוגן.
ספרית פועלים. 255 עמ'.

רומין גארי זכה עתה לתנסאנס מפתיע בצרפת. שתי ביוגראפיות שהוקדשו לו חידדו את הוויכוח (הנצחי, כנראה) בין מי שרואים בו מספר מיומן עתיר „קיטש'ור" לבין מי שמעלים על נס את איכויותיו הספרותית הבולטות ומשבחים אותו כאחד הסופרים הפופולאריים במובן הטוב. הרפסה מחודשת של הרומאן, מן המפורסמים של רומין גארי, שוכה בזמנו גם להנצחה בצללויד עם שרה התרבות לעתיד של יוון, ושחקן מתחיל, בנו של גנרל ושר בטחון ישראלי. גם לא במיטבו — ו„הבטחה עם שחר" אינו מן המשובחים בספריו — מצטיין גארי בכתיבה קולחת, בהומור ובאירוניה. במרכז הספר דמותה של אם המחבר, האם היהודיה הנצחית, אך הרבה יותר סטנגית. חבל שבהזדמנות זו לא זכה הספר לתרגום חדש.

מירי פז

ביתת אמן עם אנריקה בארנבוים

בימים אלה מתקיימת במרכז למוסיקה ירושלים (משכנות שאננים) כתת אמן לפסנתרנים ולהרכבים קאמריים, עם פרופסור **אנריקה בארנבוים**, הידוע ברבים כאביו של דניאל בארנבוים.

אנריקה בארנבוים חזר לאחרונה מיפאן, שם לימד בכתות אמן בשתי אוניברסיטאות בטוקיו. בעבר הירבה להופיע בעצמו בקונצרטים כסולן ובהרכבים קאמריים והיה מרצה אורח באקדמיה בווינה. ארתור רובינשטיין בחר בו כיועץ ושופט בתחרות רובינשטיין הראשונה שהתקיימה בישראל. היה המורה היחיד והבלעדי לפסנתר של בנו דניאל שהוא, כידוע, פסנתרן ומנצח בעל מוניטין בין־לאומי.

לא רק בפארק הירקון עיריית בואנוס איירס התקנאה בזו של ת"א והזמינה את זובין מהטה לנצח על התזמורת הפילהרמונית של ניו יורק שניגנה בפני רבבות חובבי מוסיקה בקונצרט פתוח שנערך אתמול בבואנוס איירס. בתמונה נראה זובין מהטה באתר הקונצרט, כמה שעות לפני המופע. ציקי לא היה שם.

צילום רדיו של א.פ.

אורח מוסיקלי מפולין

מארק סטכובסקי, אחד המלחינים הנודעים מעביר בימים אלה כיתות אמן בי"ם

בימים אלה מבקר בישראל מארק סטכובסקי, אחד המלחינים הפולניים הנודעים ביותר, פרופ' באקדמיה בקראקוב ומרצה אורח באוניברסיטאות בארה"ב ובהולנד. בשהותו בארץ מלמד סטכובסקי במסגרת פעילות הקיץ של המרכז למוסיקה בירושלים, בשיתוף עם האקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בירושלים. הנושא המרכזי של כיתת האמן בהדרכתו: קומפוזיציה כתהליך — מרקם וצורה במוסיקה בת־זמננו. השבוע מתקיימים כיתות האמן והשיעורים האינדיבידואליים במשכן האקדמיה בגבעת רם.

סטכובסקי הוזמן לישראל לפי המלצתו האישית החמה של המלחין והמנצח הדגול קרישטוף פנדרצקי, שביקר במאי השנה בירושלים לרגל הענקת „פרס וולף", שניתן לו יחד עם הכנר אייזיק שטרן. פנדרצקי עומד לנצח בשנה הבאה בסדרת קונצרטים עם התזמורת הקאמרית הישראלית בתכנית שתכלול, בין השאר, את הקונצ'רטו שלו לוויולה (עם הסולן — דניאל בנימיני).

לאורחנו מודגשת פעילות מוסיקלית מעודדת במסגרת חידוש קשרי התרבות עם פולין. גארי ברתיני ניצח באביב השנה, בהצלחה גדולה, על קונצרטים סימפוניים בוורשה והוזמן לנצח בפולין גם בעונה הבאה בתכנית לפי בחירתו.

המלחין הישראלי מרק קופיטמן, פרופסור באקדמיה למוסיקה בירושלים, עומד להשתתף זו הפעם השניה בכנס מוסיקלי בין־לאומי שנתי, שייערך בספטמבר השנה בפולין. התזמורת הקאמרית הפולנית ביקרה כזכור בארץ בנובמבר בשנה שעברה. סיור קונצרטים שזכה להצלחה. התזמורת המעולה מנגנת בקביעות גם מיצירותיו של סטכובסקי, ביניהן את הדיוורטימנטו שלו, שבוצע בארצות רבות ואף הוקלט בתקליט מסחרי. אגב, מנצחה הקבוע של התזמורת יז'י מקסימיוק סיים את תפקידו והחל לכהן כמנהלה המוסיקלי של התזמורת הסימפונית הסקוטית של הבי.בי.סי.

השנה (בנובמבר) עומדת הפילהרמונית הישראלית בניצוח זובין מהטה להופיע בשורת קונצרטים בפולין.

ישראל דליות

חתולים בברלין המחזמר המצליח „חתולים" הגיע בסוף השבוע גם למזרח ברלין. ההפקה, שתוצג בפני הקהל המזרח גרמני עד ה־13 באוגוסט, היא הפקת התיאטרון הווינאי. עכשיו תורנו.

צילום רדיו של א.פ.

מלחמת הקיום של אנשי הקולנוע

כתבה שלישית ואחרונה בנושא הקרן לעידוד סרטי איכות מקוריים

איש לא יכחיש את התסכול אותו חשים הכל מאופן תפקודה של הקרן לעידוד סרטי איכות. הנתמכים מתלוננים על היקפה המאכזב של התמיכה, מתלוננים גם אלה שתסריטיהם נדחו מסיבה זו או אחרת. דומה כי היחידי שמנסה לשנות דברים, וזאת במסגרת תפקידו כפרנס הפקות, הוא ברוך דינר. פעולותיו חורגות הרחק מעבר להגדרת תפקידו, כאשר על עצם התפקיד אינו רנים כעת. הוא נוסע לחו"ל (לדבריו, על חשבונו) כדי לחקור את תפקודן של קרנות בארצות שונות. טורח לדווח על ממצאיו ולדחוף לשינויים במערכת. הוא נוכח בכל ישיבות ההנהלה, אך מכחיש כי יש לו יד ורגל בהחלטות המשמעותיות. הוא טוען כי אינו יודע מי המליץ על מינויו של זאב בירגר ליו"ר, או מי מינה, או לפחות הציע, את חבר הלקטורים המכהנים זה ארבע שנים, ולאיש־סבירעות רצונו. בפרוטוקולים של ישיבות ההנהלה, כך הוא טוען, לא כתוב מי מינה את דליה ספירא ללקטורית, או את נילי המאירי. באופן לא רשמי מסרו לי בקורבים לדבר כי היה זה דינר שהביא את ספירא, המאירי והשאר לקרן. את זה הוא מכחיש בכל תוקף.

דינר נוסע לפסטיבלי סרטים, נפגש עם מנהלי סינמטקים אירופאים, מציע סבועות קולנוע ישראליים, ואף מצליח, לדבריו, להזיז הרבה. הוא עוזר, כך הוא טוען, „לדחוף" סרטים בהם תמכה הקרן בחו"ל, והוא כותב חוברות. דומה שהאיש מתייחס לתפקידו הציבורי כאל מפעל חיים. לא פלא אם־כן שהוא מודאג כאשר הקרן מגיעה אל סף האימפוטנציה המוחלטת.

שאלתי את נחמן אינגבר, מי שליווה את הקרן עוד משלב הרעיון, מדוע נשענת הקרן על תקנון מזיק כל־כך, המאפשר להנהלה הציבורית סמכויות בלתי מוגבלות. זו תשובתו: „בנינו את הקרן כשי נסיגה אחרון. צריך להבין שאנשי הקולנוע שהיו מעורבים בעניין לא באו עם כסף או משאבים, אלא כמבקשי חסדים. ניהלנו משא ומתן ממושך ומתיש על כל פרק, אפילו על מינוי הרפרנטים, נושא שהיו בו חילוקי דעות עמוקים בינינו לבין אנשי הציבור שנבחרו להנהלה. אין אנשי קולנוע בהנהלה, כי זו הנהלה ציבורית, וכל עניינה הוא נושאים ציבוריים. בטח שלא נושאים מקצועיים או אמנותיים. סמכנו על יושר־הלב של האנשים וההגינות הדמוקרטית שלהם. בשנת 1978 זה לא היה נאיבי מדי. הקרן הזו נבנתה על־פי מודלים מתחומי אמנות אחרים, כמו התיאטרון למשל. הנהלה ציבורית של תיאטרון לא תעלה בדעתה להתערב בהחלטות לא לה — ואם תנסה — תקום זעקה כל־כך מרה, עד ששום החלטה לא תוכל לעבור. וכאן, אולי, טמונה הבעיה הקשה מכל. האימפוטנציה היא בראש וראשונה של הקהל המוכה, המובס, העייף וחסר המוטיבציה של אנשי הקולנוע. האשמה יכולה להיות רק שלהם. אם הם נתנו לקבוצת לקטורים שכזו להתמנות ולהחליט על גורל הקולנוע בארץ — אז אולי זה מה שמגיע להם. עד שלא יקום קהל אנשי קולנוע מיליטנטי (כפי שהיתה קבוצת קי"ץ — 'קולנוע ישראלי צעיר', שדחפה את עניין הקרן), כנראה שהדבר לא ישתנה".

טענתו של אינגבר היא, כאמור, שלא תקנון בעייתי או הרכב ההנהלה הציבורית, הם שגרמו לפיחות במעמדה של הקרן לעידוד סרטי איכות בפרס, ושל מעמדו של הקולנוע כאמנות הראויה לתמיכה ציבורית בעיני הגופים הציבוריים בכלל. האשמה כולה היא באימפוטנציה של אנשי הקולנוע בארץ. ואולי, כפי שטוען דני וולמן — העליבות של הקרן ושל תקציבה עושים אותה לפחות ראויה לתשומת לב. היא בסך הכל, לדברי וולמן, עוד גוף ממנן אפשרי. בדיוק כמו כל חברה ציבורית או מפעל מצליח.

★

מנחם גולן לא הולך לבקש תמיכה ציבורית, ויטענו נגדו, ובצדק, שאין הוא שם יהבו בקולנוע איכותי. אלא שגם משרד החינוך והתרבות שלנו אינו מתעניין בקולנוע כזה, ודומה כי שקטו הרוחות ואין מי שיזעק על־כך. בארבע השנים האחרונות החלה להסתמן תופעה מעודדת של סרטים ישראליים איכותיים הזוכים־לקהל כאחד. „מאחורי הסורגים", „שתי אצבעות מצידון", „בלוז לחופש הגדול". שנים ביכה יוצר הסרטים הישראלי על אי־אמון בסיסי שרוחש הקהל כלפיו. אך דומה כי הדברים משתנים, ויוצר הסרטים כבר לא חייב לחוש כפושט יד. האם לא הגיע הזמן כי ישראל תכיר סוף־סוף באמנות השביעית?

אושרה שוורץ

תמונת מצב

דני וקסמן עומד כנראה לצלם סרט שאישרה עבורו הקרן עוד לפני ארבע שנים. סרטו של **אברהם הפנר**, שאושר באותו מעמד, ירד כנראה סופית מן הפרק. **רוני נינגו** מחפש מימון לסרט שאושר לא מזמן, וסרטה של **ציפי טרופה**, „תל־אביב־ברלין", מוכן, אך מתקשה למצוא בית קולנוע להפצתו בקהל הרחב. עומדים לצאת למסכים סרטים כמו: „חימו מלך ירושלים" — סרט שנתמך על־ידי הקרן, ו„פוטרהומר" — שנעשה בתנאים טובים יותר, אך ללא כספי ציבור. שלוש הפקות זרות מתוכננות לסוף החודש, צילומי „הינשוף" (סרט במימון פרטי) בעיצומם, והחברה שמפיקה אותו, „אבא הפקות", עומדת להתחיל בצילומי „אל עצמי", על־פי גלילה רון־פדר, גם הוא במימון פרטי בלבד.

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

09.00 טלטקסט: עד כאן.
09.05 שעת כושר.
09.15 טוב טוב הגמד: פרק 6.
09.40 הלב, פרק 34: מרקו רוצה לחזור הביתה.
10.05 מחשבים: פרק 2.
10.30 המורה: פרק ראשון בסדרה בת ארבעה פרקים.
11.20 הבלט הקלאסי בקובה: סיפור חייה של הרקדנית הקובנית אליסיה אלונסו.
2.00 טלטקסט: עד כאן.
2.05 חובב הטבע: ג'ונגל בצבצנת ריבה.
2.30 קסים קסם.
3.00 קשר משפחתי: עם משפ' סרטר.
3.40 200 שניות למבואות ים מכמורת: דפי מידע.
3.45 שעת כושר.
4.00 הורים שידור חי.
5.00 ערב חדש: מנחה רפי רשף

כללית

5.30 „רובינזונה לי" — סדרה בהמשכים פרק 13: „מתנה לילה".
5.55 קונצרט לנוער — תחרות כישרונות צעירים. סנדרין לוויה, בת 14 מצרפת, תנגן את הקונצרט לפסנתר ולתזמורת מאת ליסט.
6.20 קטנטן — סדרת סרטים קצרים בהמשכים.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות בלווי שקופיות (ערבית).
6.35 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „המצודה" — פרק תשיעי: לאחר מותו של לקות, שנגרם מטעות של אחד משותפיו של אנדרו, מחליט אנדרו לשנות את אורח החיים החומרני וההישגים שסיגל לעצמו ולפתוח דף חדש, מחוץ ללונדון, בשותפות חדשה עם דני והופ. בבוקרו של יום צאתו לסיור במקום, שבו החליט לפתוח את המרפאה החדשה, קריסטין יוצאת לקנות בשבילו את העניבה החביבה עליו. שוטר מופיע בביתו ומבשר לו כי אוטובוס דרס את אשתו. קבורתה של קריסטין מותירה אותו שבור והלום כאב.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 תשדירי שירות.
9.35 בשידור חוקר — תכנית בשידור ישיר. שחזור פשעים חמורים, שהמשטרה לא פענחה, וקריאה לציבור לעזור בפתרונם. בחלק השני יובאו דיווחים ועדכונים מסכמים.
10.35 „תקופה יפה" — סרט על „התקופה היפה" באמנות המתייחסת לשנים 1890־1914. הסרט הופק בהשראת תערוכה במוזיאון „המטרופוליטן", בניו־יורק. מופיעים בו מאמני התקופה, כגון המעצב היווני ארטה הדמויות רמות מעלה של רוזנים וברונים. מדובר בתחומים שונים כציור, ציור ותלבושות מרהיבות המוצגים בסרט בליווי ראיונות.
11.35 „בשידור חוקר" — דיווחים ועדכונים מסכמים.
11.45 חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה ניגונה — הנדל: קונצ'רטו גרוסו בפה מז'ור אופ. 6 מס' 2 (התז. הקאמ. האנגלית/ר. לפרד; באך: טריו סונטה בדו מינור מתוך „המנחה המוסיקלית" (ג'. גאלווי, חליל, ק.ו. צ'ונג (כנור), פ. מול (צ'מבלו), מ. וולש (צ'לו קונטינואו); היידן: סימפוניה קונצרטית בסי במול מג'ור לכנור, צ'מבלו אבוב, בסון ותזמורת אופ. 84 (מ. אקרדה, ה. שיף/ג. בלק/ג. שין/התז. הקאמ. האנגלית/ס. אקרדה); בוקריני: רביעיית כלי קשת במי במול מג'ור אופ. 58 מס' 2 (הרביעייה האיטלקית); בטהובן: סימפוניה מס' 5 בדו מינור אופ. 67 (התז. הפיל הווינאית/לנרד ברנשטיין).
09.00 קונצרט בוקר — ברהמס: סונטה בפה מינור לשני פסנתרים אופ. 34 (ברכה עדן ואלכסנדר תמיר); סמואל ברבר: קונצ'רטו לצ'לו ולתזמורת אופ. 22 (רפאל וולפיש עם התז. הקאמ. האנגלית/ג'. סימון); לק איבר: שלישייה לכינור צ'לו ונבל (ה. מוליירר/ר. פידו/ל. לסקין); פולנק: סינפוניטה (תז. פריס/ר פרטר); פגניני: רביעיית כלי קשת במי מג'ור (רביעיית סטוירסנט) צ'ייקובסקי: סוויטה מס' 3 בסול מג'ור אופ. 55 (התז. הפיל. של לוס אנג'לס/מ. טילסן תומס).
11.57 פינת השיר — משירי דוד אבידן.
12.00 מן הסרטייה — מנדלסון: שירים ללא מלים לפסנתר אופ. 102 (עידית צבי); ק.פ.ע. באך: סונטה בסול מינור לאבוב ובאסו קונטינואו (א. מורגר/מ. הרץ/ב. ברמן); מנדלסון: רביעייה מס' 3 אופ. 3 לפסנתר ולכלי קשת (ו. האס ונגנים מתוך הפיל. של ברלין).
13.05 בהאזנה ניגונה — מיצירות שופן — מבחר ולסים; שלישייה לפסנתר כינור וצ'לו; מבחר שירים; הסונאטה השניה בסי במול מינור לפסנתר; הקונצ'רטו מס' 2 בפה מינור לפסנתר ולתזמורת.
15.00 הסברה מוסיקלית — הגותו הרגש (תכנית שישית).
16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם — קפלה סבלדיגה, וורנר יעקב (מנצח) אנדראס יעקב (עוגב) קינרמן מבניפיקט לעוגב — פכלבל: 31 מוטטים למקהלה ה.ק: פכלבל: ריצ'רקרה לעוגב; מנדלסון: פרלוד ופוגה ברה מינור לעוגב; רגר: 4 שירי קודש למקהלה א־קפלה; ברמהס: 2 פרלודים כוראליים; פרייטלנדר: ליטניה לבריטון ומקהלה; י. זרגר: מתנת לצלב למ.ס. סנור ומקהלה.
18.00 רגע של הביצוע — על אותה כמה וכמה.
19.00 בין הברים — משלם המוסיקה — מיצירות: שוסטקוביץ' וגלזונוב.
20.05 אינטרלוד.
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם — התזמורת הסימפונית של רדיו בוורייה, אסה פקה סבנן (מנצח) מלווירה — שופן: קונצ'רטו מס' 1 במי מינור לפסנתר ותזמורת, אופ. 11 (כריסטיאן צימרמן); סיבליוס: סימפוניה מס' 2 ברה מג'ור אופ. 82.
22.30 פעם ועוד — רומן האוגבנשטוקרדמתי: סקוונצות לכינור ולתזמורת (עברי גיטלים עם תז. סימפ. של רדיו אוסטריה/ב. הרבאס).
23.00 מחזורי יצירות — באך: סוויטות.

רשת א'

08.57 משפט המיאביק — שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים.
15.00 צבעי הקשת — הפעם: „שיר הרוכה" פזמונים מזרחיים.
15.27 האוניברסיטה המשודרת — „הטלאי הצהוב" — והפעם: „פעילות חינוכית בקרב יהודי גרמניה באמצע שנות ה־30".
15.57 משפט המיאביק — שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים.
22.05 לכל איש כוכב.

רשת ב'

18.06 מפיק חי (ש.ש.).
19.35 שירים עבריים.
20.05 עולם הסירות — מבצר הפזמונים המזרחיים.
22.05 קפה ראשון — חידונים מגוונים.
00.15 ב"ו ועוד.

רשת ג'

18.06 היה היה.
20.05 לי ולך — שיר הרבה.
21.05 קצת אווירה — פופ מתוקים.
23.05 מסביב להטות.

שידורים קבועים

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר.
07.07 פרטים על התכניות.
11.57 מגישים שיר.
20.27 מגישים שיר.

רשת א'

06.00 שידורים לעולים.
07.30 רדיו קל.
08.05 חוגה.
09.05 סלרדיה.
10.05 פניני בוקר.
12.05 מעורב ים־תיכוני.
14.06 בראש צעיר.
15.00 צבעי הקשת.
18.06 מנחת ערב.
19.20 פרקי היום בתנ"ך.
19.30 שידורים לעולים.

רשת ב'

06.06 „שמע ישראל".
06.12 התעמלות בוקר.
06.22 לחקלאי.
06.30 סקירות מאמרי המערכת.
06.53 אחד יודע.
06.57 רגע של עברית.

07.00 הבוקר הזה.
08.05 בראש צעיר.
09.05 כוכב הבוקר.
10.05 כל צבעי הרשת.
11.40 הודעות.
12.10 „או בב".
12.50 מה נשמע.
13.00 בחצי היום.
14.06 לראות או לא לראות.
14.30 כת צחוק.
15.05 רגעי קסם.
15.51 לוח מודעות.
16.05 תוצרת הארץ.
16.55 קראתי ספר.
17.05 יומן כלכלה.
17.30 על מספרים ואנשים.
18.45 היום בספורט.
19.00 היום הזה.
22.58 רגע של עברית.
00.05 יומן חצות.

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר.
07.07 שיר בבוקר בבוקר.
09.05 בא לי.
10.05 שיחה.
11.05 30 בצל.
13.05 כל טוב.
14.06 בטן גב.

16.05 מוסיקה לעניין.
17.05 משקפים.

גלי צה"ל

05.45 פרקי אבות.
05.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור.
06.05 אוניברסיטה משודרת.
06.30 פוקחים עין.
07.07 שבע אפס שבע.
08.05 בוקר טוב ישראל.
09.05 פתוח.
10.05 הפסקת עשר.
11.05 גבון לעבשיו.
13.05 אחד אחד.
14.05 דו רה מי.
15.05 מה יש.
16.54 באופן מילולי.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.45 משולש.
18.54 הודעות לחיילים.
19.05 שירים מכאן.
21.00 מבט לחדשות.
22.05 על הדבש ועלא כיפק.
23.05 עשרים וארבע היום שהיה.
00.05 סיפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.

שימו לב לשידורי F.M.

סרטים

■ **תל־אביב**

אביבה: נשק קטלני 9.45, 7.30, 5
אלנבי: ילדים הורגים לאלוהים 7—9.30 עמי ותמי 5
בית ליסין: ראשים מרוסים 11.15

בן־יהודה: אי.טי חבר מכוכב אחר 9.40, 5, 7.30
גורדון: קברט 9.45, 7.30, 5
גת: בלוז לחופש הגדול 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: פושע מבכל וילדה קטנה 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 2: סירותים אישיים 9.50, 7.30, 5, 3, 1, 11
דיזנגוף 3: שיחות מלוכלכות 9.50, 7.30 „פייבל החולם האמריקאי" 5, 3, 1, 11
הוד: קרוקודיל דנדי 9.15, 7.15 צלילי המוסיקה 4.30
הוד־שאר: עמי ותמי 7.45 / 007 באזור המסוכן 10 / הצגת — סקס
הוד: סופרמן 4 9.30, 7.30, 5, 12.30, 10.30
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): סבלול 5—7.45—9.45

חן 1: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.55, 7.55, 5.40 שלגיה 4—10.45—12.45
חן 2: חצות קטנה ומטריפה 9.50, 7.45, 5.35 רובין הוד 4 — 12.45 — 10.45
חן 3: אני החברה 9.55, 7.50, 5.30 / זכרוני איכפת לי 4, 12.45, 10.45
חן 4: אל תקרא לי לבן 9.55, 7.50, 5.35 במבי 4 — 12.45 — 10.45
חן 5: ביה"ס למשמר אזרחי 9.55, 7.50, 5.40. הרפתקאותיו של סופר בלש 4.00 12.45, 10.45
לב 1: נרדפי החוק 10—8—5—2—11.30
לב 2: תעלולי שכן 10—8 — 5—2 — 11.30
לב 3: לוי וגולית 10—8—5—2—11.30
לב 4: בקצב השעון 10, 8, 5, 2, 11.30
לימור: מלון לצעירים 9.30, 7.30 נוהר מכוכב אחר 5—11 חצות שכרון חושים
כורכבי: סגור
מוזיאון: מותו של מוכן 9.30, 7, 4.30 / קולנוע קייץ בגן המוזיאון / לורד אנדרסון בית האמיצים 9.00
מקסים: המוכבל בטיסו 9.30—7.15
פאר: סגור לרגל שיפוצים
פאר: לא שם דין 10.00, 8.00, 5
פריז: לבירינט 9.30, 7.15, 4, 2, 12 23.30 בריאן מכוב עליון
צאפון: שם הורד 9.45, 7, 4.30
שחקים: סוד ההצלחה 9.40, 7.30, 5
תמוז — רמת־אביב: כסי בלוז 9.40, 7.15
תבליה: הצגות מעבר לפינה 9.50, 7.40, 5.30
תל־אביב: 007 באזור המסוכן 9.45, 7.15, 4.30 / עמי ותמי 2.30, 12.30, 10.30
התיבה הישראלית: פינק פלויד — בפומבי 9.45
סינמה 1: אנשי אמריקאי 9.40, 7.30, 5
סינמה 2: אסקימו לימון — אהבה צעירה 9.40, 7.30, 5

■ **ירושלים**

אדיסון: 007 באזור המסוכן 9.30, 7 / עמי ותמי 4.30, 12.30, 10.30
אורגנים: מועדון גן עדן 9.15, 7.15, 4.30
אורוין 1: אני החברה 9.15, 7.15, 4.30 עסקה ללא רחמים 10.30
אור 2: בקצב השעון 9.15—7.15, 4.30 מהרובים באהבה 2 10.30
אור 3: לבירינט 9.15—7.15—4.30 קוראים לי ברדס לי 10.30 / 23.15 הטרמפיסט
אור 4: רוז 9.00 קרוקודיל דנדי 23.15 / מעבר לתקוה 7—4.30—10.30
אור 5: נרדפי החוק 9.15—7.15 אהבה בשוקים 4.30—10.30 ברזיל 23.15
אור גיל: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.45, 7.30, 5 / שלגיה ושבעת הגמדים 12.30—10.30
בית אגרון: לאסי שובי הביתה 4.30
משנה מקום משנה מזל 6.00
ראשי גיימס 8.00
העד 9.45
הצגות — איפה העיניות... לעזאזל! העולם הקטן בבייתי האוכמה: סגור
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
כפיר: ימי הרדיו 9.30, 7.30, 4.30 / סופרמן 4, 12.30, 10.30
מיטשל: לא שם דין 9.30, 7.30
מקסים: ברים הורגים לאלוהים 9.20, 7
עדן: סופרמן 4 9.30, 7.30, 4.30
רון: בלוז לחופש הגדול
סמדר: 7.30, 9.30 / 4.30—10.45 בבוקר מפצח האגודים
תיאטרון ירושלים: שיחות מלוכלכות 9.15, 6.45
אורלי: ימי הרדיו 9.15, 7 / 4.30—11 שלגיה
אמפיתיאטרון: 007 באזור המסוכן 7—9.15 / הספור שאין נגמר 4.30
ארמון: סגור לרגל שיפוצים
חן: לבירינט 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: סופרמן 4 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: המוכבל בטיסו 9.15, 7 4.30
עצמון 3: ילדים הורגים לאלוהים 4.15—6.45
פאר: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.15, 7, 4.30
קריאור: לא שם דין 9.15, 7.15, 4.30
רון: סוד ההצלחה 9, 7, 4.30/ עמי ותמי 10.30—12.30
רב גת 1: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7/ 11.00—4.30 רובין הוד
רב גת 2: מועדון גן העדן 9.15, 7/4.30, 11 הרפתקאותיו של סופר בלש

■ **קריות חיפה**

סביון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
סביון: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7
אורות: אי.טי. מכוכב אחר 9.15, 7
בית העם: המוכבל בטיסו 9.30
הוליוד: סופרמן 4 9.30
ציון: אי.טי. מכוכב אחר 7—9.15

■ **חיפה**

אורה: משה וראי
שביט: 7.00 / 9.15, 4.30 נוחת מכוכב אחר

■ **אשדוד**

אסתר: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30
אשדוד: 007 באזור המסוכן 9.30, 7.30

■ **אשקלון**

אסתר: המוכבל בטיסו 8—10
מאור: בלוז לחופש הגדול 8—10
רחל: הנוכל האוהבת והמאהבת 8—10

■ **באר־שבע**

חן: ילדים הורגים לאלוהים 4.30—7—9.30

■ **הרצליה** ■ **רמת השרון**

היכל: ילדים הורגים לאלוהים 7.00—9.30 / עמי ותמי 5—10.30—12.30
כוכב: מהרובים באהבה 5—11.00—4.45
הרומן שלי באוקספורד 7.00 פלאטון 9.30
מלון דניאל: ימי הרדיו 9.30—7.15

■ **חולון, בת ים**

ארמון: לא שם דין 9.30, 7.30
ברוס לי שאגת הדרקון 5

מגדל: נשק קטלני 9.30, 7.15
כוכבים קרית שרת:
מגדל: 007 באזור המסוכן 7.15—9.40 / עמי ותמי 5—10.30—12.30
רינה: סופרמן 4 7.30—9.30
עצמאות: סופרמן 4 7.30—9.30 10.30—12.30

■ **כפר־סבא** ■ **רעננה**

עמל: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30/הרפתקאות סופר בלש 5—11
חן: אהבה צעירה 7.30—9.30
בית בדיל קולנוע תיאטרון: המלך והבישר 8 / תמיר 10

■ **קרית אונו**

מתנים:
הוכב 7,9.15

■ **לוד** ■ **רמלה**

אורלי: /
גוה זיוה: אהבה צעירה 7.30—9.30
אורן: המוכבל בטיסו 9.30, 7.30
היכל התרבות: ביה"ס למשמר אזרחי 9 במבי 5—11

■ **נהריה** ■ **עכו**

הוד: לא שם דין 9.15, 7.15
רון: שיחות מלוכלכות 7.15—9.15
אורטמריה: /

■ **נתניה**

סטודיו: חצות קטנה ומטריפה 6—8—10
מהרובים באהבה 11
אסתר: ילדים הורגים לאלוהים 7—9.30
דור — היכל התרבות: קרוקודיל דנדי 5.30—7.30—9.30
לא שם דין 10, 8, 6
אופני האש 11

■ **פתח־תקוה**

שלום: לא שם דין 8—10
היכל 1: סופרמן 4 9.30, 7.30, 5, 12.30, 10.30
היכל 2: 007 באזור המסוכן 9.30 עמי ותמי 10.30—12.30—5—7.30
היכל 3: סוד ההצלחה 5—7.30—9.30

■ **ראשון־לציון ורחובות**

ג.ג. רון 1: סופרמן 4 9.30, 7.30, 5, 12.30, 10.30

ג.ג. רון 2: 007 באזור המסוכן 7.15—9.30
עמי ותמי 10.30—12.30—5.00
נפטון: סגור
ראשון: לא שם דין 9.30, 7.15
בית העם: קטיפה כחולה 8.30
הדר: לא שם דין 7.30—9.30
חן: המוכבל בטיסו 7—9.30

■ **רמת־גן וגבעתיים**

ארמון: לבירינט 5—7.30—9.40
ארמון: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.45, 7.30, 5.00
לילי: לא שם דין 9.30, 7.30
הדר: סוד ההצלחה 9.40, 7.15 עמי ותמי 5—10.30—12.30
רב גן 1: בלוז לחופש הגדול 9.40, 7.30 הרפתקאותיו של סופר בלש 5.00, 12.20, 10.30
רב גן 2: ימי הרדיו 9.45, 7.30 זכרוני איכפת לי 5.00, 12.20, 10.30
רב גן 3: אני החברה 9.45, 7.30
רובין הוד 5.00, 12.20, 10.30
רב גן 4: קרוקודיל דנדי 9.45, 7.30
שלגיה ושבעת הגמדים 5.00, 12.20, 10.30
שבעים: אי.טי חבר מכוכב אחר 9.30, 7.30, 5